

Sociaal- Economische Maandstatistiek

Jaargang 19 – januari 2002

Verklaring der tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
—	= nihil
—	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2001–2002	= 2001 tot en met 2002
2001/2002	= het gemiddelde over de jaren 2001 tot en met 2002
2001/'02	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2002 en eindigend in 2002
1991/'92–2001/'02	= boekjaar enzovoort, 1991/'92 tot en met 2001/'02

In geval van afronding kan het voorkomen dat de som van de aantallen afwijkt van het totaal.
Verbeterde cijfers in de staten en tabellen zijn niet als zodanig gekenmerkt.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Prinses Beatrixlaan 428
2273 XZ Voorburg

Druk

Centraal Bureau voor de Statistiek
Facilitair Bedrijf

Ontwerp omslag

WAT ontwerpers Utrecht

Inlichtingen

Tel.: (045) 570 70 70
Fax: (045) 570 62 68
E-mail: infoservice@cbs.nl

Bestellingen

E-mail: verkoop@cbs.nl

Internet

www.cbs.nl

© Centraal Bureau voor de Statistiek
Voorburg/Heerlen, 2002.
Bronvermelding is verplicht.
Vereenvoudiging voor eigen gebruik
of intern gebruik is toegestaan.

Prijzen excl. administratie- en
verzendkosten
Abonnementsprijs: € 109,50
Prijs per los nummer: € 12,50
Kengetal: V-4
ISSN 0168-549X

Centraal Bureau voor de Statistiek

Inhoud

1. Berichten en artikelen	5
Wijzigingen in de opzet	7
Berichten	8
Webmagazine	11
Beroepsbevolking, 2000	16
Geregistreerde werkloosheid naar regio, 2000	19
De arbeidsmarkt in de vier grote steden	23
Personen met een uitkering naar herkomstgroepering, 1999	26
Deelname van allochtonen aan de Wet Inschakeling Werkzoekenden	35
2. Tabellen	41
Cijfers in Statline	43
2.0 Kerncijfers	45
2.1 Banen en arbeidsvolume	47
2.2 Vacatures	49
2.3 Werkloosheid	52
2.4 Cao-lonen	54
2.5 Verdiende lonen en loonkosten	56
2.6 Consumentenprijzen	57
2.7 Sociale zekerheid	59
2.8 Vakverenigingen	64
3. Technische toelichtingen	65
Nu en eerder verschenen	72
Enkele afzonderlijke publicaties	78

1. *Berichten en artikelen*

Wijzigingen in de opzet

Met ingang van januari 2002 is de opzet van de Sociaal-economische maandstatistiek (SEM) op een aantal punten gewijzigd.

Zo worden in hoofdstuk 1, *Berichten en artikelen*, de CBS persberichten niet meer integraal maar in samenvattingen opgenomen. Verder is aan dit hoofdstuk de rubriek *Webmagazine* toegevoegd. Hierin staan artikelen die recentelijk zijn gepubliceerd in het Webmagazine op de WEB-site van het CBS.

Meest in het oog springend zijn de wijzigingen in hoofdstuk 2, het tabellendeel van de SEM. Het tabellendeel is beperkt tot een aantal vaste tabellen met maand- en kwartaalcijfers die maandelijks c.q. ieder kwartaal worden geactualiseerd. Nieuw in deze tabellen-set zijn de tabellen met uitkomsten van Arbeidsrekeningen (banen, arbeidsvolume en lonen). Zeer gedetailleerde tabellen komen

niet meer in het tabellendeel van de SEM. Hiervoor wordt verwezen naar StatLine, de elektronische databank van het CBS. Alle cijfers die bij het CBS beschikbaar komen, worden namelijk in StatLine gepubliceerd. Dit geldt zowel voor maand-, kwartaal- als jaarcijfers. Aan het beschikbaar komen van jaarcijfers wordt in het artikelendeel van de SEM aandacht besteed. Verder zijn de volgorde en de benaming van de onderwerpen in dit hoofdstuk gewijzigd en zijn de technische toelichtingen bij de tabellen in een apart hoofdstuk (3) opgenomen.

In de loop van dit jaar zullen nog herzieningen worden doorgevoerd van o.a. de tabel *Kerncijfers*, het hoofdstuk *Technische toelichtingen* en de rubriek *Nu en eerder verschenen*.

Berichten

Banengroei vlakt licht af in derde kwartaal

In het derde kwartaal van 2001 is het aantal banen met 2,4% gestegen ten opzichte van het derde kwartaal van 2000. Dit is een geringe vertraging van de werkgelegenheidsgroei ten opzichte van de 2,7% van eerdere kwartalen. Dit blijkt uit de nieuwste werkgelegenheidscijfers van het CBS.

Het aantal banen stijgt met 175 duizend tot ruim 7,5 miljoen. Omgerekend naar voltijdbanen loopt de werkgelegenheidsgroei terug van 2,5% in het tweede kwartaal naar 2,1% in het derde kwartaal van 2001. De banengroei vlakt vooral in de commerciële dienstverlening af. De gemiddelde loonkostenstijging is stabiel.

Afvlakking werkgelegenheidsgroei bij de commerciële dienstverlening

In vrijwel alle bedrijfstakken is de werkgelegenheidsgroei in het derde kwartaal iets minder. Het teruglopen van de banengroei doet zich het sterkste voor in de commerciële dienstverlening. De commerciële dienstverlening bestaat uit de handel en horeca, vervoer en communicatie plus financiële en zakelijke dienstverlening. Hiervan laten de handel, horeca en reparatie een afvlakking zien van 3,8% in 2000 naar 2,4% in het derde kwartaal van 2001 en loopt de banengroei bij de financiële en zakelijke dienstverlening terug van 3,6% naar 2,1%.

Oplopende banengroei bij de overheid

De werkgelegenheid bij de overheid vormt de uitzondering op de regel. In 2000 was de banengroei 1,6%. De banengroei versnelt verder via 2,7% in het tweede kwartaal van 2001 naar 2,9% in het derde kwartaal.

Grootste groei bij de zorg

In het derde kwartaal kwamen er ten opzichte van een jaar eerder 55 duizend banen bij in de zorg en overige (quartaire) dienstverlening. Dit komt overeen met een toename van 4,3%. Bijna een derde van de totale werkgelegenheidsgroei wordt in deze bedrijfstak gerealiseerd.

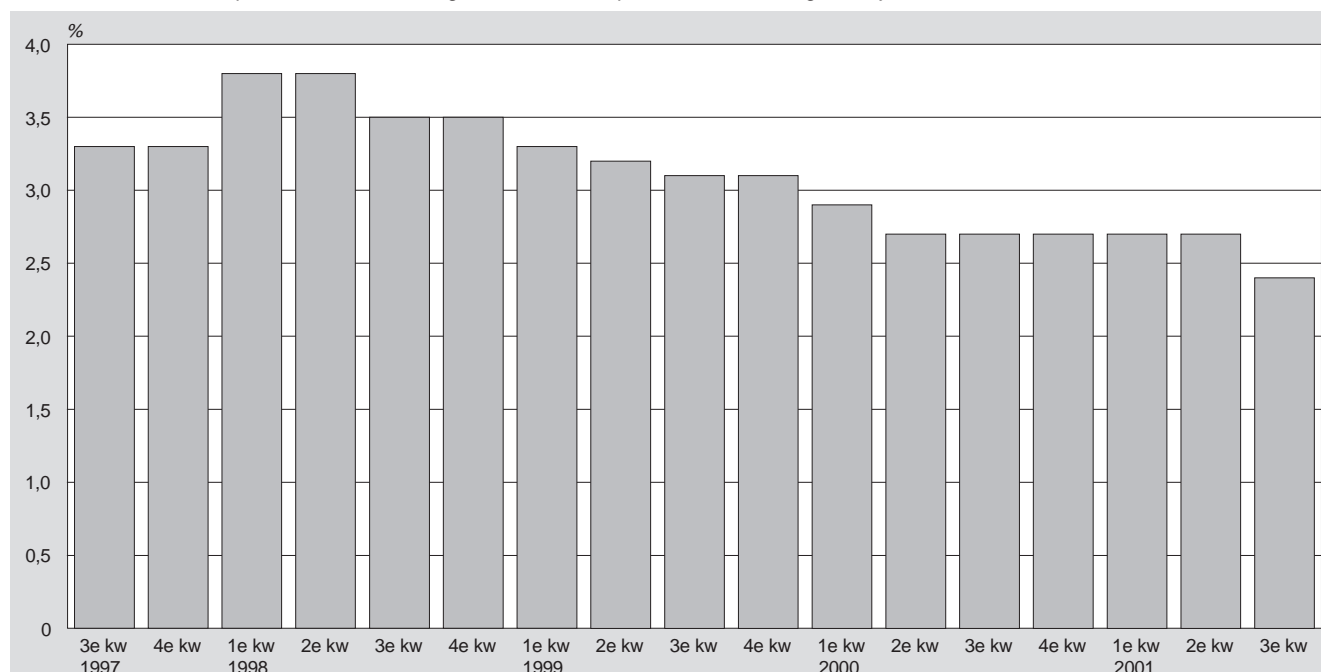
Loonkostenstijging stabiel

De loonkostenstijging per arbeidsjaar stabiliseert in het derde kwartaal. De gemiddelde stijging is 4,8%. In het tweede kwartaal was de toename vrijwel gelijk met 4,9%. De spreiding van de stijging naar bedrijfstakken is beperkt. De toename van de loonkosten per arbeidsjaar is in het derde kwartaal het hoogst in de financiële en zakelijke dienstverlening met 6,2% en het laagst in de industrie met 4,1%.

Banengroei hoger dan economische groei

De economische groei is sterk vertraagd tot 0,4% in het derde kwartaal van 2001. De groei van de werkgelegenheid vlakt iets af, maar ligt, gemeten in voltijdbanen, met 2,1% ruim boven de economische groei. De arbeidsproductiviteitsontwikkeling in de commerciële bedrijfstakken is negatief geworden. Het accent bij de werkgelegenheidsgroei is verlegd naar de niet-commerciële dienstverlening. De werkloosheid ligt aanzienlijk lager dan een jaar geleden, al is de daling in het eerste halfjaar tot stilstand gekomen. Over het algemeen reageert de werkgelegenheid met enige vertraging op veranderingen in de economische groei.

Banen van werknemers, procentuele veranderingen t.o.v. dezelfde periode van het voorgaande jaar

Werkloosheid nog steeds stabiel

De werkloosheid is nog steeds stabiel. In de maanden september–november van 2001 kwam het aantal geregistreerde werklozen gemiddeld uit op 141 duizend. Het aantal werklozen is bijna 50 duizend lager dan in dezelfde periode van 2000. Dit blijkt uit de meest recente cijfers van het CBS.

Werkloosheid stabiel

In de maanden september–november waren er gemiddeld 141 duizend geregistreerde werklozen. Gecorrigeerd voor seizoeneffecten komt het werkloosheidscijfer uit op 140 duizend. Het nieuwe werkloosheidscijfer is daarmee nagenoeg gelijk aan het vorige driemaandsgemiddelde. Vanaf februari–april schommelen de seizoengecorrigeerde cijfers tussen de 140 en 150 duizend. De veranderingen zijn gering en vallen binnen de onnauwkeurigheidsmarges van de steekproefuitkomsten.

De werkloosheid is dus al ruim een half jaar stabiel. Door de daling van de werkloosheid eind 2000 en begin 2001 is het aantal werklozen nog 49 duizend lager dan in dezelfde periode van 2000.

Geregistreerde werklozen na verwijdering van seizoensinvloeden

Bijna anderhalf miljoen mensen met een arbeidshandicap

Eén op de zeven mensen geeft aan door een langdurige aandoening, ziekte of handicap belemmerd te worden in het uitvoeren van betaald werk. De arbeidsdeelname van deze groep is aanzienlijk lager dan die van de totale bevolking van 15–64 jaar. Zo blijkt uit nieuwe cijfers van het CBS die mede op verzoek van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zijn samengesteld.

Lagere arbeidsdeelname mensen met arbeidshandicap

In 2000 zijn er ruim 1,4 miljoen mensen die door een langdurige aandoening, ziekte of handicap belemmerd worden bij het uitvoeren van betaald werk. Dat is 14 procent van de bevolking van 15–64 jaar. Deze groep wordt ook wel aangeduid met arbeidsgehandicapten.

De arbeidsdeelname van mensen met een aandoening is aanzienlijk lager dan die van de totale bevolking van 15–64 jaar. Van

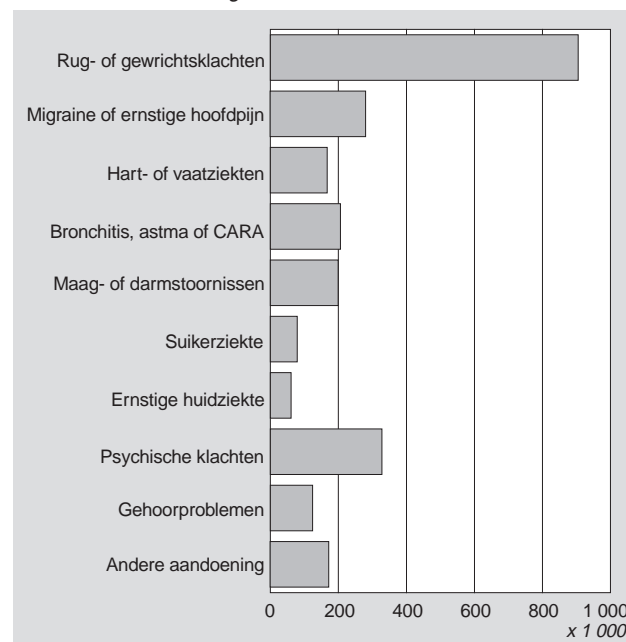
alle arbeidsgehandicapten behoort iets meer dan de helft tot de werkzame beroepsbevolking, terwijl van de totale bevolking bijna tweederde werkt. Nog eens 11 procent van de arbeidsgehandicapten zou wel werk van 12 uur of meer per week willen hebben. Dit percentage is aanzienlijk hoger dan gemiddeld.

Rug- of gewrichtsklachten meest genoemd

Ruim 60 procent van de arbeidsgehandicapten heeft rug- of gewrichtsklachten. Daarnaast worden relatief vaak psychische klachten genoemd. Bijna een kwart geeft aan hierdoor belemmeringen te ondervinden.

De arbeidsdeelname van mensen die door rug- of gewrichtsklachten belemmerd worden op de arbeidsmarkt komt overeen met het gemiddelde. Ongeveer de helft heeft betaald werk. Onder de mensen met psychische klachten is de arbeidsdeelname echter wel aanzienlijk lager dan gemiddeld. Van deze categorie werkt circa eenderde. Wel zou een relatief groot deel van de mensen die door psychische klachten belemmerd worden 12 uur of meer per week willen werken.

Personen 15–64 jaar met een langdurige aandoening die belemmerd worden naar aandoening

Inflatie neemt in november verder af

De inflatie in Nederland is in november 0,1 procentpunt afgenomen en komt nu uit op 4,2 procent. Dit is het laagste inflatiecijfer sinds januari 2001. Zo blijkt uit het consumentenprijsindexcijfer van het CBS.

Het Europees geharmoniseerde inflatiecijfer voor Nederland is met 0,2 procentpunt gedaald en komt in november uit op 4,8 procent.

Laagste inflatie sinds januari

In november is de inflatie voor de tweede achtereenvolgende maand gedaald. De inflatie komt nu uit op 4,2 procent. Dit is gelijk aan het januari-cijfer van 2001 en daarmee het laagste van vorig jaar. De lichte daling in november volgt op een forse daling in oktober van 4,7% naar 4,3%. Een daling van de inflatie met 0,5 procentpunt in twee maanden is sinds oktober 1999 niet meer voorgekomen.

De daling van de inflatie in november is vooral veroorzaakt door lagere prijzen van voedingsmiddelen en alcoholvrije dranken en van autobrandstoffen.

Prijzen in november licht gedaald

Tussen oktober en november 2001 zijn de consumentenprijzen gemiddeld 0,2 procent gedaald. In voorgaande jaren bleven de prijzen in november ten opzichte van oktober steeds vrijwel ongewijzigd. Er zijn lagere prijzen gemeten voor voedingsmiddelen en alcoholvrije dranken. Vooral vers fruit en koffie werden goedkoper. Ook de prijs van autobrandstoffen ging omlaag. Verder zijn vakantieaccommodaties en kleding licht in prijs gedaald, maar dat is gebruikelijk voor de tijd van het jaar. Het CBS heeft daarentegen prijsstijgingen geregistreerd bij verzekeringen, zuivelproducten, bloemen en planten.

Afgeleide consumentenprijsindex

De afgeleide index voor werknemersgezinnen met een laag inkomen ligt in november gemiddeld 3,2 procent hoger dan een jaar eerder. Dat is 0,1 procentpunt lager dan in oktober. Deze index wordt vaak gebruikt voor het aanpassen van overheidstarieven, CAO's en andere contracten. In de afgeleide index zijn de effecten van onder andere de verhoging van de BTW en de ecotaks van januari 2001 niet meegenomen.

Nederlandse inflatie blijft ruim boven Europees gemiddelde

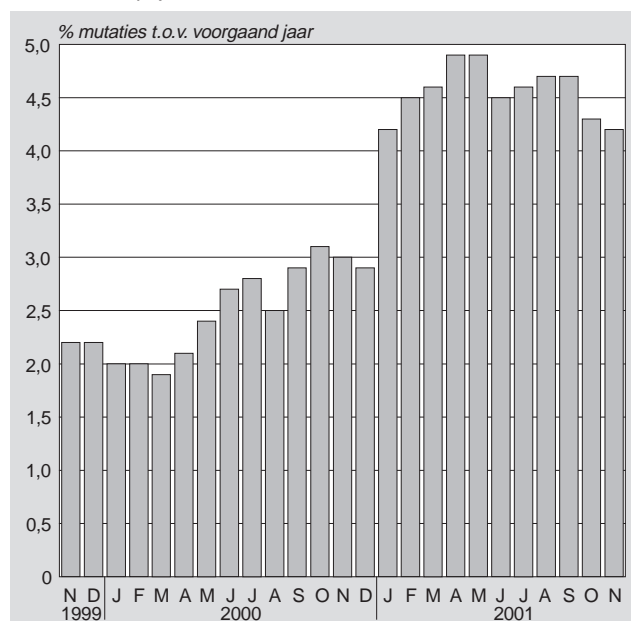
Het CBS stelt niet alleen de nationale consumentenprijsindex samen, maar ook de Europees geharmoniseerde consumentenprijsindex voor Nederland. Deze index maakt deel uit van het inflatiecijfer van de Eurozone dat een officieel richtsnoer vormt voor het monetaire beleid van de Europese Centrale Bank.

In november 2001 is de inflatie in Nederland volgens de geharmoniseerde index met 0,2 procentpunt gedaald naar 4,8 procent. Eurostat heeft op 30 november een raming gepubliceerd van de inflatie in de Eurozone in november. Deze raming komt uit op 2,1 procent. Dit is 0,3 procentpunt lager dan in oktober en de laagste uitkomst voor de Eurozone sinds mei vorig jaar.

In de afgelopen twee maanden is de inflatie in Nederland volgens de Europese maatstaven met een half procentpunt gedaald. Deze daling gaat samen met een algemene inflatiedaling in de gehele Eurozone. In oktober had Nederland nog steeds het hoogste inflatiecijfer van de Europese Unie.

De uitkomsten over november voor de landen van de Eurozone en van de Europese Unie zullen op 18 december door Eurostat worden gepubliceerd.

Consumentenprijsindex - alle huishoudens

Werken en leren 2001–2002

Het gros van werkend Nederland heeft plezier in het werk en vindt de aansluiting van het werk op opleiding en ervaring goed. Van de vier grote steden heeft Utrecht de gunstigste arbeidsmarkt. De Nederlandse beroepsbevolking zal de komende vijftig jaar minder snel vergrijzen dan die van de Europese Unie. Het ziekteverzuim is in 2000 voor het vierde achtereenvolgende jaar gestegen.

Dit zijn enkele conclusies uit de in december 2001 verschenen publicatie *Werken en leren 2001–2002*. Het boek geeft een overzicht van feiten en cijfers die het CBS verzamelt over arbeidsmarkt en onderwijs in Nederland.

Nederlander fluitend naar het werk

Het overgrote deel van werkend Nederland heeft plezier in het werk. Driekwart is van mening dat het werk goed aansluit op opleiding en ervaring en tweederde vindt de beloning goed. Wel bestaat er verschil tussen mannen en vrouwen in de situatie op het werk. Vrouwen hebben minder conflicten op het werk dan mannen. Anderzijds oordelen zij negatiever over de aansluiting op ervaring en opleiding. Ook vinden minder dan drie op de tien vrouwen dat ze goede promotiekansen hebben, terwijl vier van de tien mannen dit vinden.

Over het salaris zijn anno 2000 vooral werkenden in de gezondheids- en welzijnzorg en in het onderwijs het minste te spreken.

De arbeidsmarkt in de vier grote steden

Vrouwen in de grote steden hebben vaker dan gemiddeld een baan, mannen juist minder vaak. In Den Haag en Utrecht is de arbeidsdeelname van mannen en vrouwen gezamenlijk hoger dan in Amsterdam en Rotterdam. De arbeidsmarkt is het gunstigst in Utrecht: behalve een hoge arbeidsdeelname is de werkloosheid laag en zijn de werkenden naar verhouding hoog opgeleid. In Utrecht en Amsterdam staan relatief veel vacatures open.

Europese en Nederlandse beroepsbevolking in de toekomst

De beroepsbevolking van de Europese Unie zal de komende 25 jaar sterk vergrijzen. Ook zal vanaf 2010 de omvang van de beroepsbevolking in de EU teruglopen. In Nederland zal de beroepsbevolking zich naar verhouding gunstig ontwikkelen. De vergrijzing zal minder sterk zijn en de afname van de beroepsbevolking begint pas in 2020. Werken in deeltijd zal de komende decennia in de Europese Unie aan populariteit winnen, maar naar verwachting zal Nederland qua deeltijdwerk in 2025 nog steeds koploper van de EU zijn.

Ziekteverzuim loopt op

In 2000 bleef dagelijks gemiddeld een op de zestien werknemers in het bedrijfsleven ziek thuis. Het ziekteverzuim vertoont sinds 1997 een stijgende lijn. In de periode 1994–1996 daalde het na enkele wetswijzigingen, maar momenteel neemt het in alle sectoren van het bedrijfsleven weer toe. In de niet-commerciële dienstverlening en de landbouw en visserij ligt het ziekteverzuim in 2000 zelfs hoger dan vóór de wetswijzigingen.

Verder in *Werken en leren 2001–2002*

Werken en leren 2001–2002 bevat ook artikelen over het middelbaar beroepsonderwijs, allochtone examenkandidaten in het voortgezet onderwijs, banen van jongeren, scholing van werknemers, vacatures, overwerk, werken achter een beeldscherm, arbeidsongeschiktheid en werkloosheid.

Webmagazine

De in deze rubriek opgenomen artikelen zijn eerder gepubliceerd in edities van het Webmagazine die zijn verschenen in december 2001.

Het Webmagazine verschijnt wekelijks (iedere maandagochtend) op de CBS-site (www.cbs.nl).

Minder mannen en jongeren vakbonds lid

Rob Kuipers

Het aantal vakbondsleden is in twee jaar tijd met 17 duizend afgenomen. In maart 2001 waren nog 1,9 miljoen mensen lid van een vakbond. Steeds minder mannen en jongeren zijn vakbonds lid. Het aantal vrouwelijke leden daarentegen neemt wel toe. Sinds 1999 is de daling van het aantal mannelijke vakbondsleden (39 duizend) bijna twee maal zo groot als de stijging bij de vrouwen (22 duizend).

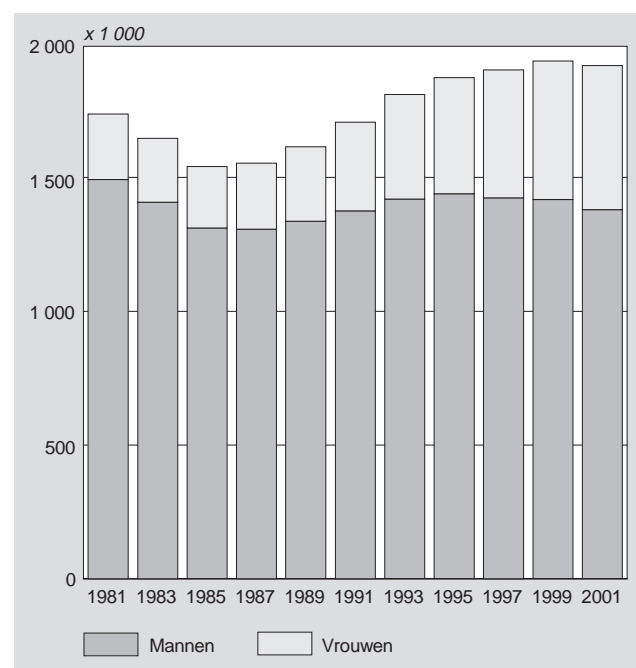
Minder jongeren, meer vrouwen en ouderen

Vergeleken met 1999 zijn er in 2001 minder jongeren vakbonds lid: vierduizend mannen en tweeduizend vrouwen. Per saldo is het totaal aantal personen in de leeftijdsgroep van 25-64 jaar met achttienduizend afgenomen: veertigduizend minder mannen en 22 duizend meer vrouwen. Het aantal georganiseerden van 65 jaar en ouder is sinds 1999 gestegen met zeven duizend.

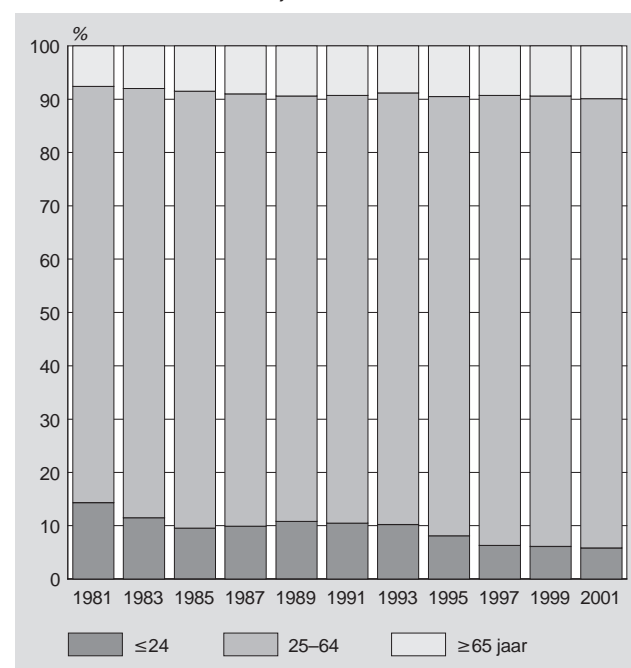
Door deze ontwikkelingen is het aandeel van vrouwen in het ledenbestand van de vakbeweging toegenomen. Daarmee is ook de ondervertegenwoordiging van vrouwen verder verminderd. In 1981 bedroeg het aandeel slechts veertien procent. Twintig jaar later is het verdubbeld tot 28 procent.

In vergelijking met twintig jaar geleden is ook de vergrijzing in de vakbeweging aanzienlijk toegenomen. In 1981 was het aandeel van jongeren in de vakbeweging nog veertien procent. Inmiddels is dat gedaald tot zes procent.

1. Vakbondsleden

2. Vakbondsleden naar leeftijd

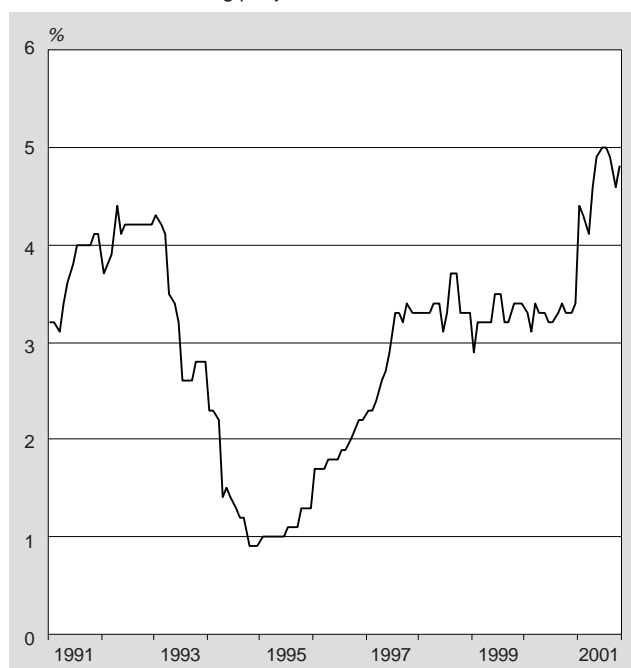

Snelle stijging cao-lonen

Han van den Berg

In de loop van dit jaar zijn de cao-lonen snel gestegen. In de zomermaanden was de stijging al opgelopen tot vijf procent. Dat is het hoogste niveau sinds 1982. Na de zomer komen de cijfers iets lager uit. Gemiddeld zijn de cao-lonen in 2001 tot dusver 4,6 procent gestegen. Deze uitkomsten zijn voorlopig, omdat nog niet alle cao's over 2001 zijn afgesloten.

1. Cao-loonontwikkeling per jaar

Meer bijzondere beloningen

In oktober 2001 ligt het gemiddelde cao-loon per uur (inclusief bijzondere beloningen) 4,8 procent boven dat in oktober 2000. Opvallend is de toename van de bijzondere beloningen, die tot een loonstijging van gemiddeld 0,5 procent leidt. Exclusief bijzondere beloningen is de loonstijging 4,3 procent. In verschillende cao's, vooral in de gesubsidieerde sector en bij de overheid, zijn dit jaar afspraken gemaakt over het verhogen van de eindejaars-uitkeringen en de opbouw van een dertiende maand.

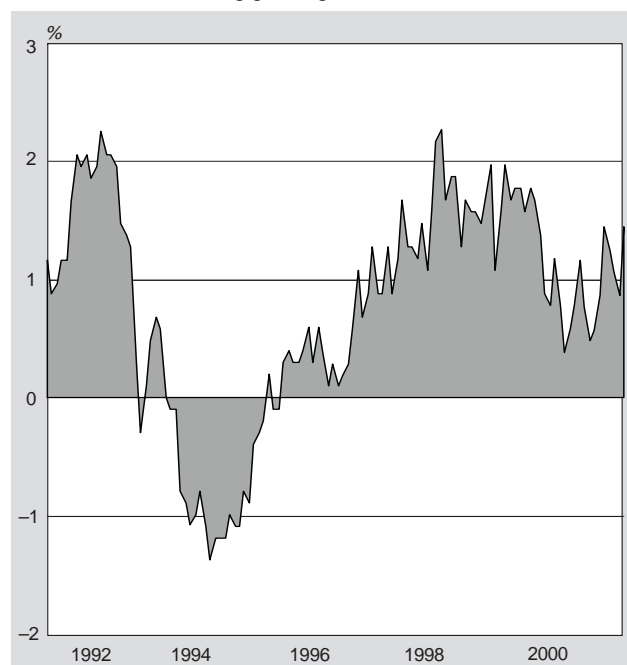
Gesubsidieerde sector koploper

In de gesubsidieerde sector zijn de cao-lonen het meest gestegen. Het uurloon inclusief bijzondere beloningen ligt hier in oktober 5,4 procent boven dat van oktober 2000. Deze stijging is voor een groot deel veroorzaakt door bijzondere beloningen. Ook in de bedrijfstak zakelijke dienstverlening wordt een grote stijging gemeten. De oorzaak hiervan is een verandering in het salarissysteem van uitzendkrachten. Deze stijging werkt ook door in de uitkomsten voor het totaal van alle cao's. Zonder de cao's in de bedrijfsklasse uitzendbureaus zou de totale cao-loonstijging 4,4 procent bedragen in plaats de huidige 4,8 procent. De loonstijging is het laagst bij de overheid waar de stijging in oktober 4,4 procent draagt.

2. Cao-loonontwikkeling per cao-sector, oktober 2001

3. Cao-loonontwikkeling gecorrigeerd voor inflatie

Cao-lonen en inflatie

De cao-loonstijging is in de loop van dit jaar zo sterk dat de stijgingen van 1992 inmiddels overtroffen zijn. De reële loonontwikkeling, waarbij de cao-loonontwikkeling gecorrigeerd is voor inflatie, is nu echter minder hoog. In vergelijking met 1998-1999 is de reële loonontwikkeling bovendien al weer gedaald.

Toelichting

Cao-lonen

Bij de statistiek Indexcijfers van cao-lonen gaat het om de ontwikkeling van de bruto lonen waarop werknemers bij een normale arbeidsduur onvoorwaardelijk recht hebben. Er worden dus geen gerealiseerde bedragen waargenomen; alleen afspraken met betrekking tot de schaallonen en bindend voorgeschreven toeslagen komen in de ontwikkeling van het cao-loon tot uitdrukking.

Het cao-loon inclusief bijzondere beloningen omvat de volgende elementen:

- het loon voor normale arbeidstijd
- alle bindend voorgeschreven, regelmatig betaalde toeslagen
- alle bindend voorgeschreven bijzondere (niet maandelijks) beloningen, zoals de vakantietoelage of de eindejaarsuitkering.

De brutering van de overhevelingstoelage (vanaf januari 2001) is zodanig in de indexcijfers verwerkt, dat de brutering niet leidt tot loonmutaties, voor zover niet van de wettelijke bruteringregeling (verhoging van het loon met 1,9 procent met een maximum van Euro 791,85) is afgeweken.

De loonontwikkeling in dit artikel betreft lonen per uur. Hierbij worden uitkomsten van een maand vergeleken met de uitkomsten van de overeenkomstige maand van het voorgaande jaar.

Bijzondere beloningen

De bindend voorgeschreven bijzondere (niet maandelijks) beloningen, zoals de vakantietoelage of de eindejaarsuitkering.

Gesubsidieerde sector, overheid en particuliere bedrijven

Overheid: de cao-sector die alle publiekrechtelijke bedrijven (rijks-overheid, provincies, gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen) omvat plus de politie, het regulier bijzonder onderwijs en de academische ziekenhuizen.

Gesubsidieerde sector: de cao-sector bestaande uit de privaatrechtelijke bedrijven die door subsidie of via wettelijk vastgestelde bijdragen worden gefinancierd, voor zover zij niet tot de overheid behoren.

Particuliere bedrijven: de privaatrechtelijke bedrijven die niet tot de gesubsidieerde sector of de overheid gerekend worden.

2001 tot dusver

Voor het jaar 2001 zijn tot en met oktober uitkomsten beschikbaar over de cao-lonen per uur inclusief bijzondere beloningen. Deze voorlopige cijfers over 2001 zijn hier vergeleken met de definitieve uitkomsten van januari tot en met oktober 2000. De definitieve cijfers komen meestal iets hoger uit dan de voorlopige cijfers, zodat nog niet geconcludeerd kan worden dat de cao-loonstijging over zijn hoogtepunt heen is.

De uitkomsten over 2001 zijn nog voorlopig, omdat nog niet alle cao's zijn afgesloten. Voor cao's die nog niet zijn afgesloten, wordt bij dit onderzoek uitgegaan van ongewijzigde cao-afspraken. In werkelijkheid worden in cao's echter meestal wel loonsverhogingen overeengekomen. Deze kunnen ook met terugwerkende kracht worden afgesloten. De uitkomsten die als eerste gepubliceerde worden, zijn daarom vaak lager dan de later gepubliceerde definitieve indexcijfers.

Zo werd bijvoorbeeld in november 2000 de eerste uitkomst gepubliceerd over de cao-loonontwikkeling van oktober 2000 ten opzichte van oktober 1999. Deze uitkomst kwam op basis van de tot dan toe afgesloten cao's uit op 2,9 procent, maar bleek uiteindelijk 3,3 procent te bedragen. Als het huidige eerst gepubliceerde cijfer van oktober 2001 vergeleken wordt met het oorspronkelijke eerst gepubliceerde cijfer van oktober 2000, bedraagt de stijging in oktober 5,3 procent.

Reële loonontwikkeling

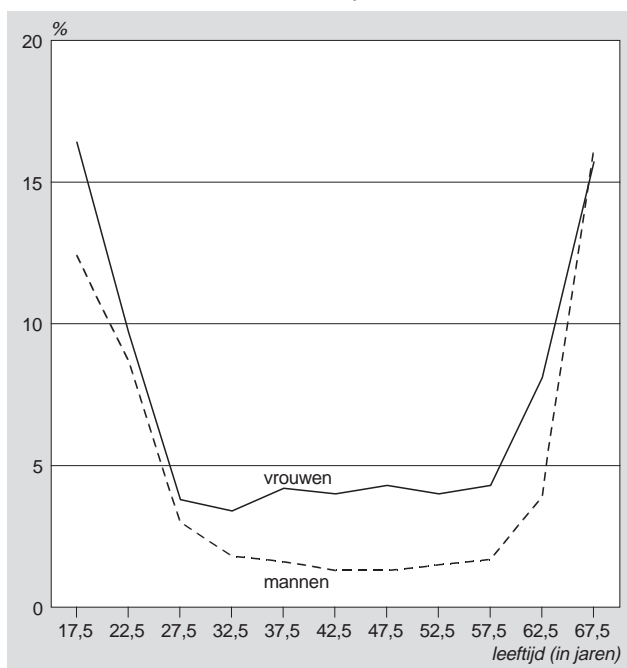
De reële loonontwikkeling is de cao-loonontwikkeling verminderd met de ontwikkeling van de consumentenprijzen. Hierbij is uitgegaan van de prijsontwikkeling zoals die geldt voor werknemersgezinnen met een laag inkomen, exclusief het effect van tariefsveranderingen van de indirecte belastingen (BTW en accijnzen) en de consumptiegebonden belastingen (CPI werknemers laag, afgeleid). Deze prijsindexcijfers worden vaak bij cao-onderhandelingen gehanteerd.

Minimumloners: vooral vrouwen en jongeren

Han van den Berg en Job van der Zwan

Eind 2000 werden 285 duizend werknemers betaald tegen het wettelijk minimumloon. Dat is vier procent van alle werknemers. Zes van de tien minimumloners zijn vrouwen. Van de vrouwelijke werknemers verdient bijna zes procent het minimumloon. Bij mannen is dit drie procent. Bijna de helft van de minimumloners is jonger dan 25 jaar. Ook de weinige 65-plussers die nog werken, verdienen relatief vaak het minimumloon.

1. Aandeel minimumloners naar leeftijd, 2000

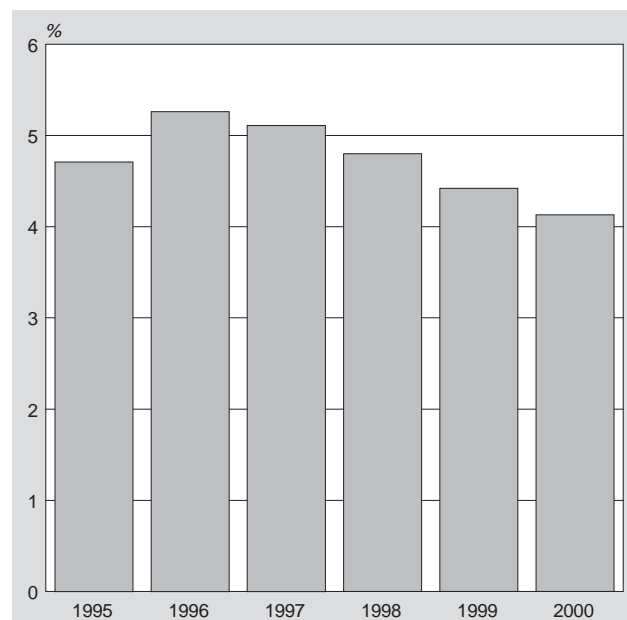
Aantal minimumloners daalt langzaam

Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt, is het aandeel minimumloners vanaf 1997 maar geleidelijk gedaald. Mogelijk speelt hierbij een rol dat in cao's de laatste jaren loonschalen zijn geïntroduceerd op minimumloonniveau.

Meeste minimumloners in de handel

In de bedrijfstak handel werken de meeste minimumloners. Ook in de zakelijke dienstverlening en de horeca verdienen veel werknemers het minimumloon. Tweederde van alle minimumloners werkt in deze drie bedrijfstakken, terwijl van alle banen er ruim één op de drie in deze bedrijfstakken te vinden is. Niet toevallig zijn dit de bedrijfstakken waar relatief veel jongeren werken. Bij energie- en waterleidingbedrijven en de delfstoffenwinning werken nauwelijks minimumloners.

2. Aandeel minimumloners

Toelichting

Wettelijk minimumloon

In de tweede helft van 2000 bedroeg het wettelijk minimumloon voor werknemers van 23–64 jaar 1 110,81 euro bruto per maand. Voor jongere werknemers gelden minimumjeugdlonen. Deze jeugdlonen bedragen een naar leeftijd variërend percentage van het minimumloon voor volwassenen, oplopend van 30 procent voor een 15-jarige tot 85 procent voor een 22-jarige.

Minimumloners

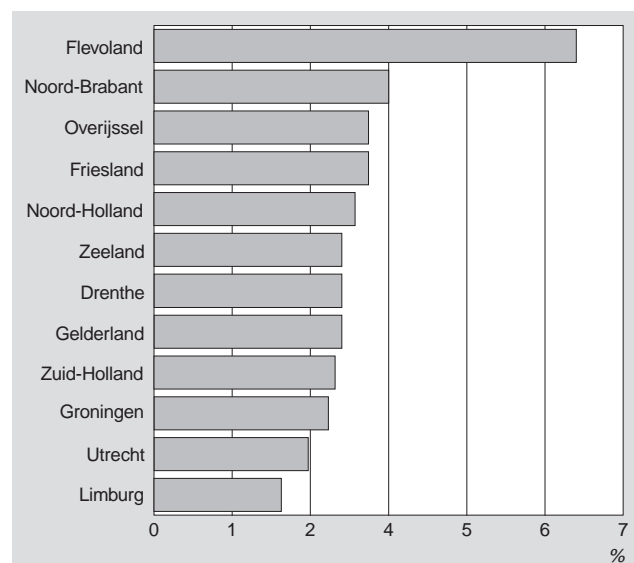
Minimumloners zijn werknemers die maximaal het bij de leeftijd horende wettelijk minimumloon verdienen. Voor deeltijdwerknemers en werknemers met een flexibel dienstverband geldt een naar evenredigheid van de arbeidsduur aangepast minimumloon. De Wet Minimumloon en Minimumvakantiebijslag geldt alleen voor werknemers van 15–64 jaar. Overheidswerknemers vallen niet onder deze wet; ze zijn voor dit onderzoek wél meegeteld. Ook de beloning van WIW-banen – Wet Inschakeling Werkzoekenden, tot en met 1997 het Jeugdwerkgarantieplan en de Banenpoolers – is gerelateerd aan het minimumloon.

Werkgelegenheidsgroei in Utrecht blijft achter

Duncan Beeckman

In 2000 steeg het aantal banen van werknemers met 195 duizend. Dit is een stijging met 2,9 procent ten opzichte van 1999. In Flevoland, Noord-Brabant, Overijssel en Friesland was de banengroei hoger dan het landelijk gemiddelde. In Utrecht en Limburg bleef de groei iets achter. Voor de provincie Utrecht is dat opvallend, omdat deze provincie al vanaf 1996 steevast tot de sterkste groeiers behoorde. Het zijn de sectoren industrie, bouwnijverheid en de commerciële dienstverlening die in de provincie Utrecht achterblijven bij de landelijke groei.

1. Groei aantal banen van werknemers, 1999–2000

Groei werkgelegenheid

In alle provincies groeide de werkgelegenheid. In Zuid-Holland, waar de meeste banen voorkomen, groeide de werkgelegenheid met ruim 39 duizend banen. Deze groei van 2,7 procent lag net onder het landelijk gemiddelde. De grootste relatieve groei van de werkgelegenheid (+ zes procent) vinden we terug in Flevoland, zodat daar de grens van 100 duizend banen werd bereikt. Zuid-Holland, Noord-Holland en Noord-Brabant zorgden gedrieën voor meer dan de helft van de totale toename.

Kernactiviteit per regio

De verschillen in banengroei tussen de provincies hangen niet alleen samen met de omvang van de provincie, maar ook met de verschillen in economische activiteit: luchtvaart rondom Amsterdam, zeevaart langs de kuststrook en aardgas in Groningen. Deze regionale verschillen in economische activiteit blijken duidelijk als gekeken wordt naar de kernactiviteit per regio.

Toelichting

Banen van werknemers

Een baan is een werkring van een werknemer. Werknemers zijn mensen die arbeid verrichten op basis van loon of salaris. Als iemand meer dan één werkring heeft, telt elke werkring als een afzonderlijke baan.

Kernactiviteit per corop-gebied

Kernactiviteit per COROP-gebied

Per gebied is aangegeven hoe belangrijk een economische activiteit X *relatief* is voor regio Y. In het kaartje zijn die gebieden gekleurd waar het aandeel banen een kwart of meer boven het landelijk gemiddelde ligt. Ter illustratie: het banenaandeel van de industrie ligt landelijk op veertien procent, maar in bijvoorbeeld Noord-Limburg is dat 23 procent.

De tuinbouwsector is dominant in het Westland en het openbaar bestuur in en rondom Den Haag en de Kop van Noord-Holland.

In de havenmonden Groot-Rijnmond, Groot-Amsterdam en Delfzijl en omgeving vinden relatief veel vervoersactiviteiten plaats.

Echter alleen in het Rijnmondgebied zijn er relatief veel vervoersbanen. Delfzijl en omgeving en de regio IJmond worden meer gedomineerd door industriële activiteiten. Dit geldt ook voor enkele oostelijke grensregio's.

De financiële en zakelijke dienstverlening is oververtegenwoordigd in de regio's Utrecht en Groot-Amsterdam. In Het Gooi en Vechtstreek voert cultuur en overige dienstverlening de boventoon. Het sprekende voorbeeld in deze regio is Hilversum. In deze gemeente is bijna een kwart van de banen in de bedrijfstak cultuur en overige dienstverlening te vinden is, tegen slechts vier procent landelijk.

De COROP-indeling is omstreeks 1970 ontworpen door de Coördinatie Commissie Regionaal Onderzoeksprogramma, waaraan de indeling haar naam dankt. In totaal worden 40 gebieden onderscheiden, waarmee de indeling een regionaal niveau is tussen provincies en gemeenten.

Artikelen

Beroepsbevolking, 2000

In totaal hadden 6,9 miljoen mensen in 2000 een baan van minstens twaalf uur. De werkzame beroepsbevolking is in 2000 met 112 duizend personen toegenomen. Dit is een minder grote stijging dan in de voorgaande jaren. Voor een belangrijk deel zijn vrouwen verantwoordelijk voor de groei van de werkzame beroepsbevolking. De arbeidsdeelname van vrouwen is in 2000 dan ook verder toegenomen. In 2000 had 52 procent van alle vrouwen van 15–64 jaar betaald werk voor twaalf uur of meer per week. In 1987 was dit percentage nog 35. Ook onder mannen is de arbeidsdeelname de afgelopen jaren toegenomen, zij het niet zo sterk als onder vrouwen. Overigens bestaat nog steeds een forse kloof in arbeidsdeelname tussen mannen en vrouwen. In 2000 behoorde 77 procent van de 15–64-jarige mannen tot de werkzame beroepsbevolking. Daarmee is de arbeidsdeelname onder mannen nog altijd anderhalf maal zo hoog als onder vrouwen.

Toelichting

De jaargegevens over de beroepsbevolking in 2000 zijn ontleend aan de Enquête beroepsbevolking van het CBS. Voor de Enquête beroepsbevolking (EBB) wordt jaarlijks één op de honderd inwoners van Nederland geïnterviewd. In de EBB wordt informatie verzameld over de arbeidsmarktpositie van personen van 15 jaar en

ouder. Er is onder meer informatie beschikbaar over het al dan niet hebben van betaald werk, de positie in de werkkring, de wettelijke arbeidsduur, het uitgeoefende beroep, het zoeken naar werk, de gevolgde opleiding, woon-werk verkeer. Meer gegevens uit deze enquête over 1999 en tijdreeksen 1988–1999 zijn opgenomen in de publikatie 'Enquête beroepsbevolking 1999'. De cijfers zijn jaargemiddelden.

Beroepsbevolking

Tot de beroepsbevolking worden gerekend:

- personen die ten minste twaalf uur per week werken, of
- personen die werk hebben aanvaard waardoor ze ten minste twaalf uur per week gaan werken, of
- personen die verklaren ten minste twaalf uur per week te willen werken, daarvoor beschikbaar zijn en activiteiten ontplooiën om werk voor ten minste twaalf uur per week te vinden.

Van de beroepsbevolking worden personen die ten minste twaalf uur per week werken tot de *werkzame beroepsbevolking* gerekend en degenen die niet of minder dan twaalf uur werken tot de *werkloze beroepsbevolking*.

Tabel 1
Bevolking en beroepsbevolking van 15–64 jaar

	Bevolking	Beroepsbevolking			Niet- beroepsbevolking
		Totaal	werkzaam	werkloos	
<i>x 1 000</i>					
1987	10 024	5 743	5 257	486	4 281
1988	10 107	5 867	5 378	490	4 240
1989	10 168	5 929	5 477	452	4 238
1990	10 228	6 063	5 644	419	4 165
1991	10 294	6 189	5 790	400	4 105
1992	10 349	6 296	5 885	411	4 052
1993	10 420	6 406	5 925	481	4 014
1994	10 473	6 466	5 920	547	4 007
1995	10 498	6 596	6 063	533	3 901
1996	10 529	6 681	6 187	494	3 848
1997	10 563	6 838	6 400	438	3 725
1998	10 604	6 957	6 609	348	3 647
1999	10 663	7 097	6 805	292	3 566
2000	10 717	7 187	6 917	270	3 531
<i>verandering t.o.v. voorgaand jaar</i>					
1988	83	124	121	4	-41
1989	61	62	99	-38	-2
1990	60	134	167	-33	-73
1991	66	126	146	-19	-60
1992	55	107	95	11	-53
1993	71	110	40	70	-38
1994	53	60	-5	66	-7
1995	25	130	143	-14	-106
1996	31	85	124	-39	-53
1997	34	157	213	-56	-123
1998	41	119	209	-90	-78
1999	59	140	196	-56	-81
2000	54	90	112	-22	-35

Tabel 2
Personen van 15–64 jaar naar arbeidspositie en geslacht

	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
<i>x 1 000</i>														
Totaal														
Beroepsbevolking	5 743	5 867	5 929	6 063	6 189	6 296	6 406	6 466	6 596	6 681	6 838	6 957	7 097	7 187
werkzaam	5 257	5 378	5 477	5 644	5 790	5 885	5 925	5 920	6 063	6 187	6 400	6 609	6 805	6 917
werkloos	486	490	452	419	400	411	481	547	533	494	438	348	292	270
Niet beroepsbevolking	4 281	4 240	4 238	4 165	4 105	4 052	4 014	4 007	3 901	3 848	3 725	3 647	3 566	3 531
Totaal	10 024	10 107	10 168	10 228	10 294	10 349	10 420	10 473	10 498	10 529	10 563	10 604	10 663	10 717
Geslacht														
Man														
Beroepsbevolking	3 763	3 797	3 825	3 865	3 912	3 967	3 999	4 014	4 067	4 095	4 143	4 196	4 242	4 288
werkzaam	3 536	3 564	3 619	3 686	3 732	3 781	3 771	3 747	3 814	3 872	3 951	4 047	4 121	4 174
werkloos	226	233	206	179	180	186	228	266	253	223	192	149	121	114
Niet beroepsbevolking	1 308	1 318	1 323	1 317	1 307	1 283	1 296	1 303	1 262	1 250	1 211	1 173	1 158	1 140
Totaal	5 071	5 115	5 148	5 182	5 219	5 250	5 295	5 317	5 329	5 345	5 354	5 369	5 400	5 429
Vrouw														
Beroepsbevolking	1 980	2 070	2 104	2 198	2 277	2 330	2 407	2 452	2 529	2 586	2 696	2 761	2 856	2 898
werkzaam	1 721	1 814	1 858	1 958	2 057	2 105	2 154	2 172	2 249	2 315	2 450	2 562	2 684	2 743
werkloos	259	257	246	240	220	225	253	280	281	271	246	199	172	156
Niet beroepsbevolking	2 973	2 922	2 916	2 849	2 798	2 769	2 718	2 703	2 640	2 598	2 514	2 474	2 408	2 390
Totaal	4 953	4 992	5 020	5 046	5 075	5 099	5 125	5 156	5 169	5 184	5 209	5 235	5 263	5 289

Tabel 3
Personen van 15–64 jaar naar geslacht, participatiegraden en werkloosheidspercentages

	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
	%													
Totaal														
Participatie (bruto)	57	58	58	59	60	61	61	62	63	63	65	66	67	67
Participatie (netto)	52	53	54	55	56	57	57	57	58	59	61	62	64	65
Werkloosheidspercentage	8	8	8	7	6	7	8	8	8	7	6	5	4	4
Geslacht														
Man														
Participatie (bruto)	74	74	74	75	75	76	76	75	76	77	77	78	79	79
Participatie (netto)	70	70	70	71	72	72	71	70	72	72	74	75	76	77
Werkloosheidspercentage	6	6	5	5	5	5	6	7	6	5	5	4	3	3
Vrouw														
Participatie (bruto)	40	41	42	44	45	46	47	48	49	50	52	53	54	55
Participatie (netto)	35	36	37	39	41	41	42	42	44	45	47	49	51	52
Werkloosheidspercentage	13	12	12	11	10	10	11	11	11	10	9	7	6	5

Tabel 4
Werkzame beroepsbevolking van 15–64 jaar naar wekelijkse arbeidsduur en positie in de werkring

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
	x 1 000								
Totaal	5 885	5 925	5 920	6 063	6 187	6 400	6 609	6 805	6 917
Wekelijkse arbeidsduur									
12–19 uur	360	372	387	425	422	455	526	559	581
20–34 uur	1 075	1 126	1 182	1 263	1 317	1 396	1 462	1 534	1 638
≥ 35 uur	4 451	4 428	4 351	4 375	4 448	4 549	4 621	4 712	4 697
Positie in de werkring en arbeidsrelatie									
Werknemers	5 258	5 261	5 222	5 357	5 459	5 644	5 874	6 072	6 117
vaste arbeidsrelatie	4 859	4 868	4 797	4 880	4 920	5 077	5 270	5 502	5 588
flexibele arbeidsrelatie	399	393	425	477	538	566	604	571	530
Zelfstandige	627	665	698	706	728	757	734	733	799

Geregistreeerde werkloosheid, 2000

Gemiddeld over heel 2000 bedroeg het aantal geregistreeerde werklozen 188 duizend. In 1994 lag dit aantal nog op 486 duizend. Sinds dat jaar is het aantal werklozen voortdurend afgenomen. In de jaren 1995 en 1996 was de daling nog beperkt met 20 duizend à 25 duizend per jaar. Daarna nam de daling echter toe via 65 duizend in 1997 tot bijna 90 duizend in 1998. Vervolgens liep de daling terug via 65 duizend in 1999 naar 33 duizend vorig jaar. De daling in 2000 was dus aanzienlijk kleiner dan de daling in de drie voorgaande jaren. Door de aanhoudende daling is in zes jaar tijd het aantal geregistreeerde werklozen in totaal met 300 duizend afgenomen.

De daling van het aantal geregistreeerde werkloze mannen en vrouwen was vorig jaar even hoog, 16 à 17 duizend. De geregistreeerde werkloosheid onder vrouwen is echter nog steeds hoger dan die onder mannen. In 2000 was 3,1 procent van de vrouwen werkloos en 2,3 procent van de mannen. Omdat veel vrouwen die werk zoeken op de arbeidsmarkt niet ingeschreven staan bij een arbeidsbureau, zijn de verschillen in werkloosheid tussen mannen en vrouwen feitelijk groter.

Toelichting

De Statistiek geregistreeerde werkloosheid wordt samengesteld op verzoek van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Geregistreeerde werklozen zijn mensen zonder werk of met werk van minder dan twaalf uur per week die bij een arbeidsbureau staan ingeschreven en direct beschikbaar zijn voor een baan van minstens twaalf uur per week. De cijfers zijn gebaseerd op de registratie van de arbeidsbureaus en de Enquête beroepsbevolking van het CBS.

De gegevens over de geregistreeerde werkloosheid zijn gebaseerd op een steekproefonderzoek en hebben om die reden betrouwbaarheidsmarges. De 95% betrouwbaarheidsmarges voor de geregistreeerde werklozen per RBA- en COROP-gebied zijn in staat 1

Staat 1
95%-betrouwbaarheidsmarges van de geregistreeerde werkloosheid per RBA-gebied, 2000

	x 1 000
Groningen	1,5
Friesland	1,3
Drenthe	1,1
IJssel-Vecht/Twente	1,5
IJssel-Veluwe	1,2
Arnhem/Oost-Gelderland/ Nijmegen/Rivierenland	1,6
Flevoland	1,1
Midden Nederland	1,6
Noord-Holland Noord	1,8
Zuidelijk Noord-Holland	3,4
Rijnstreek	1,0
Haaglanden	1,7
Rijnmond	3,1
Zeeland	1,1
Midden en West Brabant	1,4
Noordoost Brabant	0,9
Zuidoost Brabant	1,2
Limburg	1,8
Nederland	7,0

en 2 opgenomen. Om te bepalen of het verschil tussen werkloosheidsaantallen van twee jaren statistisch significant is, kan de marge van het verschil benaderd worden door de marge te vermenigvuldigen met $\sqrt{2}$. De RBA- en COROP-cijfers hebben in het algemeen een marge die zo groot is dat verschillen van jaar op jaar veelal geen indicatie vormen voor werkelijke ontwikkelingen. Alleen uit grote verschillen en tendenties die over een periode van meerdere jaren optreden kunnen indicaties voor werkelijke ontwikkelingen worden afgeleid.

Staat 2
95%-betrouwbaarheidsmarges van de geregistreeerde werkloosheid per COROP-gebied, 2000

	x 1 000
Groningen	1,5
Oost-Groningen	0,9
Delfzijl e.o.	0,4
Overig Groningen	0,1
Friesland	1,3
Noord-Friesland	0,9
Zuidwest-Friesland	0,6
Zuidoost-Friesland	0,7
Drenthe	1,1
Noord-Drenthe	0,6
Zuidoost-Drenthe	0,9
Zuidwest-Drenthe	0,5
Overijssel	1,5
Noord-Overijssel	0,7
Zuidwest-Overijssel	0,5
Twente	1,2
Gelderland	2,0
Veluwe	1,0
Achterhoek	0,9
Aggl. Arnhem en Nijmegen	1,3
Zuidwest-Gelderland	0,5
Utrecht	1,4
Noord-Holland	3,9
Kop van Noord-Holland	1,5
Alkmaar e.o.	1,0
IJmond	0,7
Agglomeratie Haarlem	1,0
Zaanstreek	0,6
Groot-Amsterdam	3,2
Het Gooi en Vechtstreek	0,7
Zuid-Holland	3,7
Aggl. Leiden en Bollenstreek	0,8
Agglomeratie 's-Gravenhage	1,7
Delft en Westland	0,6
Oost Zuid-Holland	0,6
Groot-Rijnmond	3,0
Zuidoost Zuid-Holland	1,1
Zeeland	1,1
Zeeuwsch-Vlaanderen	0,6
Overig Zeeland	0,9
Noord-Brabant	2,0
West Noord-Brabant	1,0
Midden Noord-Brabant	1,0
Noordoost Noord-Brabant	0,9
Zuidoost Noord-Brabant	1,2
Limburg	1,8
Noord-Limburg	0,9
Midden-Limburg	0,8
Zuid-Limburg	1,4
Flevoland	1,1
Nederland	7,0
Amsterdam	3,1
Rotterdam	2,7
's-Gravenhage	1,5
Utrecht	1,1

Het CBS stelt sinds 1988 gegevens samen over de geregistreerde werkloosheid. Vergelijkbare cijfers over de jaren daarvoor waren tot dusver niet beschikbaar. Cijfers over de geregistreerde werkloosheid van vóór 1988 waren uitsluitend gebaseerd op de registraties van arbeidsbureaus. Uit onderzoek onder ingeschrevenen bleek dat een belangrijk deel van hen niet (meer) werkloos was. Er was sprake van zogeheten bestandsvervuiling. Het CBS heeft van de jaren vóór 1988 op basis van diverse bronnen, schattingen gemaakt van deze bestandsvervuiling. Daardoor zijn ook 'geschoonde' geregistreerde werkloosheidscijfers voor 1980–1987 beschikbaar. Die zijn goed vergelijkbaar met die voor 1988 en la-

ter. Voor de periode 1970–1980 zijn geen nieuwe schattingen gemaakt. Er mag echter van uit worden gegaan dat de vervuiling toen betrekkelijk gering was.

Voor een beschrijving van de toegepaste onderzoeksmethode wordt verwezen naar het artikel 'Hoe telt het CBS het aantal geregistreerde werklozen'.

Voor de beschrijving van de samenstelling van de tijdreeks wordt verwezen naar het artikel 'Tijdreeksen geregistreerde werkloosheid en beroepsbevolking'. Beide artikelen zijn opgenomen in de CBS-publicatie Enquête beroepsbevolking 1994.

Tabel 1
Geregistreerde werklozen naar geslacht en leeftijd

	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
	<i>x 1 000</i>												
Geslacht													
Man	281	244	209	190	195	240	283	260	240	199	155	115	98
Vrouw	173	163	149	145	141	175	203	204	201	176	132	106	90
Totaal	453	407	358	334	336	415	486	464	440	375	287	221	188
Leeftijd													
16–24 jaar	132	109	85	74	76	100	104	89	75	54	40	32	23
25–34 jaar	146	137	116	112	113	142	169	159	145	119	86	62	49
35–44 jaar	99	93	89	84	85	97	120	117	115	104	79	64	55
45–54 jaar	61	55	56	52	52	64	79	85	90	81	69	52	44
55–64 jaar	15	13	13	13	10	11	14	14	15	15	12	11	16
Totaal	453	407	358	334	336	415	486	464	440	375	287	221	188

Tabel 2
Geregistreerde werklozen naar geslacht en duur inschrijving¹⁾

	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
	<i>x 1 000</i>												
Man	281	244	209	190	195	240	283	260	240	199	155	115	98
tot 1 jaar	119	102	84	82	95	130	136	119	115	93	69	56	54
1 jaar of langer	162	141	125	108	101	110	146	141	125	106	86	58	44
Vrouw	173	163	149	145	141	175	203	204	201	176	132	106	90
tot 1 jaar	87	84	76	76	77	97	105	99	104	87	63	53	52
1 jaar of langer	86	79	73	68	64	78	98	106	96	89	69	53	38
Totaal	453	407	358	334	336	415	486	464	440	375	287	221	188
tot 1 jaar	206	187	160	158	171	227	242	217	219	180	132	110	106
1 jaar of langer	248	220	198	176	165	188	244	247	221	195	155	111	82

¹⁾ Duur inschrijving volgens registratie arbeidsbureaus, het betreft een onafgebroken periode van inschrijving.

Tabel 3
Geregistreerde werklozen per provincie

	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
x 1 000													
Groningen	26	25	23	19	19	22	25	26	27	23	19	15	11
Friesland	20	19	17	17	16	21	23	22	22	19	14	12	10
Drenthe	14	11	10	9	11	12	14	14	12	10	9	9	8
Overijssel	31	28	24	21	22	29	33	27	27	23	18	15	11
Flevoland	6	6	6	4	5	6	8	9	8	8	5	4	5
Gelderland	54	49	42	37	39	46	52	50	44	39	28	23	18
Utrecht	25	23	18	20	17	24	25	26	21	18	14	9	7
Noord-Holland	74	67	62	60	61	71	83	81	79	65	48	39	34
Zuid-Holland	96	89	78	71	72	90	115	108	103	89	71	49	43
Zeeland	7	7	5	5	6	7	8	8	8	7	5	4	5
Noord-Brabant	64	52	47	46	46	57	65	59	56	44	35	25	18
Limburg	37	31	26	25	24	29	34	33	33	29	21	16	17
Nederland	453	407	358	334	336	415	486	464	440	375	287	221	188

Tabel 4
Geregistreerde werklozen per RBA-gebied¹⁾

	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
x 1 000													
Groningen	26	25	23	19	19	22	25	26	27	23	19	15	11
Friesland	20	19	17	17	16	21	23	22	22	19	14	12	10
Drenthe	14	11	10	9	11	12	14	14	12	10	9	9	8
IJssel-Vecht/Twente	28	27	21	20	21	27	30	25	24	20	16	14	11
IJssel/Veluwe	18	15	13	12	12	15	17	18	16	15	10	7	7
Arnhem/Oost-Gelderland/ Nijmegen/Rivierenland	40	36	32	27	28	33	37	35	30	27	19	17	12
Flevoland	6	6	6	4	5	6	8	9	8	8	5	4	5
Midden Nederland	29	27	23	23	21	30	31	31	25	22	17	11	9
Noord-Holland Noord	11	11	10	8	9	12	15	15	14	11	9	6	8
Zuidelijk Noord-Holland	58	53	47	49	48	54	63	62	60	50	36	31	25
Rijnstreek	11	10	8	9	10	11	15	13	11	11	7	5	5
Haaglanden	29	24	23	20	18	25	32	32	32	25	20	14	9
Rijnmond	56	53	46	42	43	53	67	62	59	53	43	30	29
Zeeland	8	7	6	5	6	7	9	9	9	7	6	4	5
Midden en West Brabant	27	23	20	18	21	24	29	27	24	19	17	12	9
Noordoost Brabant	17	14	13	10	11	14	15	14	14	10	9	5	3
Zuidoost Brabant	19	15	15	17	14	19	21	18	17	15	10	8	6
Limburg	37	31	26	25	24	29	33	33	32	28	21	16	17
Nederland	453	407	358	334	336	415	486	464	440	375	287	221	188
Amsterdam	42	39	35	38	38	38	45	44	39	34	24	21	16
Rotterdam	33	32	29	26	26	34	38	35	32	31	27	18	17
's-Gravenhage	20	17	17	16	14	18	21	22	22	17	15	10	5
Utrecht	13	11	10	9	7	11	9	11	8	8	6	3	3

¹⁾ Regionaal Bestuur voor de Arbeidsvoorziening.

Tabel 5
Geregistreeerde werklozen per COROP-gebied¹⁾

	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
x 1 000													
Groningen	26	25	23	19	19	22	25	26	27	23	19	15	11
Oost-Groningen	7	6	5	5	4	5	6	6	6	5	5	4	3
Delfzijl e.o.	3	2	2	.	2	2	3	2	2	2	.	2	1
Overig Groningen	16	16	15	13	13	15	16	17	19	15	13	9	7
Friesland	20	19	17	17	16	21	23	22	22	19	14	12	10
Noord-Friesland	11	10	10	8	9	12	14	12	13	11	8	8	6
Zuidwest-Friesland	3	3	3	2	2	3	3	3	3	2	2	.	2
Zuidoost-Friesland	7	6	5	6	5	6	7	6	6	6	4	3	3
Drenthe	14	11	10	9	11	12	14	14	12	10	9	9	8
Noord-Drenthe	4	3	3	3	4	4	4	5	4	3	3	3	2
Zuidoost-Drenthe	7	5	4	5	4	6	6	6	5	5	4	4	4
Zuidwest-Drenthe	3	2	2	.	3	3	4	3	3	2	3	2	2
Overijssel	31	28	24	21	22	29	33	27	27	23	18	15	11
Noord-Overijssel	8	7	5	5	6	8	8	7	6	5	4	3	3
Zuidwest-Overijssel	4	3	3	2	2	3	3	4	4	4	2	2	1
Twente	19	18	15	14	14	18	21	17	17	15	11	10	7
Flevoland	6	6	6	4	5	6	8	9	8	8	5	4	5
Gelderland	54	49	42	37	39	46	52	50	44	39	28	23	18
Veluwe	11	11	9	8	8	11	12	13	11	10	7	4	5
Achterhoek	8	8	5	5	5	7	8	7	8	6	5	4	4
Aggl. Arnhem en Nijmegen	29	26	25	21	22	24	28	26	21	20	15	13	9
Zuidwest-Gelderland	5	4	3	3	3	4	4	5	4	3	2	.	1
Utrecht	25	23	18	20	17	24	25	26	21	18	14	9	7
Noord-Holland	74	67	62	60	61	71	83	81	79	65	48	39	34
Kop van Noord-Holland	7	7	6	5	6	7	10	9	9	6	6	4	5
Alkmaar e.o.	4	4	4	2	3	5	5	6	5	5	3	2	2
IJmond	2	3	2	2	2	2	3	3	4	3	2	2	2
Agglomeratie Haarlem	4	4	3	3	3	5	5	5	5	4	3	3	3
Zaanstreek	3	2	2	2	2	3	3	3	4	3	2	2	2
Groot-Amsterdam	48	44	39	43	42	44	52	51	46	40	29	25	18
w.o. Amsterdam	42	39	35	38	38	38	45	44	39	34	24	21	16
Het Gooi en Vechtstreek	5	4	4	3	4	5	5	5	5	4	2	2	2
Zuid-Holland	96	89	78	71	72	90	115	108	103	89	71	49	43
Aggl. Leiden en Bollenstreek	6	6	5	5	5	5	8	7	5	6	4	2	3
Agglomeratie 's-Gravenhage	25	21	21	19	16	22	27	28	27	21	18	12	7
Delft en Westland	4	3	2	2	2	3	5	4	5	4	2	2	2
Oost Zuid-Holland	4	4	3	3	4	5	7	6	5	4	3	2	2
Groot-Rijnmond	48	47	41	36	38	47	57	53	52	47	38	26	24
w.o. Rijnmond	46	44	39	35	37	45	54	50	48	44	35	25	23
Zuidoost Zuid-Holland	9	8	6	6	5	8	11	11	10	8	7	4	5
Zeeland	7	7	5	5	6	7	8	8	8	7	5	4	5
Zeeuwsch-Vlaanderen	2	2	2	.	2	2	3	2	2	.	.	.	1
Overig Zeeland	6	5	3	4	4	5	5	6	6	5	3	3	4
Noord-Brabant	64	52	47	46	46	57	65	59	56	44	35	25	18
West Noord-Brabant	13	11	10	9	11	13	15	17	14	11	11	8	5
Midden Noord-Brabant	14	12	10	9	10	11	14	11	11	8	6	5	4
Noordoost Noord-Brabant	17	14	13	10	11	14	15	14	14	10	9	5	3
w.o. Stadsgewest Den Bosch	10	8	6	5	6	7	8	7	7	4	4	2	1
Zuidoost Noord-Brabant	19	15	15	17	14	19	21	18	17	15	10	8	6
Limburg	37	31	26	25	24	29	34	33	33	29	21	16	17
Noord-Limburg	6	6	4	3	4	4	7	6	6	6	4	3	4
Midden-Limburg	7	4	4	5	4	5	5	6	6	5	4	4	3
Zuid-Limburg	24	21	18	17	16	20	22	21	21	18	14	9	10
Nederland	453	407	358	334	336	415	486	464	440	375	287	221	188
Amsterdam	42	39	35	38	38	38	45	44	39	34	24	21	16
Rotterdam	33	32	29	26	26	34	38	35	32	31	27	18	17
's-Gravenhage	20	17	17	16	14	18	21	22	22	17	15	10	5
Utrecht	13	11	10	9	7	11	9	11	8	8	6	3	3

¹⁾ Coördinatie Commissie Regionaal Onderzoeksprogramma.
Een punt (.) geeft aan dat gegevens van voldoende nauwkeurigheid ontbreken. Het gaat hierbij om cijfers die afgerond kleiner dan 2000 zijn.

De arbeidsmarkt in de vier grote steden

I. Beckers en S.C.H.H.L. Lucassen

Den Haag en Utrecht kennen een hogere arbeidsdeelname dan Amsterdam en Rotterdam. Vrouwen in de vier grote steden werken vaker dan gemiddeld, mannen minder vaak. De arbeidsmarkt is het gunstigst in Utrecht: de arbeidsdeelname is daar groot, de werkloosheid laag en de werkenden zijn hoogopgeleid. In Amsterdam en Utrecht zijn verhoudingsgewijs het meeste vacatures.

Inwoners van Utrecht en Den Haag werken het vaakst

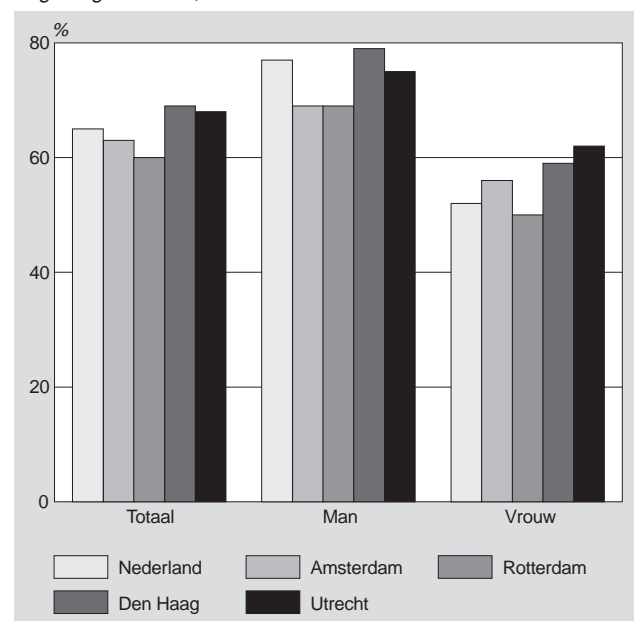
Tussen de vier grote steden bestaat een opvallend verschil in arbeidsdeelname. Den Haag heeft de hoogste arbeidsdeelname. In deze stad behoren in 2000 zeven van de tien mensen van 15-64 jaar tot de werkzame beroepsbevolking. Ook Utrecht kent een hoge arbeidsdeelname. In Rotterdam en Amsterdam werken slechts zes van de tien mensen. De arbeidsdeelname in deze twee steden ligt daarmee onder het landelijk gemiddelde van 65 procent.

In de grote steden werken meer vrouwen

In de grote steden werken relatief veel vrouwen. De arbeidsdeelname van vrouwen ligt in drie van de vier grote steden boven het landelijke gemiddelde van 52 procent. Alleen de Rotterdamse vrouwen zitten daar met 50 procent net iets onder.

In Nederland heeft ruim driekwart van de mannen een betaalde baan. Alleen in Den Haag werken mannen vaker dan gemiddeld. In Utrecht werkt driekwart van de mannen. In Amsterdam en Rotterdam werkt nog geen zeven op de tien mannen.

1. Arbeidsdeelname bevolking 15-64 jaar in Nederland en de vier grote gemeenten, 2000

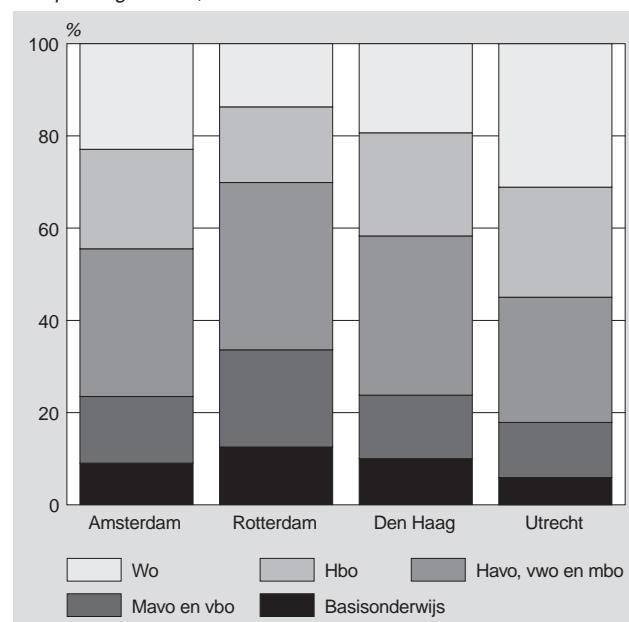

Bron: Enquête beroepsbevolking.

Werkende Utrechtenaren hoog opgeleid

De vier grote steden verschillen aanzienlijk qua opleidingsniveau van de werkzame beroepsbevolking. In Rotterdam wonen veel meer laaggeschoolden dan in de andere drie steden. Een derde van de werkzame Rotterdammers heeft alleen basisonderwijs of een mavo/vbo-diploma. In Utrecht zijn de werkenden verreweg het hoogst opgeleid. Ruim de helft van de Utrechtse werkzame beroepsbevolking heeft een diploma gehaald van het hoger beroeps- onderwijs of de universiteit.

2. Werkzame beroepsbevolking in de vier grote gemeenten naar opleidingsniveau, 2000

Bron: Enquête beroepsbevolking.

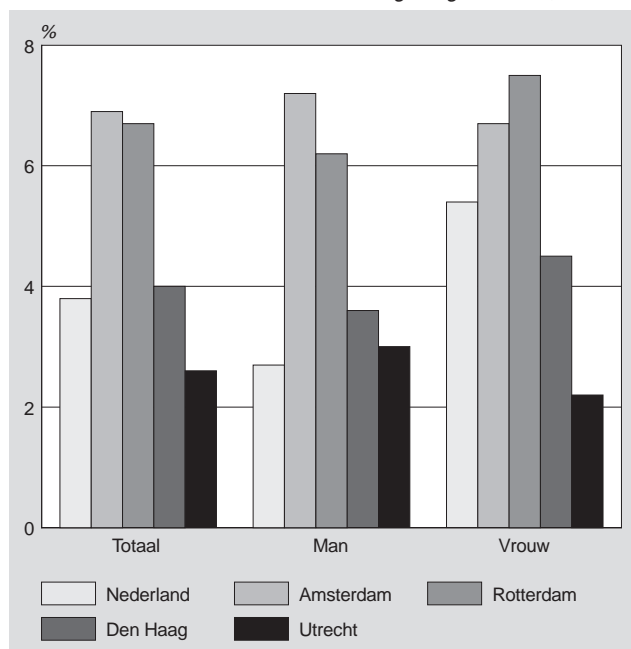
Lage werkloosheid in Utrecht

In Utrecht is de werkloosheid lager dan in de andere grote steden. Met 2,6 procent werklozen komt Utrecht onder het landelijk gemiddelde uit. In Amsterdam is de werkloosheid met 6,9 procent het hoogst. Ook in Rotterdam ligt de werkloosheid ver boven het landelijke niveau.

Onder mannen is de werkloosheid in alle vier de grote steden in 2000 relatief hoog. Met name in Amsterdam en Rotterdam is het verschil met het landelijke niveau groot. Daar ligt de werkloosheid onder mannen meer dan twee keer zo hoog als landelijk. Voor vrouwen is de situatie gunstiger. Zo zijn in Den Haag en Utrecht vrouwen minder vaak werkloos dan gemiddeld in Nederland.

In Nederland zijn vrouwen gemiddeld twee keer zo vaak werkloos als mannen. In de grote steden ligt deze verhouding echter anders: de werkloosheid onder vrouwen verschilt daar maar weinig van die onder mannen.

3. Werkloosheid in Nederland en de vier grote gemeenten, 2000

Bron: Enquête beroepsbevolking.

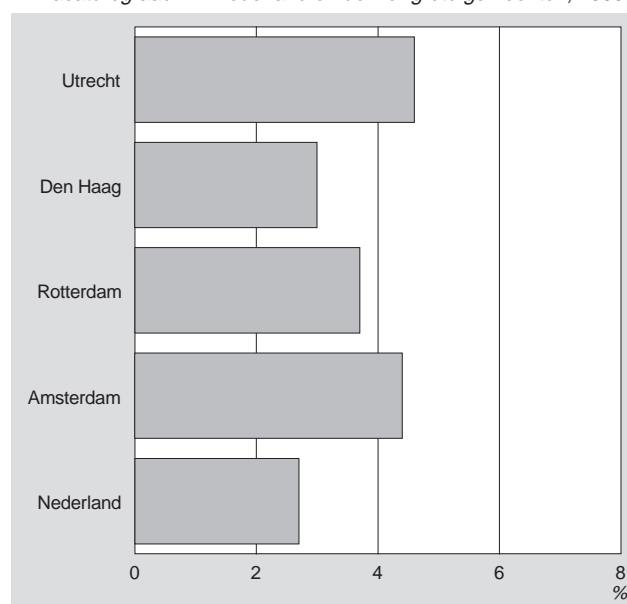
Veel vacatures in Amsterdam en Utrecht

Het aantal openstaande vacatures is een goede graadmeter voor de krapte op de arbeidsmarkt. Het tekort aan personeel is het beste te meten door te kijken naar de vacaturegraad. Deze is gedefinieerd als het aantal vacatures per honderd mensen die tot de werkzame beroepsbevolking behoren.

In 2000 zijn er in Nederland 2,7 vacatures per honderd werkenden. Voor alle vier de grote steden ligt de vacaturegraad in 2000 echter boven het landelijke gemiddelde. Het hoogst is deze in Utrecht en Amsterdam met respectievelijk 4,6 en 4,4 vacatures per honderd werkenden. Ook Rotterdam scoort met een vacaturegraad van 3,7 ver boven het gemiddelde. Alleen in Den Haag ligt de vacaturegraad maar een fractie hoger dan het landelijke cijfer.

Opvallend is dat in Amsterdam en Rotterdam zowel de werkloosheid als de vacaturegraad boven het landelijk gemiddelde liggen. Kennelijk sluiten in deze twee steden vraag en aanbod niet goed op elkaar aan, waardoor een onevenwichtige situatie op de arbeidsmarkt ontstaat. In Utrecht daarentegen is de arbeidsmarkt krap: de werkloosheid is relatief laag en de vacaturegraad is relatief hoog.

4. Vacaturegraad¹⁾ in Nederland en de vier grote gemeenten, 2000

Bron: Vacature-Enquête en Enquête beroepsbevolking.

¹⁾ Het aantal vacatures als percentage van de werkzame beroepsbevolking.

Toelichting

De cijfers in dit artikel zijn ontleend aan de Enquête beroepsbevolking van het CBS. Voor de Enquête beroepsbevolking (EBB) wordt jaarlijks één op de honderd inwoners van Nederland geïnterviewd. In de EBB wordt informatie verzameld over de arbeidsmarktpositie van personen van 15 jaar en ouder. Er is onder meer informatie beschikbaar over het al dan niet hebben van betaald werk, de positie in de werkring, de wekelijkse arbeidsduur, het uitgeoefende beroep, het zoeken naar werk, de gevolgde opleiding, woon-werk verkeer.

Beroepsbevolking

Tot de beroepsbevolking worden gerekend:

- personen die ten minste twaalf uur per week werken, of
- personen die werk hebben aanvaard waardoor ze ten minste twaalf uur per week gaan werken, of
- personen die verklaren ten minste twaalf uur per week te willen werken, daarvoor beschikbaar zijn en activiteiten ontplooiën om werk voor ten minste twaalf uur per week te vinden.

Van de beroepsbevolking worden personen die ten minste twaalf uur per week werken tot de *werkzame beroepsbevolking* gerekend en degenen die niet of minder dan twaalf uur werken tot de *werkloze beroepsbevolking*.

Tabel 1
Ontwikkeling arbeidsdeelname bevolking in Nederland en de vier grote gemeenten

	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
	%													
Nederland	52	53	54	55	56	57	57	57	58	59	61	62	64	65
4 Grote gemeenten														
Amsterdam	49	52	53	55	54	56	54	54	57	58	59	60	63	63
Rotterdam	49	49	49	49	51	51	50	49	51	53	55	56	59	60
Den Haag	55	52	53	51	52	59	57	58	59	57	61	63	63	69
Utrecht	50	50	54	52	54	56	56	55	57	60	63	61	65	68

Bron: Enquête beroepsbevolking.

Tabel 2
Arbidsdeelname bevolking 15-64 jaar in Nederland en de vier grote gemeenten, 2000

	Nederland	Amsterdam	Rotterdam	Den Haag	Utrecht
	%				
Totaal	65	63	60	69	68
Man	77	69	69	79	75
Vrouw	52	56	50	59	62

Bron: Enquête beroepsbevolking.

Tabel 3
Werkzame beroepsbevolking in de vier grote gemeenten naar opleidingsniveau, 2000

	Amsterdam	Rotterdam	Den Haag	Utrecht
	%			
Basisonderwijs	9,0	12,5	10,0	5,9
Mavo en vbo	14,5	21,1	13,8	12,0
Havo, vwo en mbo	32,0	36,3	34,5	27,1
Hbo	21,6	16,4	22,4	23,9
Wo	22,9	13,7	19,3	31,0

Bron: Enquête beroepsbevolking.

Tabel 4
Ontwikkeling werkloosheid in Nederland en in de vier grote gemeenten

	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
	%													
Nederland	8	8	8	7	6	7	8	8	8	7	6	5	4	4
4 Grote gemeenten														
Amsterdam	15	14	12	11	11	12	13	14	13	11	11	8	7	7
Rotterdam	12	14	13	12	11	11	13	14	14	12	11	10	7	7
Den Haag	10	10	10	11	10	6	9	9	10	9	8	6	5	4
Utrecht	11	14	11	11	9	9	10	10	9	8	7	5	5	3

Bron: Enquête beroepsbevolking.

Tabel 5
Werkloosheid in Nederland en de vier grote gemeenten, 2000

	Nederland	Amsterdam	Rotterdam	Den Haag	Utrecht
	%				
Totaal	3,8	6,9	6,7	4,0	2,6
Man	2,7	7,2	6,2	3,6	3,0
Vrouw	5,4	6,7	7,5	4,5	2,2

Bron: Enquête beroepsbevolking.

Personen met een uitkering naar herkomstgroepering, 1999

J. Weidum, dr. C. Melser en H. Hartman

Samenvatting

Ruim 1,5 miljoen personen tussen de 15 en 64 jaar kregen eind 1999 een uitkering. Dit zijn vooral arbeidsongeschiktheids- en bijstandsuitkeringen. Niet-westerse allochtonen hebben vaker een uitkering dan autochtonen. De tweede generatie allochtonen is minder vaak afhankelijk van de uitkeringsregelingen dan de eerste generatie. Onder de 65-plussers zijn vooral de niet-westerse allochtonen aangewezen op bijstand. Drie op de honderd uitkeringsontvangers ontvangen twee uitkeringen.

1. Inleiding

Voor achtergrondinformatie over personen met een uitkering bestaat veel belangstelling. Door het koppelen van verschillende bronnen met individuele gegevens over uitkeringsontvangers kan dergelijke informatie worden samengesteld. Dit artikel geeft uitkomsten van een onderzoek waarbij op deze wijze extra informatie, zoals over herkomstgroepering (zie definities en afkortingen), is samengesteld over personen met een uitkering.

Het gaat om arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, bijstandsuitkeringen, WW-, IOAW- en IOAZ-uitkeringen. Deze uitkomsten staan in paragraaf 2. Verder wordt in dit artikel in het kort beschreven het onderzoek is uitgevoerd. Deze beschrijving is opgenomen in paragraaf 3.

2. Uitkomsten

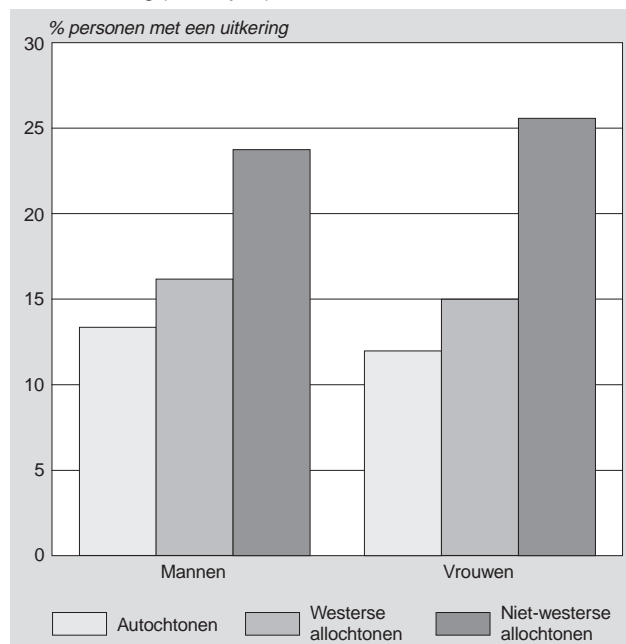
2.1 Niet-westerse allochtonen ontvangen tweemaal zo vaak een uitkering

Eind 1999 ontvingen 1,5 miljoen personen in Nederland in de leeftijdsgroep van 15–64 jaar, een uitkering. Het gaat om ruim 1,1 miljoen autochtonen en bijna 400 duizend allochtonen. Onder hen zijn 892 duizend personen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering. Verder ontvingen 420 duizend personen een bijstandsuitkering en 205 duizend een werkloosheidsuitkering. Het aantal ouderen of gedeeltelijk arbeidsongeschikten met een IOAW- of IOAZ-uitkering bedroeg 43 duizend.

De 1,5 miljoen personen met een uitkering vormen 14 procent van de totale Nederlandse bevolking van 15 tot en met 64 jaar. Van de autochtonen heeft 13 procent een uitkering, van de westerse allochtonen 16 procent. De niet-westerse allochtonen komen met tweemaal zo veel uitkeringsontvangers duidelijk hoger uit dan autochtonen. Het verschil wordt vooral veroorzaakt doordat niet-westerse allochtonen vaker bijstand ontvangen.

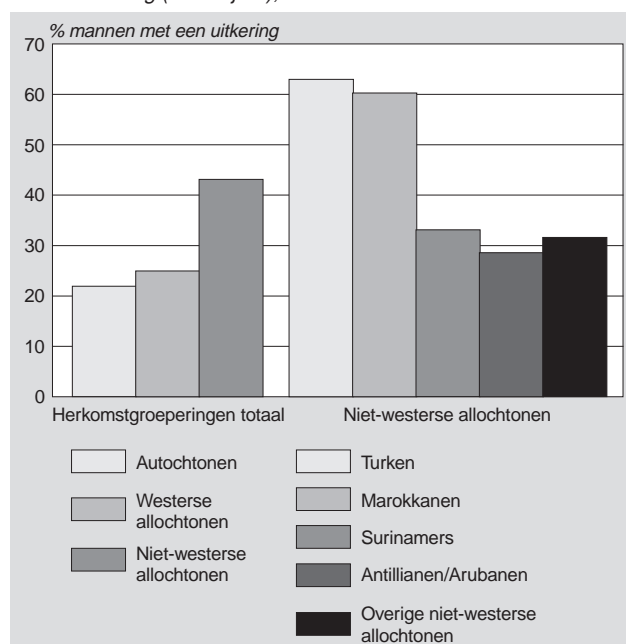
Veel oudere Marokkaanse en Turkse mannen met een uitkering
Uitkeringen worden vooral verstrekt aan mensen van 40 tot en met 64 jaar. Binnen die leeftijdsgroep zijn weer duidelijk verschillen te zien tussen de verschillende bevolkingsgroepen. Zo krijgen zo'n 475 duizend mannelijke autochtonen van 40 tot en met 64 jaar een uitkering; dat is 22 procent van alle autochtone mannen in deze leeftijdsgroep. De niet-westerse allochtone mannen tussen de 40 en 64 jaar hebben tweemaal zo vaak een uitkering. Het

1. Personen met een uitkering in % van de desbetreffende groep in de bevolking (15–64 jaar), 1999

gaat om 43 procent. Van hen hebben de Marokkaanse en Turkse mannen de hoogste percentages uitkeringen. In de leeftijdsgroep van 40–64 jaar ontvangen 60 procent van de Marokkaanse mannen en 63 procent van de Turkse mannen een uitkering. Het gaat hier om 16 duizend Marokkaanse mannen en 18 duizend Turkse mannen.

2. Mannen met een uitkering in % van de desbetreffende groep in de bevolking (40–64 jaar), 1999

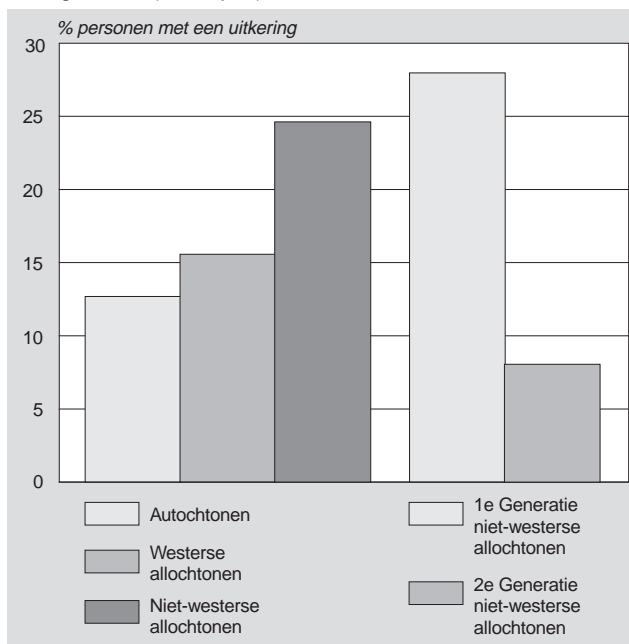

Aan personen tussen de 15 en de 39 jaar worden minder uitkeringen verstrekt dan aan oudere mensen. Toch zijn er in de leeftijdsgroep van 15–39 jaar ook duidelijke verschillen tussen de herkomstgroeperingen. Van de autochtone bevolking in deze leeftijdsgroep ontvangt een op de vijftien personen een uitkering. Bij de niet-westerse allochtonen onder de 40 jaar gaat het om een op de zes. Zij krijgen dus bijna drie keer zo vaak een uitkering als de autochtonen.

Tweede generatie allochtonen minder vaak een uitkering

Bijna 13 duizend niet-westerse allochtonen met een uitkering behoren tot de tweede generatie allochtonen. Van deze allochtonen is het overgrote deel jonger dan 40 jaar. Van deze jongere uitkeringsontvangers heeft een op de dertien een uitkering. Dat is aanzienlijk minder dan bij de eerste generatie, waar een op de vijf personen een uitkering heeft. De lagere verhouding bij de tweede generatie is voor een deel toe te schrijven aan de gemiddeld jonge leeftijd van deze groep. Zo is bij deze generatie de helft van de personen in de leeftijdsgroep van 15–39 jaar, jonger dan 20 jaar. Bij de eerste generatie betreft het 11 procent.

3. Percentage personen met een uitkering naar herkomstgroepering en generatie (15–64 jaar), 1999

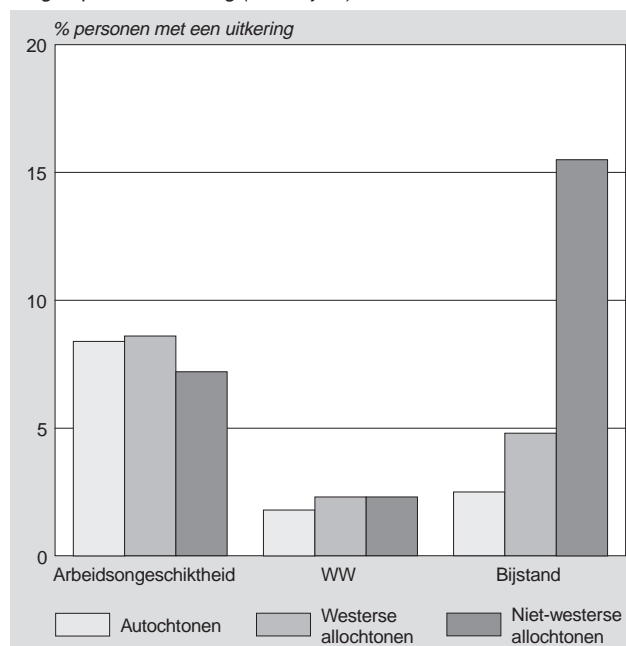
2.2 Niet-westerse allochtonen ontvangen vooral vaker bijstand

De niet-westerse allochtonen ontvangen in vergelijking met de autochtonen iets vaker een WW-uitkering en minder vaak een arbeidsongeschiktheidsuitkering, maar zij doen vooral vaker een beroep op de bijstand. Van de autochtonen in de leeftijdsgroep van 15–64 jaar ontvangt iets minder dan 3 procent een bijstandsuitkering, van de niet-westerse allochtonen bijna 16 procent. Een hoger aandeel bijstandsonvangers onder de niet-westerse allochtonen komt zowel voor in de leeftijdsgroep van 15–39 jaar als in de groep van 40–64 jaar. In de jongste leeftijdsgroep hebben 2 procent van de autochtonen en 13 procent van de niet-westerse allochtonen een bijstandsuitkering. Voor de leeftijdsgroep 40–64 jaar zijn dat respectievelijk 3 en 23 procent.

Marokkaanse en Antilliaanse vrouwen met bijstand

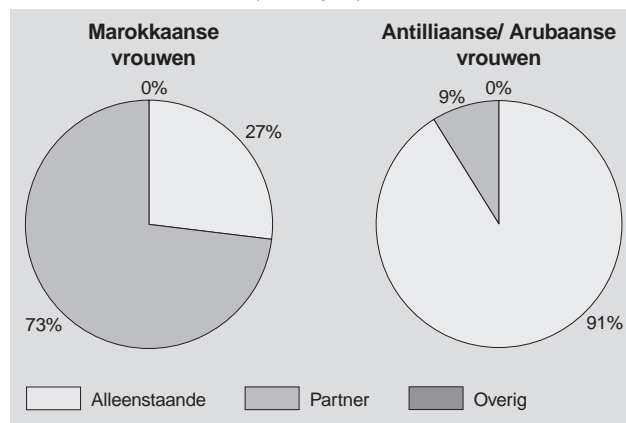
Vrouwen ontvangen vaker een bijstandsuitkering dan mannen. Dit geldt voor alle herkomstgroeperingen. Het type huishouden waarin het merendeel van deze vrouwen leeft kan sterk verschillen per herkomstgroepering. De situatie bij de Marokkaanse en Antilliaanse vrouwen is hiervan een voorbeeld. Ongeveer drie op de tien Marokkaanse en Antilliaanse vrouwen in de leeftijdsgroep van

4. Personen naar uitkeringsregeling in % van de desbetreffende groep in de bevolking (15–64 jaar), 1999

40–64 jaar ontvangen bijstand. De huishoudenssituatie van deze vrouwen loopt sterk uiteen. Drie op de tien Marokkaanse vrouwen met bijstand behoren tot de alleenstaanden of alleenstaande ouders. Zeven op de tien Marokkaanse vrouwen met bijstand delen de uitkering met een partner. Het beeld bij de Antilliaanse en Arubaanse vrouwen in deze leeftijdsgroep verschilt hier duidelijk van. Van deze vrouwen met een bijstandsuitkering leven meer dan negen op de tien als alleenstaanden of alleenstaande ouders.

5. Marokkaanse en Antilliaanse/Arubaanse vrouwen met bijstand naar soort huishouden (40–64 jaar), 1999

Een op de honderd 65-plussers aangewezen op bijstand

Het recht op een WW- of arbeidsongeschiktheidsuitkering eindigt als men 65 jaar wordt. Dit hoeft niet het geval te zijn bij bijstand. Een op de honderd mensen van 65 jaar of ouder ontvangt een bijstandsuitkering. Het gaat hier vooral om niet-westerse allochtonen. Ruim 45 procent van de niet-westerse allochtonen die 65 jaar zijn of ouder, krijgt een bijstandsuitkering. Dit heeft te maken met het feit dat er geen recht bestaat op een volledige AOW-uitkering, als iemand tussen zijn 15^e en 65^e jaar niet altijd verzekerd is geweest voor AOW. Deze situatie komt onder de allochtonen veel vaker voor dan onder de autochtonen. Onder de niet-westerse allochtonen zijn Marokkaanse 65-plussers het vaakst op bijstand aangewezen.

Staat 1
Personen van 65 jaar of ouder met een bijstandsuitkering en bevolking, 1999

	Totaal	Autochtonen	Westerse allochtonen	Niet-westerse allochtonen					
				Totaal	Marokkanen	Turken	Surinamers	Antillianen/ Arubanen	Overig
<i>x 1 000</i>									
Personen met een bijstandsuitkering									
Totaal	20	4	3	13	2	2	5	1	3
Mannen	8	1	1	5	2	1	2	0	1
Vrouwen	12	3	2	8	1	1	4	1	2
Bevolking									
Totaal	2 152	1 946	178	28	4	5	11	2	7
Mannen	879	799	67	13	3	2	4	1	3
Vrouwen	1 273	1 147	111	16	1	2	7	1	4
Personen met een bijstandsuitkering in % van de desbetreffende groep in de bevolking									
Totaal	0,9	0,2	1,8	45,4	61,4	37,7	46,4	41,1	41,6
Mannen	0,9	0,2	1,7	41,9	60,1	36,8	36,7	27,8	41,3
Vrouwen	1,0	0,2	1,9	48,1	65,0	38,7	52,1	47,3	41,4

2.3 Niet-westerse allochtonen minder vaak arbeidsongeschikt

Onder niet-westerse allochtonen zijn relatief minder mensen arbeidsongeschikt dan onder autochtonen en westerse allochtonen. Dit komt doordat de groep niet-westerse allochtonen gemiddeld jonger is. Van de niet-westerse allochtonen ontvangt 7 procent een arbeidsongeschiktheidsuitkering. Voor de autochtonen en westerse allochtonen gelden percentages van ruim 8 en bijna 9 procent.

Oudere personen zijn vaker arbeidsongeschikt dan jongere. Zo heeft in leeftijdsgroep van 40–64 jaar bijna 14 procent van de mensen een arbeidsongeschiktheidsuitkering tegenover ruim 3 procent in de leeftijdsgroep van 15–39 jaar. Bij de mensen met een leeftijd vanaf 40 jaar, zijn niet-westerse allochtonen iets vaker arbeidsongeschikt dan autochtonen en westerse allochtonen. Onder de allochtonen springen de Turkse en Marokkaanse mannen er duidelijk uit. Van hen ontvangen respectievelijk drie op de tien en vier op de tien een arbeidsongeschiktheidsuitkering.

Psychische aandoening vooral bij jongere arbeidsongeschikten

Arbeidsongeschiktheid door psychische aandoeningen komt vooral voor bij mensen die jonger zijn dan 40 jaar. Ongeveer de helft van deze geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikten ontvangt de uitkering als gevolg van een psychische aandoening. Dit geldt zowel voor mannen als vrouwen. Bij de verschillende herkomstgroeperingen is het beeld vergelijkbaar. Vooral onder jonggehandicapten met een Wajong-uitkering komen psychische aandoeningen veel voor.

In de leeftijdsgroep van 40–64 jaar tekent zich een duidelijk verschil af tussen mannen en vrouwen. Bij iets meer dan een kwart van de mannen, is de arbeidsongeschiktheid het gevolg van psychische problemen. In ongeveer een derde van de gevallen is een aandoening van het skelet of de spieren de oorzaak. Het beeld bij de vrouwen in deze leeftijdsgroep is bijna omgekeerd. Bij een derde van deze vrouwen is een psychische aandoening als reden van afkeuring opgegeven. Ruim een kwart van de arbeidsongeschikte vrouwen van 40–64 jaar is afgekeurd vanwege een ziekte van het skelet of de spieren. Ook in deze leeftijdsgroep geven de verschillende herkomstgroeperingen een vergelijkbaar beeld.

Staat 2
Personen met een arbeidsongeschiktheidskering naar reden van afkeuring, 1999

	Totaal	Autochtonen	Westerse allochtonen	Niet-westerse allochtonen
%				
Mannen				
15–39 jaar	100	100	100	100
psychische aandoeningen	50	49	53	48
ziekten van botspierstelsel	19	19	16	20
overige ziekten	31	31	31	31
40–64 jaar	100	100	100	100
psychische aandoeningen	26	26	27	27
ziekten van botspierstelsel	34	35	32	32
overige ziekten	40	40	41	41
Vrouwen				
15–39 jaar	100	100	100	100
psychische aandoeningen	47	46	50	50
ziekten van botspierstelsel	17	18	16	16
overige ziekten	36	36	35	34
40–64 jaar	100	100	100	100
psychische aandoeningen	33	33	35	38
ziekten van botspierstelsel	28	28	27	25
overige ziekten	38	39	38	37

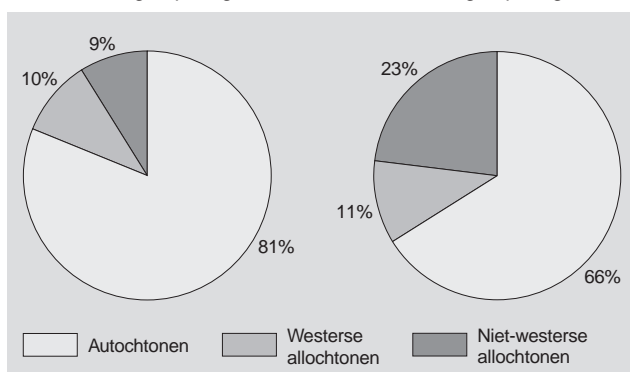
2.4 Samenloop van uitkeringen

Van de 1,5 miljoen uitkeringsontvangers hebben 50 duizend personen twee of meer uitkeringen volgens verschillende uitkeringsregelingen. Dit betekent dat bij iets meer dan 3 procent van de uitkeringsontvangers samenloop voorkomt. In verreweg de meeste gevallen gaat het om personen met twee uitkeringen. Slechts enkele honderden mensen hebben drie uitkeringen.

De combinatie van een arbeidsongeschiktheidsuitkering en een WW-uitkering komt het meest voor. Het gaat om ruim 25 duizend personen. Dit zijn voornamelijk mensen die een baan hadden naast hun arbeidsongeschiktheidsuitkering en die baan hebben verloren. Vier op de vijf personen met deze uitkeringscombinatie zijn autochtonen. De westerse allochtonen komen uit op 10 procent. De niet-westerse allochtonen nemen 9 procent voor hun rekening.

Bijna 14 duizend mensen ontvangen naast de arbeidsongeschiktheidsuitkering een aanvullende bijstandsuitkering, omdat de arbeidsongeschiktheidsuitkering lager is dan het bijstandsniveau. Deze groep bestaat voor tweederde deel uit autochtonen. Een op de vier behoort tot de niet-westerse allochtonen, een op de tien tot de westerse allochtonen.

6a. Personen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering en WW-uitkering naar herkomstgroepering, 1999

3. Opzet van het onderzoek

De populatie van het onderzoek betreft alle in Nederland wonende personen die eind 1999 een uitkering ontvingen. Het gaat om vier groepen uitkeringen. De eerste groep omvat de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen. Deze worden verstrekt krachtens de WAO, WAZ of Wajong. De tweede groep bestaat uit de bijstandsuitkeringen op grond van de ABW. De werkloosheidsuitkeringen volgens de WW vormen de derde groep. Tot de laatste groep rekenen we de IOAW- en IOAZ-uitkeringen. ABW-, IOAW- en IOAZ-uitkeringen worden uitgekeerd aan huishoudens. Indien het huishouden bestaat uit een paar, al dan niet met kinderen, hebben beide partners recht op de helft van de uitkering. In dit onderzoek zijn beide partners als aparte uitkeringsontvangers meegeteld.

Een belangrijk doel van het onderzoek is de groep uitkeringsontvangers onder te verdelen in herkomstgroeperingen. In dit artikel onderscheiden we de volgende herkomstgroeperingen: autochtonen, westerse allochtonen en niet-westerse allochtonen. Deze laatste groep verdelen we weer in Turken, Marokkanen, Surinamers, Antillianen/Arubanen en de overige niet-westerse allochtonen.

De uitkomsten van het onderzoek zijn samengesteld met behulp van gegevens uit drie bronnen. De administraties van de uitvoeringsinstellingen sociale zekerheid zijn gebruikt als bron voor gegevens over arbeidsongeschiktheidsuitkeringen en WW-uitkeringen. Gegevens over bijstandsuitkeringen en uitkeringen volgens de

IOAW en IOAZ zijn afkomstig van de gemeentelijke sociale diensten. De derde bron is de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). Met deze bron is de herkomstgroepering van de uitkeringsontvangers afgeleid. De GBA is ook gebruikt als voornaamste bron voor persoonsgegevens zoals geslacht en leeftijd.

De uitkeringsgegevens zijn met behulp van het sofi-nummer van de uitkeringsontvangers aan de GBA gekoppeld. Bij deze koppeling kon 98 procent van de bijna 1,6 miljoen mensen met een uitkering teruggevonden worden in de GBA. Aan 2 procent van de uitkeringsontvangers, dit zijn 31 duizend mensen, konden geen GBA-gegevens worden toegevoegd. Hiervoor zijn verschillende oorzaken aan te geven. De belangrijkste oorzaak is, dat er ongeveer 22 duizend mensen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering zijn die in het buitenland wonen. Deze mensen zijn niet in de GBA opgenomen. Andere oorzaken zijn foute sofi-nummers en ontbrekende sofi-nummers. Dergelijke problemen met sofi-nummers komen in alle bronnen voor.

We spreken van samenloop, als een persoon tegelijkertijd verschillende uitkeringen heeft. Er zijn twee soorten van samenloop. Bij de eerste soort betreft het uitkeringen volgens dezelfde uitkeringsregeling, bij de tweede soort gaat het om uitkeringen volgens verschillende regelingen. Het ontvangen van twee WW-uitkeringen is een voorbeeld van de eerste soort, het ontvangen van een WAO- en een WW-uitkering een voorbeeld van de tweede. In paragraaf 2 is alleen de tweede soort beschreven. Door het optreden van samenloop komt het aantal uitkeringen hoger uit dan het aantal personen met een uitkering. Staat 1 geeft de relatie tussen het aantal uitkeringen en het aantal uitkeringsontvangers. De staat laat ook het verschil zien tussen het totaal aantal personen met een uitkering en het aantal uitkeringsontvangers van wie de herkomstgroepering bekend is.

Staat 3
Relatie tussen aantal uitkeringen en aantal personen met een uitkering, eind 1999

	Uitkeringen	Personen
	x 1 000	
Arbeidsongeschiktheid	926	914
Bijstand ¹⁾	381	448
WW	223	206
IOAW ¹⁾	21	36
IOAZ ¹⁾	4	7
Totaal	1 555	1 611
Aanpassing voor personen die meerdere uitkeringen volgens verschillende uitkeringsregelingen hebben		-50
Aantal personen met één of meer uitkeringen		1 561
Aanpassing voor personen die niet in de GBA kunnen worden teruggevonden doordat zij in het buitenland verblijven of door een andere oorzaak		-31
Aantal personen naar herkomstgroepering met een uitkering		1 530

¹⁾ Bij deze regelingen wordt de uitkering verstrekt aan een huishouden. Indien het huishouden uit een paar bestaat, dan wordt de uitkering één keer meegeteld in de kolom Uitkeringen en twee keer in de kolom Personen.

De uitkomsten in paragraaf 2 betreffen de personen van wie de herkomstgroepering kon worden vastgesteld.

Definities en afkortingen

Allochtonen – Personen van wie minstens één ouder in het buitenland geboren is. Allochtonen die zelf in het buitenland zijn geboren, worden aangeduid als 1e generatie allochtonen. Allochtonen die in Nederland zijn geboren behoren tot de 2e generatie allochtonen.

Binnen de groepering van allochtonen wordt onderscheid gemaakt naar land van herkomst. Dit land bepaalt de herkomstgroepering. Van een in het buitenland geboren allochtoon wordt zijn of haar geboorteland beschouwd als het land van herkomst. Van een in Nederland geboren allochtoon wordt het geboorteland van de moeder beschouwd als zijn of haar land van herkomst, indien de moeder niet in Nederland is geboren. Indien betrokkene alsmede diens moeder in Nederland zijn geboren, dan wordt het geboorteland van de vader beschouwd als zijn of haar land van herkomst.

In dit artikel worden zeven herkomstgroeperingen onderscheiden:
Autochtonen

Westerse allochtonen. Het land van herkomst is gelegen in Europa (m.u.v. Nederland en Turkije), Noord-Amerika, Indonesië, Japan en Oceanië (onder meer Australië, Nieuw-Zeeland)

Niet-westerse allochtonen met een onderverdeling in:

- Marokko
- Turkije
- Suriname
- Antillen en Aruba
- overige niet-westerse allochtonen

Autochtonen – Personen die in Nederland geboren zijn en van wie ook beide ouders in Nederland geboren zijn alsmede personen die in het buitenland geboren zijn en van wie beide ouders in Nederland geboren zijn. Alle overige personen worden gerekend tot de allochtonen.

Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen zijn uitkeringen krachtens de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO), de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ) of de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong).

Bijstandsuitkeringen worden verstrekt op grond van de Algemene bijstandswet (ABW). In dit artikel zijn het periodieke, algemene bijstandsuitkeringen die aan thuiswonenden worden verstrekt.

WW-uitkeringen zijn uitkeringen krachtens de Werkloosheidswet.

IOAW is de afkorting voor Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers.

IOAZ is de afkorting voor Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen.

Literatuur

Melser, C. en J. Weidum, 2001. Allochtonen en Autochtonen met uitkeringen. In: Allochtonen in Nederland 2001 (Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg/Heerlen), blz. 51–54.

Cruchten, J.M.J., H. Hartman en J. Weidum, 2001. Arbeidspositie en opleidingsniveau van personen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering, 1996–1997. In: Sociaal economische maandstatistiek, 2001, no. 6 (Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg/Heerlen), blz. 30–43.

Tabel 1
 Personen met een uitkering en bevolking van 15–64 jaar naar herkomstgroepering, eind 1999¹⁾

	Totaal	Autochtonen	Westerse allochtonen	Niet-westerse allochtonen					
				Totaal	Marokkanen	Turken	Surinamers	Antillianen/ Arubanen	Overig
<i>x 1 000</i>									
Personen met een uitkering²⁾									
Totaal	1 509	1 119	156	235	48	61	48	18	61
15–39	456	295	40	121	24	31	21	10	35
40–64	1 054	824	116	114	24	30	27	7	26
Mannen	795	598	80	117	28	31	20	7	31
15–39	194	123	17	54	12	14	8	4	17
40–64	600	475	63	62	16	18	12	3	14
Vrouwen	715	521	76	118	20	29	28	11	30
15–39	262	172	24	66	12	18	13	6	18
40–64	453	349	53	52	8	12	15	4	12
<i>x 1 000</i>									
Bevolking									
Totaal	10 766	8 820	1 000	946	168	204	214	74	287
15–39	5 689	4 526	492	671	123	152	139	52	206
40–64	5 077	4 294	508	275	45	52	75	22	81
Mannen	5 460	4 475	494	492	91	107	102	36	155
15–39	2 894	2 306	241	347	65	79	66	26	111
40–64	2 566	2 169	252	145	26	28	36	10	44
Vrouwen	5 306	4 345	507	454	76	97	112	37	131
15–39	2 795	2 220	251	324	58	73	73	26	95
40–64	2 511	2 125	256	130	19	23	39	12	37
Personen met een uitkering in % van de desbetreffende groep in de bevolking									
Totaal	14,0	12,7	15,6	24,8	28,4	29,8	22,4	24,1	21,2
15–39	8,0	6,5	8,2	18,0	19,2	20,4	15,2	20,0	16,8
40–64	20,8	19,2	22,8	41,6	53,4	57,2	35,8	33,6	32,4
Mannen	14,6	13,4	16,2	23,7	30,3	29,4	19,4	19,3	19,9
15–39	6,7	5,3	7,0	15,7	18,2	17,2	11,9	15,7	15,2
40–64	23,4	21,9	25,0	43,1	60,3	63,0	33,1	28,6	31,6
Vrouwen	13,5	12,0	15,1	26,0	26,2	30,2	25,2	28,8	22,7
15–39	9,4	7,7	9,4	20,5	20,4	23,8	18,1	24,5	18,6
40–64	18,0	16,4	20,6	39,8	43,8	50,0	38,3	37,9	33,3

¹⁾ Betreft personen met een uitkering op 31 december 1999 en die zijn ingeschreven in de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) per 1 januari 2000.

²⁾ Betreft personen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering (WAO, WAZ of Wajong), bijstandsuitkering (ABW), WW-, IOAW- of IOAZ-uitkering.

Tabel 2
 Personen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering naar herkomstgroepering, eind 1999¹⁾

	Totaal	Autochtonen	Westerse allochtonen	Niet-westerse allochtonen					
				Totaal	Marokkanen	Turken	Surinamers	Antillianen/ Arubanen	Overig
<i>x 1 000</i>									
Totaal	892	738	86	68	15	26	17	3	7
15-39	195	158	15	23	5	10	5	1	2
40-64	697	580	72	45	10	17	12	2	5
Mannen	523	432	49	42	12	16	8	2	4
15-39	88	71	7	11	3	4	2	1	1
40-64	435	362	42	31	9	12	6	1	3
Vrouwen	369	305	37	27	3	10	9	2	3
15-39	107	87	8	12	2	5	3	1	1
40-64	262	218	29	15	1	5	6	1	2
Mate arbeidsongeschiktheid									
Mannen	523	432	49	42	12	16	8	1	4
Volledig	359	292	35	32	9	12	6	1	3
Gedeeltelijk	164	140	14	10	3	4	2	0	1
Vrouwen	369	305	37	26	3	10	9	2	3
Volledig	296	243	30	23	3	9	7	1	2
Gedeeltelijk	73	62	7	4	0	1	2	0	0
Reden van afkeuring									
Mannen	523	432	49	42	12	16	8	1	4
Psychische aandoeningen	156	128	15	14	4	5	3	1	1
Ziekten van botspierstelsel	165	139	15	12	4	5	2	0	1
Overige aandoeningen	201	166	19	16	4	6	3	1	2
Vrouwen	369	305	37	26	3	10	9	2	3
Psychische aandoeningen	138	112	14	11	1	5	4	1	1
Ziekten van botspierstelsel	92	77	9	6	1	2	2	0	1
Overige aandoeningen	139	116	14	9	1	3	4	1	1

¹⁾ Betreft personen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering op 31 december 1999 en ingeschreven in de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA).

Tabel 3
 Personen met een bijstandsuitkering naar herkomstgroepering, eind 1999¹⁾

	Totaal	Autochtonen	Westerse allochtonen	Niet-westerse allochtonen					
				Totaal	Marokkanen	Turken	Surinamers	Antillianen/ Arubanen	Overig
<i>x 1 000</i>									
Totaal									
15-64 jaar ²⁾	420	223	48	150	30	29	27	14	50
15-39 jaar	200	93	20	87	17	18	14	9	30
40-64 jaar	220	130	28	62	13	11	13	5	20
65 jaar of ouder	20	4	3	13	2	2	5	1	3
Mannen									
15-64 jaar	163	79	18	66	14	13	10	5	24
15-39 jaar	78	33	8	38	8	7	5	3	15
40-64 jaar	85	46	11	28	7	6	5	2	10
65 jaar of ouder	8	1	1	5	2	1	2	0	1
Vrouwen									
15-64 jaar	257	144	30	84	15	16	18	9	26
15-39 jaar	122	60	12	50	9	10	9	5	16
40-64 jaar	135	84	17	34	7	6	8	3	10
65 jaar of ouder	12	3	2	8	1	1	4	1	2
Leefvorm									
Mannen 15-64 jaar									
Alleenstaande	98	53	12	33	5	3	8	4	12
Alleenstaande ouder	3	2	0	2	0	0	0	0	1
(Echt)paar	61	24	6	31	9	9	1	1	10
Anders	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Vrouwen 15-64 jaar									
Alleenstaande	99	68	13	18	2	2	6	3	6
Alleenstaande ouder	95	52	10	34	4	5	10	5	10
(Echt)paar	63	24	7	32	10	9	2	1	10
Anders	1	1	0	0	0	0	0	0	0

¹⁾ Betreft personen met een bijstandsuitkering op 31 december 1999 en die zijn ingeschreven in de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA).

²⁾ Inclusief de bijstandsontvangers die jonger zijn dan 65 jaar en die de uitkering delen met een partner die 65 jaar is of ouder.

Tabel 4
 Personen met een WW-uitkering naar herkomstgroepering, eind 1999 ¹⁾

	Totaal	Autochtonen	Westerse allochtonen	Niet-westerse allochtonen					
				Totaal	Marokkanen	Turken	Surinamers	Antillianen/ Arubanen	Overig
<i>x 1 000</i>									
Totaal	205	161	23	22	4	7	5	1	5
15-39	71	51	7	13	2	5	2	1	3
40-64	134	109	16	8	1	2	2	1	2
Mannen	115	89	13	13	3	4	2	1	3
15-39	32	22	3	7	2	3	1	0	2
40-64	83	67	10	6	1	1	1	0	1
Vrouwen	90	71	10	9	1	3	3	1	2
15-39	39	29	4	6	1	3	1	0	1
40-64	51	42	6	3	0	1	1	0	1

¹⁾ Betreft personen met een WW-uitkering op 31 december 1999 en die zijn ingeschreven in de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA).

Tabel 5
 Personen met een IOAW- of IOAZ-uitkering herkomstgroepering, eind 1999 ¹⁾

	Totaal	Autochtonen	Westerse allochtonen	Niet-westerse allochtonen					
				Totaal	Marokkanen	Turken	Surinamers	Antillianen/ Arubanen	Overig
<i>x 1 000</i>									
Totaal	43	35	4	4	1	2	0	0	0
15-39	1	0	0	0	0	0	0	0	0
40-64	42	34	4	4	1	2	0	0	0
Mannen	23	19	3	2	1	1	0	0	0
15-39	0	0	0	0	0	0	0	0	0
40-64	23	18	3	2	1	1	0	0	0
Vrouwen	20	16	2	2	1	1	0	0	0
15-39	1	0	0	0	0	0	0	0	0
40-64	19	16	2	2	1	1	0	0	0

¹⁾ Betreft personen met een IOAW- of IOAZ-uitkering op 31 december 1999 en die zijn ingeschreven in de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA).

Deelname van allochtonen aan de Wet Inschakeling Werkzoekenden

Wout Jansen Heijtmajer

Eind 2000 hadden bijna 33 duizend personen een WIW-dienstbetrekking. Sinds de inwerkingtreding van de WIW in 1998 is het aantal personen met een WIW-dienstbetrekking voortdurend gedaald.

Op 31 december 2000 hadden relatief veel personen uit Suriname een WIW-dienstbetrekking: verhoudingsgewijs vier maal meer dan autochtonen. Ook relatief veel personen uit de Antillen en Aruba maakten gebruik van de WIW. In iets mindere mate geldt dat ook voor personen uit Marokko, Turkije en voor de overige niet-westerse allochtonen.

Met betrekking tot de uitstroom tijdens het 2e halfjaar van 2000 kan worden vastgesteld dat ruim de helft (54%) van de uitstromende deelnemers er in is geslaagd een baan te krijgen op de reguliere arbeidsmarkt. Voor uitgestroomde WIW-ers uit de Antillen en Aruba, Turkije en Marokko werden lagere percentages waargenomen. De WIW-uitstromers uit Suriname, de westerse allochtonen en de autochtonen waren in dit opzicht succesvoller.

1. Inleiding

In dit artikel worden gegevens gepresenteerd over de deelname van allochtonen aan de Wet Inschakeling Werkzoekenden (WIW) in de tweede helft van 2000. Gegevens over personen met een WIW-dienstbetrekking zijn afkomstig van het onderzoeksbureau Research voor Beleid. De gegevens bevatten geen informatie over de herkomstgroepering van de WIW-ers. Het CBS heeft de gegevens gekoppeld aan de Gemeentelijke Basisadministratie teneinde het land van herkomst van de WIW-ers te kunnen vaststellen.

In de WIW, zoals gepubliceerd in het Staatsblad (1997), zijn met ingang van 1 januari 1998 verschillende regelingen op het gebied van gesubsidieerde arbeid en activering gebundeld. Hiermee zijn de Rijksbijdrageregeling Banenpools en de Jeugdwerkgarantiewet

komen te vervallen. De gemeenten zijn belast met de uitvoering van de WIW. Doelgroepen van de WIW zijn specifieke groepen uitkeuringgerechtigden, langdurig werklozen en werkloze jongeren.

Een van de belangrijkste instrumenten in de WIW is de WIW-dienstbetrekking. Gemeenten kunnen langdurig werklozen en werkloze jongeren in dienst nemen en die vervolgens detacheren bij een reguliere werkgever. Naast de WIW-dienstbetrekking hebben gemeenten de mogelijkheid om werklozen werkervaring op te laten doen in dienst van een reguliere werkgever. Voor deze werkervaringsplaats ontvangt de werkgever een (tijdelijke) loonkostensubsidie. Ook biedt de WIW de mogelijkheid om middelen in te zetten voor scholing en activering. Naast scholing kan het hierbij gaan om bijvoorbeeld vrijwilligerswerk of kinderopvang. In dit artikel worden alleen gegevens gepresenteerd over personen met een WIW-dienstbetrekking, hierna aangeduid als WIW-ers. Eerder zijn gegevens over autochtonen en allochtonen met een WIW-dienstbetrekking gepubliceerd voor het vierde kwartaal van 1998 (Linder en Jansen Heijtmajer, 2000). Voor een meer uitgebreide beschrijving van gesubsidieerde arbeid en de WIW wordt verwezen naar dat artikel.

In paragraaf 2 worden de resultaten beschreven. In paragraaf 3.1 is een technische toelichting opgenomen met beschrijving van bronnen en methoden. Paragraaf 3.2 bevat een lijst waarin begrippen en definities worden toegelicht.

2. Resultaten

Eind 2000 hadden 32 700 personen een WIW-dienstbetrekking. Sinds 1998 is het aantal personen met een WIW-dienstbetrekking voortdurend gedaald. Eind 1998 waren het er nog ruim 39 duizend. Van de totale bevolking van 15–64 jaar heeft 0,3 procent een WIW-dienstbetrekking (zie staat 1) op 31 december 2000. Het

Staat 1
Bevolkingsaantallen en personen met een WIW-dienstbetrekking, 15–64 jaar, naar herkomstgroepering, 31 december 2000

	Totaal	Autochtonen	Westerse allochtonen	Niet-westerse allochtonen					Onbekend	
				Totaal	Marokko	Turkije	Suriname	Antillen en Aruba		Overige
<i>aantal x 1 000</i>										
<i>Bevolking</i>										
Totaal	10 835,0	8 822,6	1 012,2	1 000,2	174,8	211,5	219,5	81,0	313,4	–
Mannen	5 493,5	4 475,8	499,0	518,8	94,4	110,8	104,4	39,9	169,4	–
Vrouwen	5 341,5	4 346,8	513,3	481,4	80,4	100,7	115,2	41,1	144,0	–
<i>absoluut aantal</i>										
<i>WIW-ers</i>										
Totaal	32 700	20 050	3 450	8 840	1 470	1 410	2 810	1 060	2 090	370
Mannen	18 280	11 450	1 910	4 700	900	710	1 330	500	1 250	220
Vrouwen	14 430	8 600	1 540	4 150	560	710	1 480	560	840	140
<i>in % van bevolking</i>										
Totaal	0,3	0,2	0,3	0,9	0,8	0,7	1,3	1,3	0,7	–
Mannen	0,3	0,3	0,4	0,9	1,0	0,6	1,3	1,3	0,7	–
Vrouwen	0,3	0,2	0,3	0,9	0,7	0,7	1,3	1,4	0,6	–

aandeel personen in de bevolking dat een WIW-dienstbetrekking heeft is het grootst bij de niet-westerse allochtonen, nl. 0,9 procent.

De vier grootste groepen binnen de categorie niet-westerse allochtonen zijn de herkomstgroeperingen Suriname, Turkije, Marokko en Antillen en Aruba. Met 1,3 procent nemen de personen uit Suriname, Antillen en Aruba het meest deel aan de WIW.

Voor de meeste herkomstgroeperingen geldt dat mannen iets vaker een WIW-dienstbetrekking hebben dan vrouwen. Uitzondering hierop zijn de herkomstgroeperingen uit Turkije, Suriname, de Antillen en Aruba, waar vrouwen even vaak of vaker deelnemen aan de WIW.

Van de bijna 33 duizend WIW-ers per eind 2000 is 61 procent autochtoon en 38 procent allochtoon. Ruim een kwart van de WIW-ers (bijna 9 duizend personen) behoort tot de niet-westerse allochtonen. Personen afkomstig uit Suriname vormen de grootste groep, ruim 2800 personen. De herkomstgroeperingen Turkije en Marokko zijn nagenoeg even groot, ruim 1400 personen.

Het aantal allochtone WIW-ers van de 2e generatie is beduidend kleiner dan dat van de 1e generatie. Van de niet-westerse allochtone WIW-ers behoort acht op de negen tot de 1e generatie. Een uitzondering vormen de westerse allochtonen. Binnen deze groepering omvat de 2e generatie meer WIW-ers dan de 1e generatie.

Gedurende het tweede halfjaar van 2000 zijn er 4 790 personen gestart met een WIW-dienstbetrekking (instromers) en zijn er 6 850 personen vertrokken (uitstromers). Een deel van de instromers vertrok tijdens het tweede halfjaar van 2000 en wordt dus ook vermeld onder uitstromers. Zie de technische toelichting voor de precieze afbakening van de in- en uitstroom.

De verdeling naar land van herkomst van instromers en uitstromers is nagenoeg gelijk aan de verdeling naar herkomstgroepering van de WIW-ers. Kleine verschillen tussen in- en uitstroom treft men aan bij autochtonen en bij de overige niet-westerse allochtonen. Dat blijkt ook uit een vergelijking met 1998: het aandeel autochtonen daalt en dat van de overige niet-westerse allochtonen stijgt.

Het overgrote deel van de WIW-ers is 25 jaar of ouder. De deelname van jongeren en ouderen aan de WIW verschilt wel sterk naar geslacht en per herkomstgroepering. Vrouwelijke WIW-ers zijn gemiddeld jonger. Meer dan een kwart van de vrouwen met een WIW-dienstbetrekking is jonger dan 25 jaar. Dit komt vooral doordat de helft van de vrouwen afkomstig uit Marokko en Turkije jonger is dan 25 jaar. De grootste groep vrouwelijke WIW-ers is 25-44 jaar oud. Bij de mannen vormen de deelnemers van 45-64 jaar de grootste groep. Dit geldt niet voor de herkomstgroeperingen Marokko, Turkije en overige niet-westerse allochtonen. Daar bestaat de grootste groep uit mannen tussen de 25 en 44 jaar oud.

In vergelijking met 1998 is het aandeel van jongeren met een WIW-dienstbetrekking afgenomen. Dit geldt voor alle herkomstgroeperingen.

In Staat 4 wordt ingegaan op de 'positieve uitstroom'. Hiervan is sprake indien de WIW-dienstbetrekking gevolgd wordt door gesubsidieerde arbeid, reguliere arbeid of scholing (Research voor Beleid, 2001). Van de uitstromers onder de autochtonen en de westerse allochtonen kan bijna tweederde tot de positieve uitstroom worden gerekend. Onder de niet-westerse allochtonen is dat de helft. Bij allochtonen uit de 1e generatie is vaker sprake van positieve uitstroom dan bij de 2e generatie. In alle groepen is bij vrouwen minder vaak sprake van positieve uitstroom dan bij mannen. Tussen de herkomstgroeperingen bestaan grote verschillen. De positieve uitstroom van personen uit Marokko is met 42 procent veel lager dan die van personen uit Suriname (58 procent).

In staat 5 is de uitstroombestemming vermeld van de in het tweede halfjaar van 2000 vertrokken WIW-ers. Meer dan de helft van de vertrekkers stroomt uit naar de reguliere arbeidsmarkt. Dit geldt iets vaker voor autochtonen en westerse allochtonen (respectievelijk 57 en 56 procent) dan voor niet-westerse allochtonen, waarvan 47 procent uitstroomt naar een reguliere baan.

In vergelijking met het vierde kwartaal van 1998 stromen de WIW-ers uit Marokko en Turkije in de tweede helft van 2000 minder vaak uit naar een reguliere baan. De WIW-ers uit Suriname,

Staat 2
Personen met een WIW-dienstbetrekking naar herkomstgroepering en generatie per 31 december 2000 en de in- en uitstromers gedurende de 2e helft van 2000

	WIW-ers		Instromers		Uitstromers	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Totaal	32 700	100	4 790	100	6 850	100
Autochtonen	20 050	61	2 720	57	4 330	63
Westerse allochtonen	3 450	11	440	9	650	9
1 ^o generatie	1 560	5	200	4	270	4
2 ^o generatie	1 890	6	230	5	380	5
Niet-westerse allochtonen	8 840	27	1 540	32	1 780	26
1 ^o generatie	7 870	24	1 270	27	1 390	20
2 ^o generatie	970	3	270	6	390	6
w.v.						
Marokko	1 470	4	250	5	390	6
1 ^o generatie	1 290	4	200	4	300	4
2 ^o generatie	170	1	40	1	90	1
Turkije	1 410	4	240	5	330	5
1 ^o generatie	1 080	3	170	4	210	3
2 ^o generatie	340	1	70	2	120	2
Suriname	2 810	9	370	8	470	7
1 ^o generatie	2 500	8	260	5	350	5
2 ^o generatie	310	1	110	2	120	2
Antillen en Aruba	1 060	3	190	4	190	3
1 ^o generatie	1 020	3	180	4	170	3
2 ^o generatie	50	0	10	0	20	0
overige niet-westerse allochtonen	2 090	6	500	10	400	6
1 ^o generatie	1 990	6	470	10	360	5
2 ^o generatie	100	0	30	1	40	1
Onbekend	370	1	90	2	90	1

Staat 3
Personen met een WIW-dienstbetrekking naar herkomstgroepering, geslacht en leeftijd, 31 december 2000

	Totaal	Autochtonen	Westerse allochtonen	Niet-westerse allochtonen					Onbekend	
				Totaal	Marokko	Turkije	Suriname	Antillen en Aruba		Overige
<i>aantal</i>										
Totaal	32 700	20 050	3 450	8 840	1 470	1 410	2 810	1 060	2 090	370
15-24 jaar	6 500	4 030	440	1 930	440	500	450	210	330	90
25-44 jaar	13 080	7 600	1 210	4 110	690	690	1 190	430	1 110	160
45-64 jaar	13 130	8 420	1 790	2 810	330	220	1 170	420	660	110
Mannen	18 280	11 450	1 910	4 700	900	710	1 330	500	1 250	220
15-24 jaar	2 690	1 670	190	800	170	120	220	110	180	40
25-44 jaar	7 100	4 320	630	2 060	430	380	430	170	630	100
45-64 jaar	8 480	5 460	1 090	1 850	300	200	670	220	450	80
Vrouwen	14 430	8 600	1 540	4 150	560	710	1 480	560	840	140
15-24 jaar	3 800	2 370	250	1 130	280	380	230	100	150	50
25-44 jaar	5 980	3 280	590	2 050	250	310	760	260	480	60
45-64 jaar	4 650	2 960	700	960	30	20	500	200	210	30
<i>%</i>										
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
15-24 jaar	20	20	13	22	30	35	16	19	16	25
25-44 jaar	40	38	35	46	47	49	42	41	53	45
45-64 jaar	40	42	52	32	23	16	42	40	31	30
Mannen	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
15-24 jaar	15	15	10	17	19	17	17	21	14	18
25-44 jaar	39	38	33	44	48	54	32	35	50	45
45-64 jaar	46	48	57	39	33	29	51	44	36	37
Vrouwen	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
15-24 jaar	26	27	16	27	49	53	15	18	18	36
25-44 jaar	41	38	38	50	45	44	51	46	57	45
45-64 jaar	32	34	45	23	6	3	33	36	25	19

Staat 4
Uitstromers met een WIW-dienstbetrekking naar herkomstgroepering, geslacht en generatie en het aandeel van de 'positieve uitstroom', 31 december 2000

	Uitstroom Totaal		Uitstroom Mannen		Uitstroom Vrouwen	
	aantal	Aandeel positieve uitstroom	aantal	Aandeel positieve uitstroom	aantal	Aandeel positieve uitstroom
Totaal	6 850	60	3 650	61	3 210	58
Autochtonen	4 330	63	2 260	64	2 070	62
Westerse allochtonen	650	64	340	67	310	61
1 ^e generatie	270	65	150	67	130	63
2 ^e generatie	380	63	190	66	180	59
Niet-westerse allochtonen	1 780	51	990	54	780	48
1 ^e generatie	1 390	53	790	56	600	49
2 ^e generatie	390	45	200	45	190	44
w.v.						
Marokko	390	42	230	42	160	43
Turkije	330	47	150	56	170	39
Suriname	470	56	250	58	220	53
Antillen en Aruba	190	51	100	52	90	49
overige niet-westerse allochtonen	400	57	270	59	140	55
Onbekend	90	41	50	35	40	50

Noot: Aandeel positieve uitstroom: bestemming = scholing, gesubsidieerde en reguliere arbeid vs totale uitstroom.

Staat 5
Uitstroom van personen met een WIW-dienstbetrekking naar herkomstgroepering en uitstroombestemming in 2e helft van 2000

	Totaal		Arbeid buiten WIW	Scholing buiten WIW	Werk- ervarings- plaats	Ontslag	Overig	Onbekend
	aantal	%						
Totaal	6 850	100	54	1	4	19	19	2
Autochtonen	4 330	100	57	1	5	16	19	2
Westerse allochtonen	650	100	56	2	6	17	17	1
Niet-westerse allochtonen w.v.	1 780	100	47	1	3	27	21	1
Marokko	390	100	40	1	2	34	23	1
Turkije	330	100	43	2	3	29	22	2
Suriname	470	100	53	1	2	26	17	1
Antillen en Aruba	190	100	45	2	5	28	20	1
overige niet-westerse allochtonen	400	100	50	2	5	18	23	2
Onbekend	90	100	37	2	2	24	31	3

de Antillen en Aruba hebben juist vaker een reguliere baan gevonden.

Ongeveer 17 procent van de uitstromers onder autochtonen en westerse allochtonen wordt geconfronteerd met ontslag uit de WIW; onder de niet-westerse allochtone uitstromers is dat 27 procent.

In vergelijking met 1998 behaalden WIW-ers uit Marokko en Turkije in 2000 een minder gunstig resultaat: ze kregen vaker te maken met ontslag: 27 en 23 procent in 1998 tegenover respectievelijk 34 en 29 procent in 2000. Ten aanzien van ontslag wisten WIW-ers uit Suriname in 2000 een gunstiger resultaat te behalen: 32 procent in 1998 en 26 procent in 2000.

3. Technische toelichting

3.1 Beschrijving van bronnen en methoden

WIW-Statistiek

Gegevens over personen met een WIW-dienstbetrekking zijn ontleend aan de WIW-statistiek die door Research voor Beleid wordt samengesteld in opdracht van het Ministerie van SZW (Research voor Beleid, 2001). Dit onderzoeksbureau verzamelt integraal gegevens bij de gemeenten, die belast zijn met de uitvoering van de WIW. De in dit artikel vermelde aantallen hebben betrekking op het aantal personen dat geregistreerd staat in het WIW-basisbestand van Research voor Beleid. Vanwege een non-respons van 1,9% (enkele kleine gemeenten) wordt door Research voor Beleid aangegeven, dat het daadwerkelijke aantal dienstbetrekkingen enkele honderden hoger ligt.

Instroom en uitstroom

Bij de start van het 2e halfjaar 2000 op 1 juli 2000 hadden 34 770 personen een WIW-dienstbetrekking. In het halfjaar daarna beëindigden 6 380 van hen hun dienstbetrekking, zonder dat een nieuwe WIW-dienstbetrekking werd aangegaan. Personen die na beëindiging van een dienstbetrekking met een volgende dienstbetrekking aanvangen worden niet tot de uitstromers gerekend. In de periode 1 juli–31 december startten 4 790 instromers met hun eerste dienstbetrekking. Van deze groep van instromers beëindigden er 470 hun dienstbetrekking tijdens het tweede halfjaar van 2000.

Aan het eind van het tweede halfjaar 2000 bedroeg het aantal WIW-deelnemers dus nog 32 700 personen. Dat komt neer op een afname van ruim 2000 personen. Staat 1, 2 en 3 hebben betrekking op deze 32 700 personen.

Herkomstgroepering

De WIW-statistiek van Research van Beleid bevat geen informatie over de herkomstgroepering van de WIW-ers. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft de gegevens uit de WIW-statistiek gekoppeld aan de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). De koppelingsleutel was het sofi-nummer dat in beide bestanden voorkomt. Op deze wijze kon informatie over herkomstgroepering aan het bestand worden toegevoegd.

Van 460 personen konden geen gegevens omtrent de herkomstgroepering achterhaald worden: van 1% is de herkomst 'onbekend', hetgeen in lijn is met ander onderzoek.

Bevolkingsgegevens en peildatum

Als achtergrondinformatie is in dit artikel ook informatie opgenomen over de bevolkingssamenstelling van de herkomstgroeperingen, die ontleend zijn aan de GBA per 1-1-2001.

De gegevens over het aantal WIW-ers per leeftijdscategorie hebben betrekking op de peildatum 31 december 2000.

3.2 Lijst van begrippen en definities

Allochtonen – Personen van wie minstens één ouder in het buitenland geboren is. Allochtonen die zelf in het buitenland zijn geboren, worden aangeduid als 1e generatie allochtonen. Allochtonen die in Nederland zijn geboren behoren tot de 2e generatie allochtonen.

Binnen de groepering van allochtonen wordt onderscheid gemaakt naar land van herkomst. Dit land bepaalt de herkomstgroepering. Van een in het buitenland geboren allochtoon wordt zijn of haar geboorteland beschouwd als het land van herkomst. Van een in Nederland geboren allochtoon wordt het geboorteland van de moeder beschouwd als zijn of haar land van herkomst, indien de moeder niet in Nederland is geboren. Indien betrokkene alsmede diens moeder in Nederland zijn geboren, dan wordt het geboorteland van de vader beschouwd als zijn of haar land van herkomst.

In dit artikel worden zeven herkomstgroeperingen onderscheiden:

1. Autochtonen
2. Westerse allochtonen. Het land van herkomst is gelegen in Europa (m.u.v. Nederland en Turkije), Noord-Amerika, Indonesië, Japan en Oceanië (onder meer Australië, Nieuw-Zeeland)
3. Niet-westerse allochtonen met een onderverdeling in:
  - Marokko
  - Turkije
  - Suriname
  - Antillen en Aruba
  - overige niet-westerse allochtonen

Autochtonen – Personen die in Nederland geboren zijn en van wie ook beide ouders in Nederland geboren zijn, alsmede personen die in het buitenland geboren zijn en van wie beide ouders in Nederland geboren zijn. Alle overige personen worden gerekend tot de allochtonen.

GBA – Gemeentelijke Basisadministratie.

WIW – Wet Inschakeling Werkzoekenden.

WIW-ers – Personen die gebruik maken van de WIW. In dit artikel gaat het uitsluitend om personen met een WIW-dienstbetrekking. Genoemde personen treden in dienst bij de gemeente, die vervolgens de werknemer ter beschikking stelt aan een onderneming voor het verrichten van arbeid.

Literatuur

Centraal Bureau voor de Statistiek (2001). *Allochtonen in Nederland*.

Linder, F. en Jansen Heijtmajer, W. (2000). *Werkloze allochtonen op weg naar de arbeidsmarkt*, Sociaal-economische maandstatistiek, oktober 2000, pag. 21–27.

Research voor Beleid (2001). WIW-statistiek, jaarrapport 2000.

Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden (1997), 761. *Besluit van 17 december 1997, houdende regels inzake de uitvoering en financiering van de Wet Inschakeling Werkzoekenden (Besluit uitvoering en financiering Wet Inschakeling werkzoekenden)*.

2. Tabellen

Cijfers in StatLine

StatLine

In toenemende mate zijn cijfers van het CBS beschikbaar via internet. Via internet kunt u toegang verkrijgen tot StatLine, de elektronische databank van het CBS. In StatLine vindt u statistische informatie over vele maatschappelijke en economische onderwerpen in de vorm van tabellen en grafieken. Deze resultaten kunt u gratis bekijken, printen of opslaan. Naast de mogelijkheid om te zoeken met trefwoorden, kan met behulp van een Webselector een keuze worden gemaakt uit alle tabellen die zijn opgenomen in StatLine.

Hoe vindt u sociaal-economische cijfers in StatLine?

In StatLine zijn veel cijfers over sociaal-economische onderwerpen te vinden. De snelste manier om deze cijfers te vinden, is als volgt. Ga naar de openingspagina van de CBS homepage (www.cbs.nl) en druk op de knop 'StatLine' aan de linkerkant. U krijgt nu een scherm waarin wordt uitgelegd hoe u binnen StatLine kunt zoeken naar onderwerpen.

Klik in de tekst op het eerste woord 'StatLine'. U krijgt nu een scherm waarin u twee mogelijkheden hebt om StatLine te benaderen (*figuur 1*). De eerste is zoeken met een trefwoord. Als u een trefwoord intoetst en daarna op 'zoeken' klikt, selecteert een zoekmachine tabellen van StatLine publicaties waarin het door u gekozen trefwoord voorkomt.

De tweede mogelijkheid is zelf te zoeken in de themaboom. U klikt dan op 'thema's', waarna de StatLine Webselector gestart wordt. U kunt dan snel gegevens vinden over sociaal-economische onderwerpen als u klikt op 'Arbeid, inkomen en sociale zekerheid'. Door op een geel mapje te klikken krijgt u de onderliggende thema's of publicaties te zien. De StatLine publicaties zijn te herkennen aan het blauwe pijltje voor de titel. In de StatLine publicaties kunt u zelf een tabel samenstellen door onderwerpen, detailleringen en periodes te selecteren.

In *figuur 2* is een voorbeeld gegeven. In de linkerhelft van het scherm staat het bovenste deel van het thema 'Arbeid, inkomen en sociale zekerheid'. Deze bevat zowel thema's als publicaties. De publicatie 'Arbeidsomstandigheden; bedrijfsklassen' is aangeklikt. In het rechterdeel van het scherm staan de onderwerpen van deze publicatie: de arbeidsomstandigheden naar een aantal kenmerken van het werk. Submappen in het rechterdeel opent u door op het 'plusje' te klikken. Rechtsboven staan de detailleringen waaruit geselecteerd kan worden: de onderwerpen, de bedrijfsklassen, de positie in de beroepsbevolking en het jaar waarop de

gegevens betrekking hebben. Wanneer u klaar bent met selecteren, klikt u op 'Gegevens tonen' en wordt de door u samengestelde tabel op het scherm getoond. Uiteraard kunt u deze tabel afdrukken of opslaan op schijf. Als u op het pictogram met de diskette ('Tabel bewaren') boven de tabel klikt, krijgt u de keuze om de tabel in excel-formaat of in een ander formaat op te slaan.

Wat kunt u in StatLine vinden?

Er zijn een groot aantal StatLinepublicaties over sociaal-economische onderwerpen. De meeste vindt u onder de kop 'Arbeid, inkomen en sociale zekerheid'. Over arbeid zijn onder meer cijfers opgenomen over beroepsbevolking en werkloosheid, arbeidsomstandigheden, banen en werkzame personen, verdiende lonen en cao-lonen, vacatures en vakbeweging. Onder inkomen vindt u onder andere gegevens over inkomensverdelingen, samenstelling van het inkomen, koopkracht, vermogens en bestedingen. Onder sociale zekerheid staan publicaties over arbeidsongeschiktheid, werkloosheid, de bijstandswet en het ziekteverzuim.

Meer cijfers over sociaal-economische onderwerpen zijn te vinden bij 'Historische reeksen' (net onder 'Arbeid, inkomen en sociale zekerheid' in *figuur 2*). Hierin vindt u tijdreeksen vanaf 1899 voor een beperkt aantal onderwerpen. Cijfers per gemeente of andere regio's zijn behalve onder de thema's zelf ook te vinden bij het thema 'Nederland regionaal' in de publicaties 'Regionaal statistisch bestand' en 'Statistisch bestand gemeenten' (*figuur 3*).

Binnenkort

Hoewel het overgrote deel van de sociaal-economische cijfers van het CBS al op StatLine is te vinden, wordt nog gewerkt aan nieuwe StatLinepublicaties. Deze zullen in de loop van het jaar via StatLine beschikbaar komen. Onder het mapje 'Nieuwe tabellen' kunt u zien welke publicaties recent op StatLine beschikbaar zijn gekomen.

Met de uitbreiding van de elektronische publicaties in StatLine zullen de jaarcijfers in de Sociaal-economische Maandstatistiek beperkt worden. In de toekomst zult u in de Sociaal-economische Maandstatistiek steeds meer kleine tabellen aantreffen met daarin alleen de belangrijkste cijfers. Voor meer gedetailleerde cijfers – bijvoorbeeld naar bedrijfstak – wordt verwezen naar StatLine. In de Sociaal-economische Maandstatistiek zullen we u op de hoogte houden van nieuwe StatLine publicaties met sociaal-economische cijfers.

The screenshot shows the StatLine website search page. At the top, there is a navigation bar with the StatLine logo and the text 'Centraal Bureau voor de Statistiek'. Below this is a search section titled 'Zoeken'. It features a search input field with the placeholder text 'Zoek in StatLine'. Below the input field, there is a 'naar:' label and a dropdown menu set to 'Vrij zoeken'. To the right of the dropdown are two buttons: 'Zoeken' and 'Thema's'. Below the search area, there are two example search queries: 'Voorbeeld van vrij zoeken: werkloosheid 2000' and 'Voorbeeld van geavanceerd zoeken: (landbouw of veeteelt) en (1999 of 2000)'. A link for 'English version' is also present.

The screenshot shows the Statline Webselector application window. The window is titled 'Statline Webselector' and has a standard Windows-style title bar. The interface is divided into two main panes: 'Hoofdgroepen' on the left and 'Selectie' on the right. The 'Hoofdgroepen' pane shows a hierarchical tree of categories, with 'Arbeidsomstandigheden; bedrijfsklassen' selected. The 'Selectie' pane shows a list of sub-categories under the selected group, with 'Arbeidsomstandigheden (abs.)' selected. Below the panes, there are three buttons: 'Gegevens tonen', 'Help', and 'Opnieuw laden'. At the bottom of the window, there is a warning message: 'Waarschuwing: toepassingsvenster'.

2.0 Kerncijfers

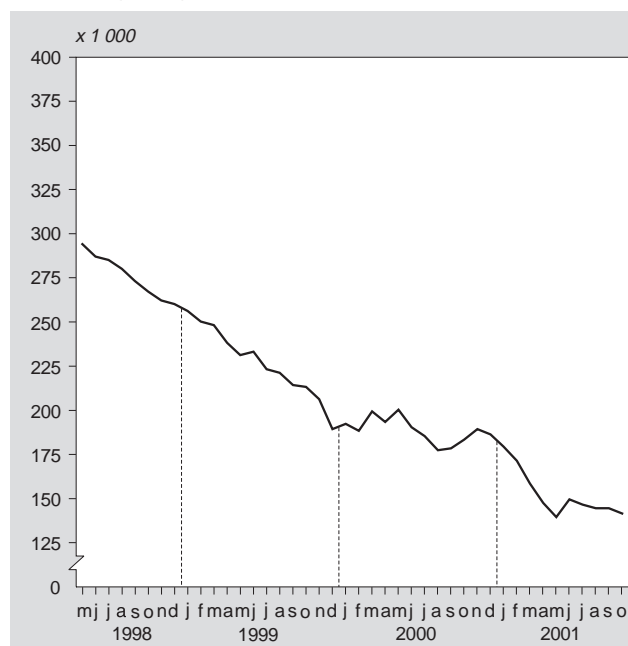
	Basis c.q. eenheid	1997	1998	1999	2000	2000			2001		
						2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.
1. Werkgelegenheid en vacatures ¹⁾											
Werkzame personen	1 000	7 544	7 742	7 935*	8 122*						
Werknemers	1 000	6 354	6 558	6 788*	6 975*						
Zelfstandigen	1 000	1 190	1 184	1 147*	1 147*						
Banen van werknemers	1 000	6 638	6 881	7 099*	7 293*	7 282*	7 330*	7 354	7 401*	7 475*	7 505*
Landbouw en visserij	1 000	113	114	119*	122*	124*	128*	124	114*	126*	130*
Industrie en bouwnijverheid	1 000	1 469	1 483	1 509*	1 527*	1 526*	1 534*	1 536	1 526*	1 536*	1 544*
Commerciële dienstverlening	1 000	3 029	3 195	3 355*	3 479*	3 473*	3 498*	3 507	3 548*	3 574*	3 580*
Niet-commerciële dienstverlening	1 000	2 027	2 088	2 116*	2 165*	2 159*	2 171*	2 186	2 213*	2 239*	2 252*
Mannen	1 000	3 850	3 959	4 049*	4 128*	4 130*	4 150*	4 145	4 154*	4 196*	4 209*
Vrouwen	1 000	2 787	2 922	3 050*	3 165*	3 151*	3 180*	3 208	3 246*	3 279*	3 296*
Voltijd	1 000	3 894	4 004	4 109*	4 208*						
Deeltijd	1 000	2 744	2 877	2 990*	3 086*						
Vast	1 000	5 916	6 095	6 327*	6 507*						
Flexibel	1 000	722	786	772*	786*						
Vacatures ²⁾	1 000	85	123	158	188	202	169	189	201	202	.
Landbouw en visserij	1 000	1	2	3	3	4	3	4	4	3	.
Industrie en bouwnijverheid	1 000	22	28	37	47	54	43	44	45	46	.
Commerciële dienstverlening	1 000	49	74	94	109	116	98	112	118	118	.
Niet-commerciële dienstverlening	1 000	13	19	24	27	28	26	30	33	34	.
2. Beroepsbevolking en werkloosheid											
Beroepsbevolking	1 000	6 838	6 957	7 097	7 187						
Mannen	1 000	4 143	4 196	4 242	4 288						
Vrouwen	1 000	2 696	2 761	2 856	2 898						
Werkzame beroepsbevolking	1 000	6 400	6 609	6 805	6 917						
Mannen	1 000	3 951	4 047	4 121	4 174						
Vrouwen	1 000	2 450	2 562	2 684	2 734						
Werkloze beroepsbevolking ³⁾	1 000	438	348	292	270						
Mannen	1 000	192	149	121	114						
Vrouwen	1 000	246	199	172	156						
Geregistreerde werkloosheid	1 000	375	287	221	188	173	176	186	176	132	141
Mannen	1 000	199	155	115	98	91	87	90	98	72	72
Vrouwen	1 000	176	132	106	90	82	88	96	78	61	69
Geregistreerde werkloosheid	%	5,5	4,1	3,1	2,6	2,4	2,4	2,6	2,4*	1,8*	2,0*
Mannen	%	4,8	3,7	2,7	2,3	2,1	2,0	2,1	2,3*	1,7*	1,7*
Vrouwen	%	6,5	4,8	3,7	3,1	2,8	3,1	3,3	2,7*	2,1*	2,4*

¹⁾ De gehele werkgelegenheid inclusief minder dan 12 uur.

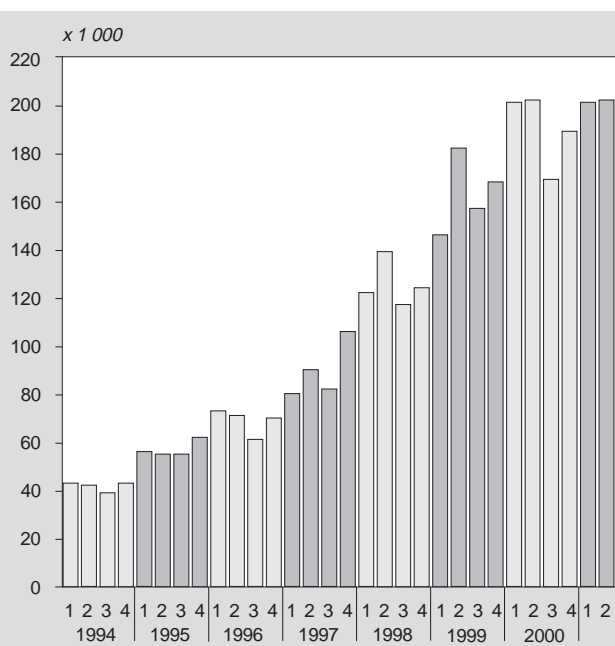
²⁾ Exclusief vacatures bij overheid en onderwijs.

³⁾ Vóór oktober 1999 in SEM voorlopige cijfers betreffende 1998 gepubliceerd.

1. Geregistreerde werklozen (driemaandsgemiddelde; onder middelste maand) gecorrigeerd voor seizoeninvloeden

2. Vacatures, ultimo kwartaal

	Basis c.q. eenheid	1997	1998	1999	2000	2000		2001			
						3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.
3. Collectieve arbeidsvoorwaarden											
en vakverenigingen											
Caio-lonen per uur incl. bijzondere beloningen	1990=100	119,9	123,9	128,0	132,2	132,9	133,6	135,9	137,4	139,6	140,0
Particuliere bedrijven	1990=100	120,8	124,8	128,6	132,8	133,8	134,3	136,5	138,1	140,4	140,7
Gesubsidieerde sector	1990=100	116,8	122,1	126,8	131,3	132,2	132,4	136,3	136,5	139,5	139,5
Overheid	1990=100	118,5	121,8	126,5	130,4	130,0	131,9	133,4	135,3	136,6	137,8
Leden van vakverenigingen ¹⁾	1 000	1 730	1 766	1 814	1 797	1 806	1 803	1 796	1 800	1 800	1 797
Verloren arbeidsdagen door stakingen ²⁾	1 000	14,6	33,2	75,8	9,4	1,0	2,0	.	.	.	.
4. Lonen en loonkosten											
Verdiende lonen per maand van Voltijdwerknemers ³⁾	euro	2 118	2 205	2 277*	2 369*	.	.	.	.	.	.
Minimumloon per maand	euro	.	.	.	.	1 110,85	1 110,85	1 154,46	1 154,46	1 180,42	1 206,60
Aantal minimumloners	1 000	310,00	310,0	287,6*	284,6	.	.	.	.	.	.
Loonkosten per uur in de nijverheid	euro	22,40	23,46	24,10*	24,84*	25,02*	25,12*	25,59*	26,04*	.	.
5. Inkomen en vermogen											
Beschikbaar inkomen per persoon ⁴⁾	euro	10 528*	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	1995=100	108*	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6. Consumptie en sparen											
Consumptieve bestedingen per persoon ⁴⁾	euro	10 029*	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Besparingen per persoon ⁴⁾	euro	499*	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Consumptie (volumemutatie per persoon) ⁵⁾	%	2,9	3,9	3,3*	2,8*	2,4*	2,2*	0,5*	1,1*	0,8*	.
Index consumentenvertrouwen ⁶⁾	n.v.t.	15	17	14	24	25	20	11	-1	-4	-9
Consumentenprijsindex											
Alle huishoudens	1995=100	104,2	106,3	108,6	111,4	111,8	112,7	1 146,0	116,4	117,0	.
Werknemers laag	1995=100	104,1	106,1	108,4	111,1	111,5	112,5	1 144,0	116,2	116,8	.
Geharmoniseerde index CPI, Nederland	1996=100	101,9	103,7	105,8	108,2	108,6	109,6	1 118,0	114,0	114,3	.
7. Sociale zekerheid											
WW ⁷⁾	1 000	355	306	249	204	187	189	189	169	.	.
Algemene bijstandswet, (incl. RWW) periodiek algemeen <65 jaar, thuiswonend	1 000	437	397	363	335	341	335	331	.	.	.
Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen	1 000	878	892	915	937	940	949	958	965	.	.
Ziekteverzuim (exclusief overheid) ⁸⁾	%	5,1	5,6	6,0	6,1	5,8	6,3	6,4	6,0	.	.

¹⁾ Betreft vakverenigingen aangesloten bij de FNV, het CNV en de Vakcentrale MHP en tot 1998 de AVC.

²⁾ De gegevens in het tweede kwartaal van 1998 zijn exclusief de acties in verband met de CAO-Gezondheidszorg en de CAO-Welzijn.

³⁾ De samenstelling is ingaande 1999 gewijzigd (zie art. 'Banen, lonen en arbeidsduur van werknemers' in de Sociaal-economische maandstatistiek, december 2001).

⁴⁾ De cijfers zijn aangepast aan de uitkomsten van de Nationale rekeningen na de revisie van 1995.

⁵⁾ Mutatie t.o.v. (de overeenkomstige periode van) voorgaand jaar; vanaf december 1999 gewijzigde cijfers vanaf 1996 vanwege nieuwe richtlijnen Nationale Rekeningen.

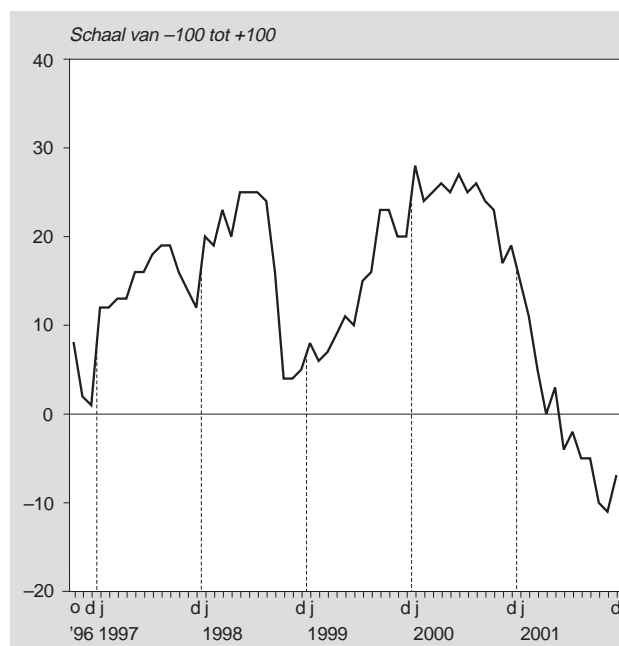
⁶⁾ Jaar- en kwartaalcijfers zijn berekend als een gewogen gemiddelde van het maandelijks vastgestelde consumentenvertrouwen. De index is weergegeven op een schaal van -100 tot +100.

⁷⁾ De WW-cijfers wijken af van eerder gepubliceerde cijfers.

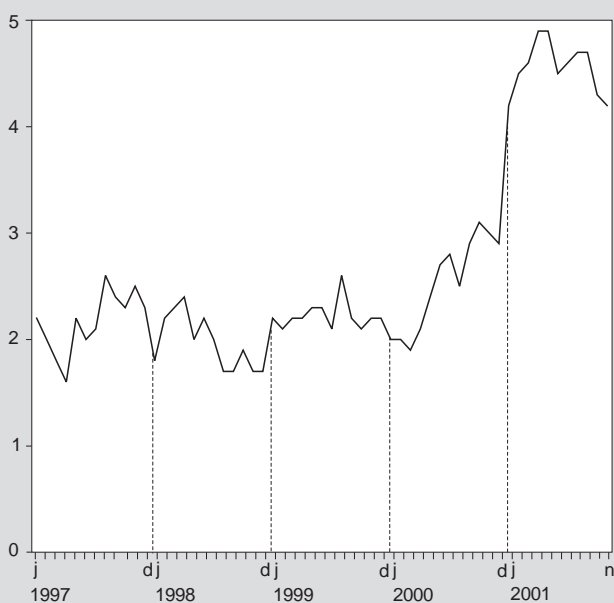
In het verleden werd het aantal WW-uitkeringen gepubliceerd op transactiebasis. Hierbij werden uitkeringen gecorrigeerd met maximaal 6 maanden nagekomen informatie.

⁸⁾ Inclusief zwangerschaps- en bevallingsverlof.

3. Index consumentenvertrouwen

4. Procentuele verandering consumentenprijsindex-alle huishoudens t.o.v. overeenkomstige maand voorgaand jaar (1995=100)

2.1 Banen en arbeidsvolume

Tabel 2.1.1
Banen van werknemers naar geslacht en bedrijfstakken

	1999		2000			2001		
	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal
	<i>x 1 000</i>							
Totaal	7 163	7 207	7 282	7 330	7 354	7 401	7 475	7 505
Landbouw en visserij	122	111	124	128	124	114	126	130
Delfstoffenwinning	8	9	9	9	8	8	8	8
Industrie	1 048	1 053	1 054	1 053	1 055	1 059	1 057	1 056
Energie en water	38	38	37	37	37	36	36	36
Bouwnijverheid	426	413	426	435	436	423	435	444
Handel, horeca en reparatie	1 488	1 510	1 521	1 528	1 541	1 562	1 569	1 565
Vervoer en communicatie	433	433	438	447	448	448	453	459
Financiële en zakelijke diensten	1 472	1 496	1 514	1 523	1 519	1 538	1 553	1 556
Overheid	894	902	903	903	912	922	927	929
Zorg en overige diensten	1 234	1 243	1 256	1 268	1 274	1 291	1 312	1 323
Mannen	4 075	4 086	4 130	4 150	4 145	4 154	4 196	4 209
Landbouw en visserij	83	75	84	86	83	76	86	88
Delfstoffenwinning	7	7	7	7	7	7	7	7
Industrie	805	805	804	805	805	804	801	802
Energie en water	31	31	30	30	30	29	29	29
Bouwnijverheid	391	378	392	400	398	385	397	404
Handel, horeca en reparatie	788	799	805	808	809	821	826	824
Vervoer en communicatie	313	314	317	320	321	321	324	328
Financiële en zakelijke diensten	815	831	846	846	845	856	867	867
Overheid	513	514	515	516	515	517	519	521
Zorg en overige diensten	328	331	330	330	332	338	340	339
Vrouwen	3 088	3 121	3 151	3 180	3 208	3 246	3 279	3 296
Landbouw en visserij	39	36	40	41	42	38	41	42
Delfstoffenwinning	1	1	1	1	1	1	1	1
Industrie	244	248	249	248	250	255	256	254
Energie en water	7	7	7	7	7	7	7	7
Bouwnijverheid	34	34	34	36	38	38	38	39
Handel, horeca en reparatie	700	711	715	720	731	741	743	741
Vervoer en communicatie	120	119	121	126	127	126	128	131
Financiële en zakelijke diensten	657	665	669	677	673	683	685	689
Overheid	381	388	387	387	398	405	408	408
Zorg en overige diensten	906	912	927	937	942	953	971	984

Bron: CBS, Arbeidsrekeningen.

Tabel 2.1.2
Arbeidsvolume van werknemers naar geslacht en bedrijfstakken

	1999		2000			2001		
	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal
<i>1 000 arbeidsjaren</i>								
Totaal	5 590	5 636	5 700	5 726	5 737	5 781	5 842	5 849
Landbouw en visserij	88	81	89	93	90	83	91	93
Delfstoffenwinning	8	8	8	8	8	8	8	8
Industrie	931	938	941	938	937	943	943	940
Energie en water	35	35	35	34	34	33	33	33
Bouwnijverheid	404	392	405	414	413	401	413	421
Handel, horeca en reparatie	1 047	1 071	1 084	1 084	1 085	1 107	1 119	1 107
Vervoer en communicatie	364	364	369	375	376	376	380	386
Financiële en zakelijke diensten	1 164	1 186	1 201	1 205	1 206	1 221	1 233	1 231
Overheid	726	731	733	732	739	747	751	753
Zorg en overige diensten	823	830	835	843	848	861	870	877
Mannen	3 620	3 635	3 679	3 690	3 682	3 695	3 737	3 742
Landbouw en visserij	67	61	68	70	67	62	70	71
Delfstoffenwinning	7	7	7	7	7	7	7	7
Industrie	756	758	759	758	757	757	756	755
Energie en water	30	30	30	29	29	28	28	28
Bouwnijverheid	382	369	382	390	388	375	387	394
Handel, horeca en reparatie	634	647	656	655	652	664	672	667
Vervoer en communicatie	281	282	286	288	288	289	292	295
Financiële en zakelijke diensten	722	735	747	748	750	759	768	768
Overheid	467	468	469	469	468	471	472	474
Zorg en overige diensten	274	276	275	276	277	281	284	282
Vrouwen	1 970	2 001	2 020	2 036	2 054	2 087	2 105	2 106
Landbouw en visserij	21	20	21	23	23	21	22	22
Delfstoffenwinning	1	1	1	1	1	1	1	1
Industrie	176	180	181	180	181	186	187	184
Energie en water	5	5	5	5	5	5	5	5
Bouwnijverheid	22	23	23	24	25	25	26	26
Handel, horeca en reparatie	413	424	428	429	433	443	446	440
Vervoer en communicatie	83	82	83	87	88	87	88	91
Financiële en zakelijke diensten	441	450	454	458	456	463	465	463
Overheid	259	263	263	263	271	276	279	279
Zorg en overige diensten	549	553	560	567	572	580	586	595

Bron: CBS, Arbeidsrekeningen.

2.2 Vacatures

Tabel 2.2.1
Vacatures naar economische activiteit en bedrijfsgrootte

	SBI- code	1999		2000			2001		
		30 september	31 december	31 maart	30 juni	30 september	31 december	31 maart	30 juni
<i>x 1 000</i>									
Totaal		170,7	183,7	215,6	218,2	183,4	204,2	215,6	218,1
Particuliere bedrijven ¹⁾		157,4	168,1	200,8	201,6	169,4	188,8	200,6	201,7
Overheid		13,3	15,7	14,8	16,6	14,0	15,4	15,0	16,4
Bedrijfssector									
Landbouw en visserij	01-05	2,3	2,5	3,4	4,1	2,8	3,8	4,4	3,4
Industrie en bouwnijverheid	10-45	38,6	40,3	50,9	54,2	42,7	43,8	45,2	45,5
Commerciële dienstverlening	50-74	93,3	99,9	118,0	116,1	98,6	112,0	118,7	118,6
Niet-commerciële dienstverlening	75-93	36,5	41,1	43,3	43,8	39,3	44,6	47,4	50,6
Bedrijfstak									
Delfstoffenwinning	10-14	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2
Industrie	15-37	23,6	25,7	28,9	32,6	25,3	26,4	24,5	24,8
Energie- en waterleidingbedrijven	40-41	0,3	0,4	0,5	0,6	0,4	0,5	0,7	0,5
Bouwnijverheid	45	14,6	14,0	21,3	20,8	16,8	16,7	19,8	20,1
Handel	50-52	30,0	31,5	36,1	37,7	31,3	35,3	35,3	35,9
Horeca	55	6,8	8,2	9,8	9,4	7,1	7,5	9,3	9,5
Vervoer en communicatie	60-64	15,1	13,8	11,6	12,1	12,7	12,2	11,4	10,7
w.o. post en telecommunicatie	64	5,3	4,2	3,1	2,6	3,1	2,7	2,8	2,1
Financiële instellingen	65-67	5,8	5,9	9,1	7,5	5,8	8,0	8,2	7,5
Zakelijke dienstverlening	70-74	35,7	40,5	51,4	49,4	41,8	49,1	54,4	54,9
w.o. computerservice, informatietechnologie	72	7,0	7,8	10,6	8,2	6,8	8,3	10,7	8,4
Openbaar bestuur	75	9,3	10,2	9,3	9,9	8,7	9,4	9,8	9,6
Onderwijs	80	4,5	4,4	5,4	7,2	5,5	6,1	5,7	7,0
Gezondheids- en welzijnzorg	85	16,3	18,9	19,7	18,4	18,6	20,6	22,8	23,8
Cultuur en overige dienstverlening	90-93	6,4	7,6	8,9	8,3	6,5	8,5	9,1	10,3
Bedrijfsgrootte									
Bedrijven met 1- 9 werknemers		44,3	52,5	57,7	50,9	39,7	49,5	54,4	61,1
Bedrijven met 10-99 werknemers		51,0	54,8	69,9	73,5	59,9	63,1	65,0	69,6
Bedrijven met 100 werknemers en meer		75,4	76,4	88,0	93,9	83,8	91,6	96,2	87,4

Bron: CBS, Vacature-enquête.

¹⁾ Incl. gesubsidieerde sector.

Tabel 2.2.2
Ontstane vacatures naar economische activiteit en bedrijfsgrootte ¹⁾

	SBI- code	1999		2000				2001	
		30 september	31 december	31 maart	30 juni	30 september	31 december	31 maart	30 juni
<i>x 1 000</i>									
Totaal		217	226	283	251	230	254	270	273
Particuliere bedrijven ²⁾		197	211	267	233	208	237	252	252
Overheid		20	15	16	18	22	17	18	20
Bedrijfssector									
Landbouw en visserij	01-05	5	4	7	6	8	6	6	4
Industrie en bouwnijverheid	10-45	39	39	59	53	38	42	49	42
Commerciële dienstverlening	50-74	118	132	161	137	126	149	152	160
Niet-commerciële dienstverlening	75-93	55	51	56	56	59	57	62	67
Bedrijfstak									
Delfstoffenwinning	10-14	0	0	0	0	0	0	0	0
Industrie	15-37	26	25	32	33	23	27	27	27
Energie- en waterleidingbedrijven	40-41	0	0	1	1	0	1	1	0
Bouwnijverheid	45	13	13	26	19	14	14	22	15
Handel	50-52	46	53	57	54	51	61	55	52
Horeca	55	14	13	17	17	13	11	17	23
Vervoer en communicatie	60-64	15	14	17	15	16	15	14	15
w.o. post en telecommunicatie	64	3	2	2	2	4	4	3	3
Financiële instellingen	65-67	5	7	11	7	6	10	9	7
Zakelijke dienstverlening	70-74	38	45	59	44	39	52	56	63
w.o. computerservice, informatietechnologie	72	4	7	11	4	5	7	9	6
Openbaar bestuur	75	7	7	7	8	7	7	9	9
Onderwijs	80	13	7	10	11	15	10	9	11
Gezondheids- en welzijnszorg	85	24	25	28	27	26	28	32	32
Cultuur en overige dienstverlening	90-93	11	11	11	10	11	12	12	14
Bedrijfsgrootte									
Bedrijven met 1- 9 werknemers		60	71	81	66	59	69	76	82
Bedrijven met 10-99 werknemers		68	69	97	84	74	80	86	93
Bedrijven met 100 werknemers en meer		89	86	106	100	96	104	108	97

Bron: CBS, Vacature-enquête.

¹⁾ In het kwartaal eindigend op aangegeven datum.

²⁾ Incl. gesubsidieerde sector.

Tabel 2.2.3
Vervulde vacatures naar economische activiteit en bedrijfsgrootte ^{1) 2)}

	1999		2000				2001	
	30 september	31 december	31 maart	30 juni	30 september	31 december	31 maart	30 juni
	<i>x 1 000</i>							
Totaal	243	213	251	248	265	233	258	270
Particuliere bedrijven ³⁾	221	200	234	232	241	217	241	251
Overheid	22	13	17	16	24	16	18	19
Bedrijfssector								
Landbouw en visserij	01-14	6	4	6	5	9	5	5
Industrie en bouwnijverheid	10-45	43	37	48	49	49	41	42
Commerciële dienstverlening	40-41	135	125	143	139	143	136	160
Niet-commerciële dienstverlening	45	59	46	54	55	63	52	64
Bedrijfstak								
Delfstoffenwinning	10-14	0	0	0	0	0	0	0
Industrie	15-37	26	23	29	29	30	26	26
Energie- en waterleidingbedrijven	40-41	0	0	0	0	0	1	1
Bouwnijverheid	45	17	14	19	20	18	15	15
Handel	50-52	53	52	52	52	58	57	51
Horeca	55	16	12	16	17	16	11	23
Vervoer en communicatie	60-64	17	15	19	15	15	16	15
w.o. post en telecommunicatie	64	4	3	3	2	3	4	3
Financiële instellingen	65-67	8	7	8	8	8	8	8
Zakelijke dienstverlening	70-74	41	40	48	46	47	45	62
w.o. computerservice, informatietechnologie	72	6	7	8	7	6	5	9
Openbaar bestuur	75	8	6	8	7	8	7	9
Onderwijs	80	14	7	9	9	17	9	10
Gezondheids- en welzijnszorg	85	24	23	27	28	26	26	31
Cultuur en overige dienstverlening	90-93	13	10	10	11	12	10	13
Bedrijfsgrootte								
Bedrijven met 1- 9 werknemers		72	63	76	73	71	59	76
Bedrijven met 10-99 werknemers		78	65	82	81	87	77	88
Bedrijven met 100 werknemers en meer		93	85	94	94	107	97	106

Bron: CBS, Vacature-enquête.

¹⁾ Het aantal vervulde vacatures is inclusief het aantal vervallen vacatures.

²⁾ In het kwartaal eindigend op aangegeven datum.

³⁾ Incl. gesubsidieerde sector.

2.3 Werkloosheid

Tabel 2.3.1
Geregisteerde werklozen naar geslacht, leeftijd en duur van inschrijving, driemaandsgemiddelden ¹⁾

	2000				2001			
	juli	augustus	september	oktober	juli	augustus	september	oktober
	<i>x 1 000</i>							
Leeftijd en geslacht								
Totaal	169	176	181	190	135	141	140	141
16-24 jaar	21	24	23	22	15	18	20	22
25-34 jaar	46	42	45	52	35	34	33	34
35-64 jaar	102	110	114	117	85	89	87	85
Man	84	87	86	88	67	72	70	70
16-24 jaar	12	11	8	5	9	11	12	11
25-64 jaar	72	77	78	82	58	60	59	59
Vrouw	85	88	96	102	68	69	69	71
16-24 jaar	9	14	15	16	6	6	8	11
25-64 jaar	76	75	81	86	62	63	62	60
Duur inschrijving en geslacht ²⁾								
Korter dan 1 jaar	92	98	104	109	87	91	93	95
man	47	51	48	47	41	44	47	48
vrouw	45	48	56	63	46	47	46	47
1 jaar of langer	77	78	78	81	48	50	47	46
man	37	37	38	41	26	27	24	23
vrouw	40	41	40	40	22	22	23	24

Bron: CBS, Enquête beroepsbevolking.

¹⁾ Driemaandsgemiddelden opgenomen onder de middelste maand. Niet voor seizoen gecorrigeerde cijfers.

²⁾ Duur inschrijving volgens registratie bij arbeidsbureaus; het betreft een onafgebroken periode van inschrijving.

Tabel 2.3.2
Geregisteerde werklozen ¹⁾ van 16-64 jaar naar landsdeel en de 4 grote gemeenten ²⁾

	2000			2001			2000	2001
	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	3e kwartaal	3e kwartaal
	<i>x 1 000</i>						<i>% van de beroepsbevolking</i>	
Nederland	173	176	186	176	132	141	2,4	2,0
Noord-Nederland	29	25	25	24	19	20	3,6	2,8
Oost-Nederland	32	32	35	35	30	26	2,2	1,8
West-Nederland	78	87	88	81	55	69	2,5	2,0
Zuid-Nederland	34	31	37	35	28	26	2,0	1,6
Vier grote gemeenten	32	35	46	37	21	34	3,8	3,6

Bron: CBS, Enquête beroepsbevolking.

¹⁾ Niet voor seizoeninvloeden gecorrigeerd.

²⁾ Noord-Nederland: Groningen, Friesland, Drenthe
Oost-Nederland: Overijssel, Flevoland, Gelderland
West-Nederland: Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland
Zuid-Nederland: Noord-Brabant, Limburg
4 grote gemeenten: Amsterdam, Rotterdam, 's-Gravenhage, Utrecht.

Tabel 2.3.3
Bij een arbeidsbureau ingeschrevenen van 16-64 jaar naar arbeidspositie volgens de Enquête Beroepsbevolking

	1999	2000				2001		
	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal
<i>x 1 000</i>								
Totaal ingeschreven personen ¹⁾	724	716	680	654	644	629	579	553
Geregistreerde werklozen	189	217	173	176	186	176	132	141
Werkzame beroepsbevolking	277	261	262	256	228	236	203	179
Niet beschikbaar voor de arbeidsmarkt	258	238	245	222	230	218	244	233
<i>% van ingeschreven personen</i>								
Totaal ingeschreven personen	100	100	100	100	100	100	100	100
Geregistreerde werklozen	26	30	25	27	29	28	23	25
Werkzame beroepsbevolking	38	37	39	39	35	37	35	32
Niet beschikbaar voor de arbeidsmarkt	36	33	36	34	36	35	42	42

Bron: CBS, Enquête beroepsbevolking.

¹⁾ De hier vermelde aantallen volgens de registratie zijn bepaald uit het maandelijks door het Landelijk Bureau voor de Arbeidsvoorziening aan het CBS ter beschikking gestelde databestand (het zgn. Gis-bestand).

Tabel 2.3.4
Werkzoekenden zonder baan¹⁾; maandcijfers seizoensgecorrigeerd

	1998	1999	2000	2001							
				april *	mei *	juni *	juli*	aug.*	sept.*	okt.*	nov.*
<i>in % van de beroepsbevolking</i>											
België	9,5	8,8	7,0	6,8	6,9	6,9	6,9	6,8	6,9	7,1	.
Denemarken	5,2	5,2	4,7	4,0	4,0	3,9	3,8	3,8	3,8	3,7	.
Duitsland	9,3	8,6	8,1	7,8	7,8	7,9	7,9	7,9	7,9	8,0	8,0
Finland	11,4	10,2	9,8	9,1	9,0	9,0	9,0	9,1	9,1	9,1	.
Frankrijk	11,8	11,2	9,5	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,5	8,5	.
Griekenland	10,9	11,7	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Ierland	7,5	5,6	4,2	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8	3,9	4,1
Italië	11,8	11,3	10,5	9,5	9,5	9,5	9,4	.	.	.	.
Luxemburg	2,7	2,3	2,2	2,4	2,4	2,4	2,5	2,5	.	.	.
Nederland	4,0	3,3	2,8	2,3	2,4	2,3	2,2	2,2	.	.	.
Oostenrijk	4,5	4,0	3,7	3,7	3,8	3,8	3,8	3,9	3,9	4,0	4,0
Portugal	5,2	4,5	4,2	4,2	4,2	4,2	4,3	4,4	4,4	4,3	.
Spanje	18,8	15,9	14,1	13,2	13,1	13,1	12,9	12,9	12,9	12,9	12,9
Verenigd Koninkrijk	6,3	6,1	5,5	4,8	4,9	5,0	5,0	5,0	.	.	.
Zweden	8,3	7,2	5,9	5,0	5,1	4,9	4,9	4,9	5,0	5,1	.
EU-15	9,9	9,2	8,3	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	.
Verenigde Staten	4,5	4,2	5,5	4,4	4,4	4,6	4,6	4,9	4,9	5,3	.
Japan	4,1	4,7	4,7	4,9	5,0	5,0	5,0	5,1	5,3	5,2	.

Bron: Eurostat.

¹⁾ Het betreft personen zonder werk die betaald werk zoeken en onmiddellijk voor een werkring beschikbaar zijn (werkloosheid volgens de ILO-definitie). De maand- en jaarcijfers zijn door Eurostat berekend op grond van het Labour Force Survey van de EU en gegevens over de geregistreerde werkloosheid.

2.4 Cao-lonen

Tabel 2.4.1
Cao-lonen per uur inclusief bijzondere beloningen

	Sbi-code ¹⁾	2000		2001*										
		nov.	dec.	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.
<i>1990=100</i>														
Totaal	01-93	133,6	133,7	135,9	135,9	136,2	137,4	137,8	138,3	139,6	139,6	139,6	140,0	140,0
Leeftijdscategorie														
Jeugd		133,8	133,9	138,7	138,7	138,7	139,6	139,9	140,1	142,6	142,6	142,6	142,9	142,9
Volwassenen		133,6	133,7	135,7	135,7	136,0	137,2	137,7	138,2	139,4	139,4	139,4	139,8	139,8
Cao-sector														
Particuliere bedrijven		134,3	134,4	136,5	136,5	136,6	138,1	138,5	138,9	140,4	140,4	140,4	140,7	140,7
Overheid		132,0	132,0	133,4	133,5	135,0	135,3	136,3	136,6	136,6	136,5	136,6	137,8	137,8
Gesubsidieerde sector		132,4	132,6	136,3	136,0	136,2	136,5	136,5	137,8	139,5	139,5	139,5	139,5	139,5
Bedrijfssector¹⁾														
Landbouw en visserij	01-05	137,6	137,6	140,0	140,0	140,0	140,1	140,1	140,1	141,4	141,4	141,4	141,5	141,5
Industrie en bouwnijverheid	10-45	135,3	135,5	136,4	136,5	136,6	139,0	139,7	140,2	141,0	141,0	141,0	141,7	141,7
Commerciële dienstverlening	50-74	133,1	133,2	136,0	136,0	136,0	137,0	137,2	137,6	139,4	139,4	139,4	139,5	139,5
Niet-commerciële dienstverlening	75-93	132,6	132,6	134,9	134,9	135,9	136,3	136,9	137,6	138,2	138,2	138,2	139,0	139,0
Bedrijfstak¹⁾														
Industrie	15-37	134,6	134,9	135,8	135,9	136,0	137,8	138,3	138,4	139,4	139,4	139,4	140,3	140,3
Energie- en waterleidingbedrijven	40-41	130,5	130,5	131,6	131,6	131,6	133,5	135,2	135,2	135,2	135,2	135,2	135,2	135,2
Bouwnijverheid	45	137,7	137,7	138,6	138,6	138,6	142,7	143,9	145,4	146,2	146,2	146,2	146,2	146,2
Handel	50-52	134,9	134,9	136,5	136,5	136,5	137,9	138,5	138,9	140,5	140,4	140,5	140,6	140,6
Horeca	55	137,2	137,2	136,9	136,9	136,9	136,9	137,8	137,8	142,5	142,5	142,5	142,5	142,5
Vervoer en communicatie	60-64	131,8	132,0	132,9	132,9	132,9	135,8	136,0	136,0	136,1	136,2	136,2	136,3	136,3
Financiële instellingen	65-67	134,8	135,3	135,5	135,5	135,6	135,8	135,8	137,5	140,2	140,2	140,2	140,2	140,2
Zakelijke dienstverlening	70-74	130,9	130,9	136,9	136,9	137,0	137,0	137,0	137,0	139,5	139,5	139,5	139,5	139,5
Openbaar bestuur	75	132,2	132,2	133,5	133,8	133,9	134,2	136,0	136,0	136,1	136,0	136,1	138,2	138,3
Onderwijs	80	131,5	131,5	133,4	133,4	137,1	137,1	137,1	137,1	137,1	137,1	137,1	137,1	137,1
Gezondheids- en welzijnzorg	85	132,8	132,8	136,7	136,4	136,5	136,7	136,7	138,7	140,5	140,5	140,5	140,5	140,5
Cultuur en overige dienstverlening	90-93	134,7	134,7	136,3	136,3	136,9	139,0	139,0	139,0	139,7	139,7	139,7	140,0	140,0
Bedrijfsklasse¹⁾														
Voedings- en genotmiddelenindustrie	15-16	134,1	134,1	135,9	135,9	136,0	138,1	138,2	138,6	139,6	139,6	139,6	139,6	139,6
Grafische industrie	22	132,1	133,0	133,6	135,4	135,4	136,5	136,5	136,5	136,6	136,6	136,6	138,4	138,4
Chemische industrie	24	135,5	135,5	137,2	137,2	137,4	142,3	142,3	142,3	142,8	142,9	142,9	142,9	142,9
Metaal- en elektrotechnische industrie	27-35	135,0	135,0	135,5	135,5	135,5	136,8	137,9	137,9	138,4	138,4	138,4	140,4	140,3
Groothandel	51	133,3	133,3	134,9	135,0	135,0	136,5	136,7	137,4	138,6	138,5	138,6	138,7	138,7
Detailhandel	52	138,2	138,3	139,7	139,7	139,7	141,3	141,3	141,4	144,0	144,0	144,0	144,1	144,1
Financiële instellingen en zakelijke dienstverlening	65-74	131,9	132,0	136,6	136,6	136,6	136,7	136,7	137,1	139,6	139,6	139,6	139,6	139,7
Bankwezen	65	135,7	135,7	135,5	135,5	135,5	135,5	135,5	137,0	140,7	140,7	140,7	140,7	140,7
Verzekeringswezen en pensioenfondsen	66	133,2	134,8	136,2	136,2	136,2	137,1	137,1	139,5	139,5	139,5	139,5	139,5	139,5

¹⁾ Indeling naar economische activiteit volgens de Standaard bedrijfsindeling (SBI 1993).

Tabel 2.4.2
Cao-lonen per maand inclusief bijzondere beloningen

	Sbi-code ¹⁾	2000		2001*										
		nov.	dec.	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.
<i>1990=100</i>														
Totaal	01-93	130,5	130,6	132,7	132,7	133,0	134,2	134,6	135,1	136,3	136,3	136,3	136,7	136,8
Leeftijdscategorie														
Jeugd		132,2	132,3	137,0	137,0	137,1	138,0	138,2	138,5	140,9	140,9	140,9	141,2	141,2
Volwassenen		130,4	130,5	132,4	132,4	132,8	133,9	134,4	134,9	136,0	136,0	136,0	136,4	136,5
Cao-sector														
Particuliere bedrijven		132,5	132,5	134,6	134,7	134,7	136,2	136,6	137,0	138,5	138,5	138,5	138,8	138,8
Overheid		126,6	126,6	127,9	128,1	129,5	129,7	130,7	131,0	131,0	131,0	131,0	132,1	132,1
Gesubsidieerde sector		125,7	126,0	129,4	129,2	129,3	129,7	129,7	130,9	132,5	132,5	132,5	132,5	132,5
Bedrijfssector¹⁾														
Landbouw en visserij	01-05	134,6	134,6	137,0	137,0	137,0	137,0	137,0	137,0	138,4	138,4	138,4	138,5	138,5
Industrie en bouwnijverheid	10-45	133,4	133,6	134,5	134,6	134,7	137,0	137,8	138,2	139,1	139,1	139,1	139,7	139,7
Commerciële dienstverlening	50-74	131,2	131,3	134,0	134,0	134,0	135,0	135,3	135,6	137,5	137,5	137,5	137,5	137,6
Niet-commerciële dienstverlening	75-93	126,7	126,7	128,9	128,8	129,8	130,2	130,7	131,4	132,0	132,0	132,1	132,7	132,8
Bedrijfstak¹⁾														
Industrie	15-37	133,1	133,4	134,3	134,4	134,5	136,3	136,8	136,9	137,8	137,8	137,8	138,8	138,8
Energie- en waterleidingbedrijven	40-41	128,1	128,1	129,2	129,2	129,2	131,1	132,7	132,7	132,7	132,7	132,7	132,7	132,7
Bouwnijverheid	45	134,8	134,8	135,7	135,7	135,7	139,7	140,9	142,3	143,1	143,1	143,1	143,1	143,1
Handel	50-52	133,3	133,3	134,9	134,9	134,9	136,3	136,9	137,2	138,8	138,7	138,8	138,9	138,9
Horeca	55	137,1	137,1	136,8	136,8	136,8	136,8	137,7	137,7	142,3	142,3	142,3	142,3	142,3
Vervoer en communicatie	60-64	129,8	130,0	130,8	130,8	130,9	133,9	134,1	134,1	134,2	134,2	134,2	134,4	134,4
Financiële instellingen	65-67	129,3	129,7	129,7	129,7	129,7	130,0	130,0	131,6	134,1	134,1	134,1	134,1	134,1
Zakelijke dienstverlening	70-74	130,1	130,1	136,1	136,1	136,1	136,1	136,1	136,1	138,6	138,6	138,6	138,6	138,7
Openbaar bestuur	75	127,2	127,2	128,3	128,6	128,7	129,0	130,7	130,8	130,8	130,8	130,8	132,9	132,9
Onderwijs	80	125,6	125,6	127,3	127,3	130,9	130,9	130,9	130,9	130,9	130,9	130,9	130,9	130,9
Gezondheids- en welzijnszorg	85	125,5	125,5	129,2	128,9	128,9	129,1	129,1	131,1	132,7	132,7	132,7	132,7	132,7
Cultuur en overige dienstverlening	90-93	131,1	131,1	132,7	132,7	133,2	135,3	135,3	135,3	136,0	136,0	136,0	136,3	136,3
Bedrijfsklasse¹⁾														
Voedings- en genotmiddelenindustrie	15-16	134,1	134,1	135,9	135,9	136,1	138,2	138,2	138,6	139,6	139,6	139,7	139,7	139,7
Grafische industrie	22	132,2	133,1	133,7	135,5	135,5	136,5	136,6	136,6	136,7	136,7	136,7	138,5	138,5
Chemische industrie	24	131,8	131,8	133,5	133,5	133,6	138,4	138,4	138,4	138,9	139,0	139,0	139,0	139,0
Metaal- en elektrotechnische industrie	27-35	133,9	133,9	134,3	134,3	134,3	135,6	136,7	136,7	137,1	137,1	137,1	139,1	139,1
Groothandel	51	132,4	132,4	134,0	134,0	134,0	135,6	135,7	136,4	137,6	137,5	137,6	137,7	137,7
Detailhandel	52	135,4	135,5	136,9	136,9	136,9	138,4	138,4	138,4	140,9	140,9	140,9	141,1	141,1
Financiële instellingen en zakelijke dienstverlening	65-74	129,7	129,8	134,3	134,3	134,3	134,4	134,4	134,8	137,3	137,3	137,3	137,3	137,3
Bankwezen	65	127,8	127,8	127,6	127,6	127,6	127,6	127,6	129,0	132,5	132,5	132,5	132,5	132,5
Verzekeringswezen en pensioenfondsen	66	132,3	134,0	134,2	134,2	134,2	135,1	135,1	137,5	137,5	137,5	137,5	137,5	137,5

¹⁾ Indeling naar economische activiteit volgens de Standaard bedrijfsindeling (SBI 1993).

Tabel 2.4.3
Contractuele loonkosten per uur inclusief bijzondere beloningen

	Sbi-code ¹⁾	2000		2001*										
		nov.	dec.	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.
<i>1990=100</i>														
Metaal- en elektrotechnische industrie	27-35	135,3	135,3	134,6	134,6	134,6	135,9	137,0	137,0	137,4	137,4	137,4	139,6	139,5
Verzekeringswezen en pensioenfondsen	66	134,4	136,1	136,5	136,5	136,5	137,4	137,4	139,7	139,7	139,7	139,7	139,7	139,7
Openbaar bestuur	75	133,6	133,6	134,2	134,5	134,6	134,9	136,7	136,8	136,8	136,8	136,8	139,0	139,0
Onderwijs	80	134,6	134,6	135,5	135,5	139,3	139,3	139,3	139,3	139,3	139,3	139,3	139,3	139,3
Gezondheids- en welzijnszorg	85	130,5	130,5	133,5	133,2	133,2	133,4	133,4	135,4	137,1	137,1	137,1	137,1	137,1

¹⁾ Indeling naar economische activiteit volgens de Standaard bedrijfsindeling (SBI 1993).

2.5 Verdiende lonen en loonkosten

Tabel 2.5.1
Loonkosten per voltijdwerknemer

	1999		2000			2001		
	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal
	<i>1 000 euro</i>							
Totaal	8,6	8,4	10,3	8,5	9,0	8,7	10,8	8,9
Landbouw en visserij	6,4	6,4	7,5	6,5	6,8	6,9	7,9	6,9
Delfstoffenwinning	16,1	15,2	16,5	14,9	16,4	15,8	17,5	15,7
Industrie	9,0	8,6	10,9	8,7	9,5	9,0	11,3	9,1
Energie en water	11,1	10,8	13,7	11,0	11,6	11,4	14,6	11,5
Bouwnijverheid	8,1	8,1	10,3	8,5	8,5	8,6	10,9	9,0
Handel, horeca en reparatie	7,1	7,0	8,6	7,0	7,5	7,2	9,0	7,3
Vervoer en communicatie	9,5	8,9	11,0	9,0	9,9	9,4	11,6	9,5
Financiële en zakelijke diensten	9,1	8,8	10,5	8,8	9,6	9,4	11,3	9,4
Overheid	10,5	10,3	13,0	10,5	10,8	10,7	13,5	10,9
Zorg en overige diensten	7,4	7,3	9,2	7,5	7,7	7,6	9,6	7,9
	<i>%-verandering t.o.v. dezelfde periode van het voorgaand jaar</i>							
Totaal	3,6	4,8	4,5	4,4	4,6	4,6	4,9	4,8
Landbouw en visserij	3,2	5,1	5,4	6,2	6,6	7,1	4,9	5,2
Delfstoffenwinning	4,5	0,9	0,1	0,7	1,8	4,3	6,2	5,9
Industrie	2,3	5,8	5,1	5,3	5,7	4,6	4,0	4,1
Energie en water	4,7	3,3	3,5	4,1	4,1	6,0	6,1	5,3
Bouwnijverheid	5,2	6,7	6,2	4,4	4,5	6,1	5,3	5,1
Handel, horeca en reparatie	2,9	5,2	4,4	4,7	5,0	4,2	4,4	4,2
Vervoer en communicatie	3,3	4,6	4,2	4,4	3,8	5,9	5,2	4,9
Financiële en zakelijke diensten	4,6	5,3	5,4	5,7	5,2	5,8	7,3	6,2
Overheid	6,1	3,0	3,6	2,5	3,3	3,4	4,0	4,2
Zorg en overige diensten	4,2	4,3	3,8	4,1	4,1	3,6	4,2	4,5

Bron: CBS, Arbeidsrekeningen.

Tabel 2.5.2
Beloning van werknemers naar bedrijfstakken

	1999		2000			2001		
	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal
	<i>mld euro</i>							
Totaal	47,9	47,1	58,9	48,5	51,4	50,6	63,3	51,9
Landbouw en visserij	0,6	0,5	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6
Delfstoffenwinning	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Industrie	8,4	8,1	10,2	8,2	8,9	8,5	10,7	8,5
Energie en water	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4
Bouwnijverheid	3,3	3,2	4,2	3,5	3,5	3,5	4,5	3,8
Handel, horeca en reparatie	7,4	7,4	9,3	7,6	8,1	8,0	10,0	8,1
Vervoer en communicatie	3,5	3,3	4,1	3,4	3,7	3,6	4,4	3,7
Financiële en zakelijke diensten	10,6	10,5	12,6	10,6	11,5	11,4	13,9	11,5
Overheid	7,6	7,5	9,5	7,7	8,0	8,0	10,2	8,2
Zorg en overige diensten	6,1	6,1	7,7	6,3	6,5	6,5	8,4	6,9
	<i>%-verandering t.o.v. dezelfde periode van het voorgaand jaar</i>							
Landbouw en visserij	8,8	9,1	7,5	8,2	8,8	9,7	7,0	6,1
Delfstoffenwinning	1,4	-4,0	-2,3	0,6	1,4	0,5	-0,3	1,9
Industrie	6,4	6,5	5,9	6,1	6,4	5,1	4,2	4,3
Energie en water	-0,7	-0,2	0,0	-0,3	-0,7	0,7	1,2	1,1
Bouwnijverheid	6,8	9,9	9,2	6,6	6,8	8,5	7,3	6,9
Handel, horeca en reparatie	8,8	9,1	8,5	8,6	8,8	7,7	7,7	6,4
Vervoer en communicatie	7,3	8,1	8,0	8,1	7,3	9,3	8,5	7,8
Financiële en zakelijke diensten	9,1	10,0	9,9	9,7	9,1	9,0	10,2	8,5
Overheid	5,2	4,3	5,1	4,0	5,2	5,8	6,6	7,1
Zorg en overige diensten	7,3	6,9	6,7	7,1	7,3	7,5	8,6	8,8

Bron: CBS, Arbeidsrekeningen.

2.6 Consumentenprijzen

Tabel 2.6.1
Consumentenprijsindexcijfers

	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jaar
<i>1995=100</i>													
Alle huishoudens													
1996	100,6	101,0	102,0	102,3	102,0	101,6	101,9	101,7	102,7	102,9	102,8	102,7	102,0
1997	102,8	103,0	103,8	103,9	104,2	103,6	104,0	104,3	105,2	105,3	105,4	105,1	104,2
1998	104,7	105,3	106,2	106,4	106,3	105,9	106,1	106,1	107,0	107,3	107,2	106,9	106,3
1999	107,0	107,5	108,5	108,7	108,7	108,3	108,3	108,9	109,4	109,5	109,6	109,2	108,6
2000	109,1	109,6	110,6	111,0	111,3	111,2	111,3	111,6	112,6	112,9	112,9	112,4	111,4
2001	113,7	114,5	115,7	116,4	116,7	116,2	116,4	116,8	117,9	117,8	117,6*		
Alle huishoudens, afgeleid													
1996	99,9	100,3	101,2	101,5	101,3	100,9	101,2	101,0	102,0	102,2	102,1	102,0	101,3
1997	101,9	102,1	102,8	102,9	103,1	102,6	103,0	103,3	104,3	104,4	104,4	104,1	103,3
1998	103,5	104,1	105,0	105,2	105,1	104,7	104,9	104,9	105,8	106,1	106,0	105,7	105,1
1999	105,3	105,8	106,7	107,0	107,0	106,6	106,5	107,1	107,6	107,7	107,8	107,5	106,9
2000	106,9	107,5	108,5	108,8	109,1	109,1	109,1	109,4	110,4	110,8	110,8	110,2	109,2
2001	110,4	111,1	112,3	113,0	113,4	112,9	113,1	113,4	114,5	114,5	114,2*		
Werknemersgezinnen met laag inkomen													
1996	100,6	100,9	101,9	102,2	101,9	101,5	101,8	101,6	102,5	102,8	102,6	102,5	101,9
1997	102,7	102,9	103,7	103,8	104,0	103,5	103,9	104,1	105,0	105,1	105,2	104,9	104,1
1998	104,6	105,2	106,0	106,3	106,2	105,7	105,9	105,9	106,8	107,0	107,0	106,7	106,1
1999	106,8	107,4	108,3	108,5	108,5	108,1	108,0	108,6	109,1	109,2	109,4	109,0	108,4
2000	108,8	109,4	110,4	110,6	111,0	110,9	110,9	111,3	112,3	112,6	112,7	112,1	111,1
2001*	113,4	114,3	115,4	116,1	116,5	116,0	116,2	116,5	117,6	117,6	117,4*		
Werknemersgezinnen met laag inkomen, afgeleid													
1996	99,9	100,2	101,2	101,5	101,2	100,8	101,1	100,9	101,8	102,1	101,9	101,9	101,2
1997	101,8	102,0	102,7	102,8	103,0	102,5	102,9	103,2	104,1	104,2	104,3	104,0	103,1
1998	103,4	104,0	104,8	105,1	105,0	104,5	104,7	104,7	105,6	105,9	105,8	105,5	104,9
1999	105,1	105,6	106,5	106,8	106,8	106,4	106,3	106,9	107,3	107,4	107,6	107,2	106,7
2000	106,7	107,2	108,2	108,5	108,8	108,8	108,8	109,1	110,1	110,5	110,5	110,0	108,9
2001	110,1	110,9	112,1	112,8	113,1	112,6	112,8	113,2	114,2	114,2	114,0*		

Bron: CBS, consumentenprijzen.

Tabel 2.6.2
Geharmoniseerde consumentenprijsindex (1996=100)

	1999	2000	2000	2001						
			okt.	apr.	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.*
<i>1996=100</i>										
België	103,6	106,4	107,7	109,0	109,5	109,8	108,4	109,8	110,0	109,8
Duitsland	102,8	104,9	105,4	107,3	107,9	108,1	108,1	107,9	107,9	107,5
Finland	103,9	107,0	108,2	109,5	110,5	110,6	109,7	109,9	110,9	110,8
Frankrijk	102,5	104,4	105,0	106,1	106,8	106,8	106,6	106,6	106,8	106,9
Griekenland	112,6	115,8	117,8	120,6	121,2	121,1	118,7	118,7	121,2	121,6
Ierland	106,0	111,5	113,4	115,2	115,9	116,7	116,4	116,7	117,1	117,7
Italië	105,7	108,4	109,2	110,9	111,2	111,5	111,6	111,6	111,7	111,9
Luxemburg	103,4	107,3	108,9	109,5	110,7	111,0	109,6	110,4	110,6	110,7
Nederland	105,8	108,2	109,8	113,9	114,2	113,8	113,7	114,0	115,2	115,3
Oostenrijk	102,5	104,5	105,0	106,9	107,1	107,2	107,2	106,9	107,3	107,6
Portugal	106,4	109,4	110,5	113,4	114,4	114,7	114,9	114,7	114,7	115,1
Spanje	106,0	109,7	111,0	113,2	113,6	113,9	114,2	114,6	114,6	114,5
EURO-12	103,8	106,3	107,0	108,8	109,4	109,5	109,4	109,4	109,7	109,6
Denemarken	105,4	108,3	109,2	110,8	111,4	111,2	110,8	110,7	111,3	111,4
Ver. Koninkrijk	104,8	105,6	106,1	106,7	107,5	107,7	106,9	107,3	107,6	107,4
Zweden	103,4	104,8	105,6	107,5	108,3	108,1	107,4	107,6	108,9	108,7
EU-15	104,3	106,4	107,2	108,8	109,4	109,5	109,3	109,4	109,7	109,6
IJsland ¹⁾	105,4	110,0	111,5	114,2	116,0	118,1	119,1	119,1	120,1	120,8
Noorwegen ¹⁾	106,8	110,0	110,8	113,7	114,2	114,2	112,4	112,1	112,8	112,8

¹⁾ De landen IJsland en Noorwegen berekenen eveneens een geharmoniseerde index volgens de uitgangspunten van de Europese Unie (EU). Deze landen zijn echter geen lid van de EU.

2.7 Sociale zekerheid

Tabel 2.7.1
Ziekteverzuim exclusief zwangerschaps- en bevallingsverlof (exclusief overheid)

	SBI- code	1999		2000				2001	
		3e kwartaal	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal
		%							
Totaal		4,9	5,6	5,9	5,3	5,2	5,6	5,8	5,3
Bedrijfssector									
Landbouw en visserij	01-05	3,5	4,0	4,0	3,9	3,7	4,1	3,7	3,3
Industrie en bouwnijverheid	10-45	5,4	6,5	6,5	5,9	5,5	6,4	6,4	6,0
Commerciële dienstverlening	50-74	4,2	4,7	5,1	4,6	4,7	4,8	5,0	4,6
Niet-commerciële dienstverlening	75-93	6,4	7,2	7,5	6,8	6,5	7,3	7,3	6,8
Bedrijfstak									
Delfstoffenwinning	10-14	3,4	4,6	4,9	4,2	4,0	4,9	4,6	4,2
Industrie	15-37	5,9	6,9	7,0	6,3	5,9	6,8	6,9	6,4
Energie- en waterleidingbedrijven	40-41	5,2	6,8	7,8	6,0	6,0	7,0	7,1	5,8
Bouwnijverheid	45	4,4	5,6	5,2	5,0	4,8	5,4	5,2	5,1
Handel	50-52	3,8	4,2	4,7	4,3	4,1	4,3	4,5	4,3
Horeca	55	2,9	3,3	3,9	3,5	4,3	3,4	3,5	3,7
Vervoer en communicatie ¹⁾	60-64	5,3	5,7	5,9	4,9	5,3	5,7	5,7	5,2
Financiële instellingen	65-67	4,1	4,6	5,4	4,8	4,7	5,0	5,7	4,8
Zakelijke dienstverlening	70-74	4,7	5,3	5,5	5,1	5,1	5,4	5,6	5,0
Gezondheids- en welzijnszorg	85	7,1	7,9	8,5	7,5	7,2	8,0	8,2	7,6
Cultuur en overige dienstverlening	90-93	4,4	4,9	4,8	4,5	4,4	5,2	4,7	4,7
Bedrijfsklasse									
Voedings- en genotmiddelenindustrie	15-16	5,8	6,3	6,0	5,4	5,2	6,5	6,3	5,7
Grafische industrie	22	4,5	5,7	5,4	5,2	4,9	5,6	6,2	5,5
Aardolie- en chemische industrie	23-25	4,6	5,6	6,2	5,3	5,0	5,8	6,0	5,8
Metaal- en elektrotechnische industrie	27-35	5,2	6,1	6,3	5,7	5,2	5,9	6,1	5,5
Rest industrie ¹⁾		8,1	9,4	9,5	8,7	8,0	9,3	9,1	8,9
Autohandel en -reparatie	50	3,3	3,5	4,0	3,9	3,5	3,7	4,1	3,8
Groothandel	51	3,5	4,1	4,5	4,2	4,0	4,2	4,5	4,3
Detailhandel	52	4,0	4,4	5,0	4,4	4,4	4,5	4,6	4,4
Openbaar vervoer en wegvervoer	60	5,0	5,1	5,4	4,7	5,0	4,9	5,1	4,7
Rest vervoer en communicatie	61-64	5,5	6,1	6,3	5,2	5,4	6,4	6,2	5,7
Schoonmaakbedrijven	747	7,0	6,7	7,6	6,8	6,8	6,7	7,2	7,0
Rest zakelijke dienstverlening		4,3	5,1	5,1	4,8	4,8	5,2	5,3	4,6
Ziekenhuizen	8511	6,4	7,6	8,1	7,1	6,7	7,6	8,1	7,1
Verpleeg- en bejaardentehuizen	8531	7,6	8,5	9,3	8,4	7,7	8,9	8,9	8,3
Rest gezondheids- en welzijnszorg		7,0	7,5	8,0	7,0	7,0	7,5	7,6	7,1
Bedrijfsgrootte									
Bedrijven met 1- 9 werknemers		3,2	3,0	3,1	2,8	2,9	2,8	2,6	2,8
Bedrijven met 10-99 werknemers		4,0	4,7	4,9	4,5	4,3	4,8	5,0	4,7
Bedrijven met 100 werknemers en meer		6,3	7,3	7,8	6,9	6,6	7,6	7,8	7,1
Verzekeringsvorm									
Volledig eigen-ricicodrager		5,7	6,7	7,1	6,3	6,1	6,8	6,9	6,4
Gedeeltelijk herverzekerd		4,5	5,1	5,5	5,0	4,8	5,0	5,3	4,8
Volledig herverzekerd		3,7	3,8	4,1	3,7	3,7	3,9	4,2	3,9

Bron: CBS, kwartaalonderzoek ziekteverzuim.

¹⁾ Inclusief sociale werkvoorziening.

Tabel 2.7.2
Ziekteverzuim inclusief zwangerschaps- en bevallingsverlof (exclusief overheid)

	SBI- code	1999		2000				2001	
		3e kwartaal	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	1e kwartaal	2e kwartaal
		%							
Totaal		5,5	6,2	6,5	5,9	5,8	6,3	6,4	6,0
Bedrijfssector									
Landbouw en visserij	01-05	3,8	4,4	4,2	4,3	4,0	4,4	4,0	3,9
Industrie en bouwrijverheid	10-45	5,6	6,7	6,7	6,1	5,8	6,6	6,6	6,2
Commerciële dienstverlening	50-74	4,8	5,3	5,7	5,2	5,2	5,4	5,6	5,2
Niet-commerciële dienstverlening	75-93	7,6	8,3	8,7	8,0	7,6	8,4	8,5	8,0
Bedrijfstak									
Delfstoffenwinning	10-14	3,6	4,8	5,0	4,3	4,1	5,0	4,7	4,3
Industrie	15-37	6,2	7,2	7,3	6,6	6,2	7,1	7,2	6,7
Energie- en waterleidingbedrijven	40-41	5,4	7,1	8,1	6,3	6,3	7,3	7,3	6,0
Bouwnijverheid	45	4,5	5,7	5,3	5,0	4,9	5,5	5,4	5,2
Handel	50-52	4,3	4,7	5,3	4,8	4,7	4,8	5,0	4,8
Horeca	55	3,3	3,7	4,4	3,8	4,7	3,8	3,9	4,1
Vervoer en communicatie ¹⁾	60-64	5,8	6,3	6,3	5,3	5,5	6,0	6,1	5,6
Financiële instellingen	65-67	5,4	5,5	6,4	5,6	5,5	6,0	6,5	5,6
Zakelijke dienstverlening	70-74	5,4	6,0	6,1	5,9	5,8	6,1	6,3	5,6
Gezondheids- en welzijnszorg	85	8,6	9,4	10,0	9,0	8,6	9,5	9,6	9,1
Cultuur en overige dienstverlening	90-93	5,0	5,3	5,3	5,2	5,1	5,5	5,2	5,2
Bedrijfsklasse									
Voedings- en genotmiddelenindustrie	15-16	6,1	6,8	6,4	5,8	5,7	6,9	6,8	6,1
Grafische industrie	22	5,0	6,2	5,8	5,6	5,5	6,0	6,8	6,1
Aardolie- en chemische industrie	23-25	5,0	6,0	6,6	5,7	5,5	6,3	6,4	6,2
Metaal- en elektrotechnische industrie	27-35	5,4	6,3	6,5	5,8	5,4	6,1	6,3	5,7
Rest industrie ¹⁾		8,4	9,7	9,9	9,0	8,3	9,6	9,4	9,2
Autohandel en -reparatie	50	3,6	3,7	4,3	4,1	3,7	4,0	4,3	4,0
Groothandel	51	3,9	4,4	4,8	4,6	4,3	4,6	4,8	4,7
Detailhandel	52	4,7	5,1	5,7	5,1	5,1	5,1	5,3	5,1
Openbaar vervoer en wegvervoer	60	5,3	5,2	5,5	4,8	5,2	5,0	5,3	4,9
Rest vervoer en communicatie	61-64	6,2	7,2	7,0	5,8	5,8	7,0	6,8	6,2
Schoonmaakbedrijven	747	8,0	7,5	8,3	7,8	7,3	7,3	7,8	7,7
Rest zakelijke dienstverlening		4,9	5,7	5,7	5,6	5,6	5,9	6,0	5,3
Ziekenhuizen	8511	8,0	9,2	9,8	8,7	8,2	9,1	9,7	8,7
Verpleeg- en bejaardentehuizen	8531	9,3	10,2	11,0	10,0	9,3	10,5	10,4	10,0
Rest gezondheids- en welzijnszorg		8,2	8,7	9,2	8,3	8,1	8,8	8,9	8,5
Bedrijfs grootte									
Bedrijven met 1- 9 werknemers		3,6	3,4	3,5	3,2	3,2	3,2	3,0	3,3
Bedrijven met 10-99 werknemers		4,4	5,2	5,3	4,9	4,8	5,2	5,4	5,2
Bedrijven met 100 werknemers en meer		7,1	8,2	8,7	7,8	7,5	8,4	8,6	7,9
Verzekeringsvorm									
Volledig eigen-risicodragers		6,5	7,5	7,8	7,1	6,8	7,6	7,6	7,1
Gedeeltelijk herverzekerd		5,1	5,6	5,9	5,5	5,3	5,5	5,8	5,3
Volledig herverzekerd		4,2	4,2	4,5	4,1	4,1	4,3	4,7	4,4

Bron: CBS, kwartaalonderzoek ziekteverzuim.

¹⁾ Inclusief sociale werkvoorziening.

Tabel 2.7.3
Uitkeringen krachtens de Werkloosheidswet¹⁾

	2000				2001			
	maart	april	mei	juni	maart	april	mei	juni
	<i>x 1 000</i>							
Totaal²⁾	221,7	210,2	202,2	195,2	188,8	182,4	177,2	169,2
Geslacht								
Man	124,0	115,8	111,1	107,0	108,0	103,2	99,9	94,2
Vrouw	97,6	94,3	91,1	88,2	80,8	79,2	77,2	75,0
Leeftijd								
15-24 jaar	10,8	9,3	8,8	7,9	8,5	8,0	7,4	6,2
25-34 jaar	45,0	41,6	39,2	37,0	35,0	33,3	31,9	29,5
35-44 jaar	44,6	41,8	39,9	38,3	37,4	35,9	34,7	32,9
45-54 jaar	47,7	44,9	43,2	41,4	38,3	36,5	35,3	33,8
55-64 jaar	73,3	72,3	71,1	70,5	69,6	68,6	67,7	66,6
Provincie								
Groningen	11,2	10,3	9,8	9,3	9,6	8,9	8,4	7,8
Friesland	12,6	11,3	10,7	10,3	11,1	10,2	9,6	8,8
Drenthe	9,5	8,4	7,8	7,4	8,1	7,4	6,9	6,3
Overijssel	14,7	13,5	12,9	12,4	12,4	11,9	11,5	10,6
Flevoland	3,7	3,6	3,5	3,4	3,4	3,3	3,2	3,1
Gelderland	23,3	22,3	21,3	20,5	19,6	19,0	18,5	17,6
Utrecht	11,1	10,7	10,5	10,2	9,3	9,2	9,0	8,8
Noord-Holland	30,3	29,3	28,5	27,7	25,5	25,3	25,0	24,0
Zuid-Holland	43,3	42,0	41,2	40,1	37,7	37,1	36,3	34,8
Zeeland	6,6	6,1	5,6	5,3	5,3	4,9	4,7	4,4
Noord-Brabant	35,5	33,7	32,3	31,0	29,8	28,7	27,8	26,7
Limburg	19,0	18,0	17,3	17,0	16,3	15,7	15,4	15,0
Duur van de uitkering								
0 tot 6 maanden	65,2	56,4	51,6	48,5	61,4	54,5	51,9	50,4
6 maanden tot 1 jaar	31,0	31,6	31,5	31,0	27,0	28,6	27,8	26,9
1 jaar en langer	125,5	122,2	119,1	115,7	100,4	99,2	97,5	91,9

Bron: CBS, Sociale Zekerheidsstatistieken.

¹⁾ Niet-beëindigde WW-uitkeringen aan het eind van de verslagperiode.

²⁾ Inclusief onbekend.

Tabel 2.7.4
Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen ultimo de verslagperiode

	2000				2001			
	mei	juni	juli	augustus	mei	juni	juli	augustus
	<i>x 1 000</i>							
Totaal ¹⁾	937,0	938,4	938,6	938,8	960,3	964,7	961,8	961,9
Geslacht								
Man	548,2	547,9	546,9	546,1	548,3	549,8	546,9	546,1
Vrouw	388,8	390,5	391,7	392,7	412,0	414,9	414,9	415,7
Leeftijd								
15–24 jaar	29,8	29,6	29,6	29,7	31,0	31,1	31,1	31,2
25–34 jaar	99,1	99,2	99,2	99,4	102,5	102,7	102,6	102,5
35–44 jaar	166,7	167,2	167,3	167,3	173,8	174,8	174,7	174,7
45–54 jaar	283,4	284,0	283,9	283,9	289,3	289,7	287,9	287,1
55–64 jaar	356,7	357,4	357,3	357,3	362,4	365,2	364,2	365,1
Regio								
Groningen	35,4	35,2	35,3	35,2	35,8	36,0	35,9	35,9
Friesland	36,3	36,5	36,4	36,4	36,7	36,9	36,8	36,7
Drenthe	31,1	31,2	31,2	31,2	31,9	32,0	31,8	31,8
Overijssel	65,6	65,6	65,7	65,7	67,6	67,9	67,9	68,0
Flevoland	18,1	18,2	18,3	18,4	19,3	19,5	19,5	19,5
Gelderland	110,0	110,3	110,4	110,3	111,5	111,9	111,4	112,5
Utrecht	62,0	62,2	62,1	62,0	64,0	64,3	64,2	64,3
Noord-Holland	161,9	162,0	161,9	161,9	166,1	167,1	166,7	166,6
Zuid-Holland	154,2	154,5	154,5	154,5	159,4	160,3	159,8	160,0
Zeeland	17,6	17,6	17,7	17,8	18,1	18,2	18,1	18,1
Noord-Brabant	135,9	136,2	136,3	136,2	138,1	138,7	138,3	138,4
Limburg	82,4	82,6	82,6	82,6	83,8	84,2	83,9	84,0
Buitenland	21,1	21,4	21,1	21,0	23,1	22,9	22,7	21,3
Mate van arbeidsongeschiktheid								
Gedeeltelijk (15%–<80%)	250,0	250,4	250,7	250,8	263,6	265,4	265,4	265,9
Volledig (80–100%)	686,5	687,6	687,5	687,5	696,2	698,9	696,0	695,5
Arbeidsongeschiktheidsregeling								
WAO	755,6	756,1	755,9	756,0	777,4	779,7	776,5	776,5
WAZ	55,4	57,0	57,0	57,0	54,7	56,6	56,7	56,4
Wajong	126,0	125,4	125,7	125,8	128,2	128,4	128,6	128,9

Bron: CBS, Sociale Zekerheidsstatistieken.

¹⁾ Inclusief onbekend.

Tabel 2.7.5
Uitkeringen krachtens de Algemene bijstandswet ¹⁾

	2000				2001			
	februari	maart	april	mei	februari	maart	april	mei
	<i>x 1 000</i>							
Totaal ²⁾	358,1	355,2	352,2	349,5	332,3	330,9	329,5	328,1
Geslacht								
Man	155,0	153,2	151,2	149,4	139,3	138,5	137,7	136,9
Vrouw	203,1	202,0	200,9	200,1	192,9	192,3	191,7	191,2
Leeftijd								
15-24 jaar	29,7	29,2	28,6	27,9	26,6	26,5	26,2	25,9
25-34 jaar	89,8	88,5	87,1	86,0	77,2	76,6	75,9	75,2
35-44 jaar	97,5	96,7	96,0	95,4	90,7	90,3	74,5	89,6
45-54 jaar	78,8	78,3	77,9	77,5	75,3	74,9	74,6	74,2
55-64 jaar	62,4	62,5	62,6	62,7	62,5	62,7	63,0	63,2
Duur van de uitkering								
Korter dan 1 jaar	72,8	71,6	70,5	69,6	65,4	65,2	64,8	64,2
1 jaar en langer	285,3	283,7	281,6	280,0	266,9	265,7	264,7	263,9
Leefvorm								
Alleenstaand	196,8	194,9	192,9	191,0	181,3	180,5	179,6	178,7
Alleenstaande ouder	98,5	98,3	97,8	97,7	94,7	94,5	94,3	94,2
(Echt)paar	61,6	60,9	60,3	59,7	55,4	54,9	54,6	54,2
Anders	1,1	1,1	1,1	1,1	0,9	1,0	1,0	0,9

Bron: CBS, Bijstandskennmerkenstatistiek.

¹⁾ Niet-beëindigde Abw-uitkeringen periodiek algemeen aan het eind van de verslagperiode.

²⁾ Inclusief onbekend.

2.8 Vakverenigingen

Tabel 2.8
Leden van de vakcentrales

	2000		2001			
	1 juli	1 oktober	1 januari	1 april	1 juli	1 oktober
	<i>x 1 000</i>					
Totaal ¹⁾	1 805,9	1 803,1	1 796,0	1 799,8	1 800,3	1 796,8
Federatie Nederlandse Vakbeweging	1 236,3	1 234,2	1 226,6	1 229,1	1 229,4	1 226,0
Christelijk Nationaal Vakverbond	355,6	354,5	354,3	355,5	355,9	355,9
Vakcentrale Middelbaar en Hoger Personeel	214,1	214,3	215,1	215,2	215,0	215,0

Bron: CBS, Statistiek van de vakbeweging, Kwartaalenquête.

¹⁾ Betreft ledentallen van vakverenigingen aangesloten bij de FNV, het CNV en de Vakcentrale MHP.

3. Technische toelichtingen

3. Technische toelichtingen

Arbeidsrekeningen

De Arbeidsrekeningen vormen een geïntegreerd stelsel van gegevens over de arbeidsmarkt. Hiervoor worden diverse bronnen gebruikt, zoals de jaar- en kwartaalcijfers uit de Enquête Werkgelegenheid en Lonen, de Enquête Beroepsbevolking en de Statistiek Verloonde dagen en Loonsommen.

De Arbeidsrekeningen zijn consistent met de Nationale rekeningen. Voor het samenstellen van de kwartaalgegevens over werkgelegenheid en lonen is vooral gebruik gemaakt van de kwartaaluitkomsten van de Enquête Werkgelegenheid en Lonen. Dit onderzoek meet elk kwartaal het aantal banen bij bedrijven en instellingen per ultimo van een kwartaal en de loonsommen van werknemers in dat kwartaal. Dit gebeurt op basis van een steekproef bij bedrijven en instellingen.

De gegevens hebben uitsluitend betrekking op banen van werknemers. Het aantal banen van werknemers in de Arbeidsrekening is het gemiddelde aantal banen in een kwartaal of in een jaar. Er wordt niet voor seizoen gecorrigeerd. Om deze reden worden alleen jaar-op-jaarmutaties van kwartalen gepubliceerd.

Een arbeidsjaar wordt berekend door alle (deeltijd)banen om te rekenen naar voltijdbanen. Twee halve banen leveren samen 1 arbeidsjaar op.

De loonkosten voor werkgevers bestaan uit twee componenten: lonen en salarissen enerzijds en sociale premies ten laste van werkgevers anderzijds. Dit begrip loonkosten komt overeen met het begrip beloning van werknemers in de Nationale rekeningen. De sociale premies ten laste van werkgevers hebben betrekking op de werkgeversbijdragen in het kader van de sociale zekerheid. De cijfers voor de loonkosten per arbeidsjaar komen overeen met de herziene editie van de Nationale rekeningen 2000 en verschillen daarom voor het jaar 2000 van eerder gepubliceerde cijfers.

Arbeidsvolume en banen

Zie 'Arbeidsrekeningen'

Beloning van werknemers

Zie 'Arbeidsrekeningen'

Cao-lonen

Uit de statistiek Indexcijfers van cao-lonen komen elke maand cijfers beschikbaar over de contractuele loon- en arbeidsduurontwikkeling. Deze cijfers hebben betrekking op de loon- en arbeidsduurgegevens zoals die staan vermeld in collectieve arbeidsovereenkomsten en andere collectieve loonregelingen (cao's). Bij dit onderzoek worden geen enquêteformulieren aan bedrijven en instellingen verstuurd, maar wordt gebruik gemaakt van de in cao's opgenomen gegevens.

Hieronder volgt een beknopte toelichting op deze cijfers. Een meer uitgebreide beschrijving kunt u vinden in het *Supplement bij de Sociaal-economische maandstatistiek 1993, no. 3* en in de publicatie *Arbeid en lonen van werknemers 1993 (CBS 1994)*. Praktische informatie over het gebruik van indexcijfers voor leveringscontracten met een lange doorlooptijd is opgenomen in de brochure *Prijnsindexering in leveringscontracten (CBS 1996)*.

Begrippen

De statistiek biedt indexcijfers over de ontwikkeling van:

- de cao-lonen;
- de contractuele loonkosten;
- de contractuele arbeidsduur.

Met de *indexcijfers van de cao-lonen* wordt de ontwikkeling van de bruto lonen weergegeven waarop werknemers bij een normale arbeidsduur onvoorwaardelijk recht hebben. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt naar cao-lonen inclusief bijzondere beloningen en cao-lonen exclusief bijzondere beloningen, en tussen cao-lonen per uur en cao-lonen per maand. Het cao-loon inclusief bijzondere beloningen omvat de volgende elementen:

- het loon voor normale arbeidstijd;
- alle bindend voorgeschreven, regelmatig betaalde toeslagen;
- alle bindend voorgeschreven bijzondere (niet maandelijks) beloningen, zoals de vakantietoeslag of de eindejaarsuitkering.

Uitgesloten zijn dus toeslagen die in de cao's voorwaardelijk zijn gesteld, zoals een leeftijdstoeslag of een toeslag voor ploegendienst, en individuele loonstijgingen.

De brutering van de overhevelingstoeslag (vanaf januari 2001) is zodanig in de indexcijfers verwerkt, dat de brutering niet leidt tot loonmutaties, voorzover niet van de wettelijke bruteringsregeling (verhoging van het loon met 1,9 procent met een maximum van 1745 gulden per jaar) is afgeweken.

De *indexcijfers van de contractuele loonkosten* geven de ontwikkeling weer van de loonkosten voor werkgevers. Hiertoe wordt het bovenvermelde cao-loon inclusief bijzondere beloningen uitgebreid met:

- alle wettelijk voorgeschreven sociale lasten (premies voor WAO, WW, wachtgeld en ZFW, uitgezonderd premie ZW) en (t/m 2000) de overhevelingstoeslag,
- alle contractueel aangegane, bindend voorgeschreven sociale lasten (premies voor VUT, (pre)pensioen, bovenwettelijke verzekering voor arbeidsongeschiktheid e.d. en sociale en bedrijfstakfondsen).

De *indexcijfers van de contractuele arbeidsduur* geven de ontwikkeling weer van de in cao's overeengekomen jaarlijkse arbeidsduur van volwassen voltijdwerknemers. Deze contractuele arbeidsduur is te beschouwen als het maximaal aantal te werken uren per jaar. Dit wordt berekend door de normale arbeidsduur (zoals vermeld in de cao) te verminderen met het aantal officiële feestdagen (vastgesteld op zes dagen per jaar), het aantal onvoorwaardelijke vakantiedagen en eventuele arbeidsduurverkortingen. Met voorwaardelijke arbeidsduurverkortingen, bijvoorbeeld vanwege leeftijd of ploegendienst, wordt geen rekening gehouden.

Populatie

Het onderzoek omvat cao's van bedrijven en instellingen uit alle bedrijfstakken en grootteklassen, behalve:

- particuliere huishoudens met personeel in loondienst (Sbi-code 95);
- ambassades, consulaten en internationale gemeenschapsorganen (Sbi-code 99).

Buiten beschouwing blijft de loon- en arbeidsduurontwikkeling van:

- werknemers die geen voltijd baan hebben;
- werknemers die niet onder een cao vallen.

Per cao gemeten loon- en arbeidsduurontwikkelingen worden samengevoegd en gewogen met behulp van loonsommen waarin ook werknemers die geen voltijdbaan hebben én werknemers die niet onder een cao vallen zijn meegenomen. Er wordt dus verondersteld dat de cao-loonmutaties ook betrekking hebben op werknemers die in deeltijd werken of die niet onder de werkingsfeer van een cao vallen. In 1990, het basisjaar van de huidige reeks indexcijfers, hadden twee van de drie werknemers een voltijdbaan en viel ongeveer driekwart van alle werknemers onder de werkingsfeer van een cao.

Beschikbare cijfers

De indexcijfers zijn in een aantal varianten beschikbaar:

- cao-lonen per maand inclusief bijzondere beloningen;
- cao-lonen per maand exclusief bijzondere beloningen;
- cao-lonen per uur inclusief bijzondere beloningen;
- contractuele loonkosten per uur inclusief bijzondere beloningen;
- jaarlijkse contractuele arbeidsduur van volwassen voltijdwerknemers.

De indexcijfers van de cao-lonen per maand ontwikkelen zich onafhankelijk van wijzigingen in de arbeidsduur (normale arbeidsduur, verlofdagen en arbeidsduurverkorting). Deze wijzigingen zijn wel van invloed op de indexcijfers van de cao-lonen per uur, de contractuele loonkosten per uur en natuurlijk de jaarlijkse contractuele arbeidsduur.

Een uitsplitsing van de indexcijfers van de cao-lonen is beschikbaar naar categorie werknemers (jeugd en volwassenen), cao-sector (particuliere bedrijven, overheid en gesubsidieerde sector) en economische activiteit (bedrijfssector, bedrijfstak en -klasse). De indexcijfers van de contractuele loonkosten zijn beschikbaar naar economische activiteit en die van de contractuele arbeidsduur naar cao-sector en economische activiteit.

In de indexcijfers zijn regelingen verwerkt die op het moment van samenstellen van de cijfers bekend waren. Daarna kunnen de gegevens nog wijzigen als cao's met terugwerkende kracht worden afgesloten. De eerst gepubliceerde indexcijfers zijn daarom vaak lager dan de later gepubliceerde voorlopige en definitieve indexcijfers. De gegevens van een kalenderjaar worden definitief vastgesteld, als alle cao's zijn afgesloten, maar uiterlijk in de maand mei van het daarop volgende jaar.

Voor een correct gebruik dienen indexcijfers van eenzelfde status te worden gehanteerd. Dit betekent dus dat eerst gepubliceerde cijfers vergeleken moeten worden met eerst gepubliceerde, voorlopige met voorlopige en definitieve met definitieve cijfers.

Methode

Om een goed beeld van de contractuele loon- en arbeidsduurontwikkeling te krijgen, is het niet nodig alle cao's waar te nemen. Enkele uitzonderingen daargelaten worden alleen cao's waargenomen die voor minstens 500 werknemers gelden én loontabellen bevatten. Van deze cao's worden niet alle loon- en arbeidsduurgegevens verwerkt, maar enkele representatieve meetpunten (zwaartepunten): ruim 8100 voor de reeks 1990=100. De veranderingen per meetpunt worden in een aantal stappen samengevoegd tot te publiceren uitkomsten.

Eenmaal per tien jaar wordt het aantal meetpunten vastgesteld. De keuze van de meetpunten is gebaseerd op de verdeling van de werknemers over de loonschalen in het basisjaar. Informatie over deze verdeling wordt via een eenmalig onderzoek verkregen. Daarbij wordt ook het gewicht (loonsommen) van de meetpunten per cao vastgesteld. Deze gewichten blijven constant totdat het basisjaar wordt aangepast. Door het constant houden van deze gewichten hebben veranderingen in de samenstelling van de werknemerspopulatie per cao (zoals de leeftijdsopbouw) geen in-

vloed op de indexcijfers. De gewichten per bedrijfsklasse en cao-sector worden wel ieder jaar aangepast. Hierdoor zijn verschuivingen in de aantallen werknemers naar bedrijfsklasse en cao-sector wel van invloed op de indexcijfers.

Standaard bedrijfsindeling (SBI 1993)

Voor de indeling van bedrijven naar economische activiteit wordt de Standaard bedrijfsindeling van 1993 (SBI 1993) gebruikt. Dit is een CBS-indeling waarbij de economische activiteit van een bedrijf of instelling gekenmerkt wordt door het voortgebrachte product, de in het productieproces gebruikte grondstoffen en hulpdiensten, en de aard van het productieproces. De SBI heeft een hiërarchische opbouw. Het hoogste niveau is een indeling in vier bedrijfssectoren. Deze bedrijfssectoren zijn onderverdeeld in zestien bedrijfstakken, die op hun beurt weer gesplitst zijn in bedrijfsklassen en bedrijfsgroepen. De cijfercodes die voor de indeling worden gebruikt vormen niet altijd een aaneensluitende reeks. Het ontbreken van bepaalde codes betekent dus niet automatisch dat deze groepen in de statistiek ontbreken. In de tabellen worden de uitkomsten gedetailleerd naar de vier bedrijfssectoren, alle waargenomen bedrijfstakken met uitzondering van de bedrijfstak delfstofwinning, en een selectie van de belangrijkste bedrijfsklassen.

Contractuele loonkosten

Zie 'Cao-lonen'

Consumentenprijsindex

De consumentenprijsindex (CPI) meet de gemiddelde prijsverandering van de aankopen die huishoudens doen om in hun levensonderhoud te voorzien. Naast de dagelijkse boodschappen gaat het om zaken als woninghuur, energie en duurzame goederen (auto's e.d.). De CPI houdt ook rekening met de prijs van overheidsdiensten en met consumptiegebonden belastingen, zoals onroerende-zaakbelasting en motorrijtuigenbelasting. Daarentegen blijven verzekerde ziektekosten buiten beschouwing.

De prijzen worden verspreid over het hele land gemeten. Dat gebeurt voor een deel door enquêtrices, die de winkels bezoeken. Daarnaast vindt er schriftelijke en telefonische enquêtering plaats. In de meeste gevallen wordt de prijs eens per maand waargenomen. Producten die in een maand sterk fluctueren, zoals verse groenten en vers fruit, vereisen een meer frequente meting. Bij andere onderdelen van de CPI, bijvoorbeeld bij woninghuur, kan juist worden volstaan met een lagere frequentie.

Voor drie bevolkingsgroepen wordt maandelijks een consumentenprijsindex berekend:

- alle particuliere huishoudens in Nederland;
- werknemers met een laag inkomen, d.w.z. in het basisjaar 1995 een bruto gezinsinkomen van minder dan 40 477 euro (mediaan van de inkomensverdeling);
- werknemers met een hoog inkomen, d.w.z. in 1995 een bruto gezinsinkomen van meer dan 40 477 euro.

Voor deze groepen wordt bovendien een afgeleide CPI samengesteld. Deze is berekend als de gewone CPI exclusief het effect van tariefsveranderingen van de indirecte belastingen (BTW en accijnzen) en de consumptiegebonden belastingen.

Geharmoniseerde Consumentenprijsindex

Het CBS stelt sinds maart 1997, naast de nationale consumentenprijsindex, ten behoeve van de Europese Unie (EU) ook de geharmoniseerde consumentenprijsindex van Nederland samen. De geharmoniseerde index dient voor vergelijkingen binnen de Europese Unie, maar is minder geschikt om de nationale inflatie weer te geven.

De consumentenprijsindex voor de monetaire unie (EURO-12, CPIMU) geeft de gemiddelde prijsontwikkeling weer in de landen die deelnemen aan de Economische en Monetaire Unie, ofwel de Eurozone. Tot december 2000 waren dat 11 lidstaten. Vanaf januari 2001 heeft de CPIMU betrekking op de Eurozone inclusief het nieuw toegetrede Griekenland.

De EU-15 geeft de gemiddelde prijsontwikkeling weer van de 15 lidstaten van de Europese Unie.

Geharmoniseerde index versus nationale consumentenprijsindex

Het belangrijkste verschil tussen de geharmoniseerde index en de nationale consumentenprijsindex betreft de consumptiepakketten waarop zij betrekking hebben. Wonen in een eigen huis (huurwaarde), consumptiegebonden belastingen (onroerendezaakbelasting, motorrijtuigenbelasting e.d.) en contributies aan sportverenigingen, maatschappelijke organisaties e.d. worden bijvoorbeeld wel meegenomen in de nationale index, maar niet in de geharmoniseerde. Anderzijds is bij de geharmoniseerde index een groter deel van de kosten van de gezondheidszorg inbegrepen dan in de nationale index.

Een ander verschil tussen beide indices is dat in de nationale index de prijsstijgingen van de particuliere consumptie van Nederlanders in het buitenland wordt meegenomen. Daarentegen weegt in de geharmoniseerde index de particuliere consumptie van buitenlanders in Nederland mee.

Wijzigingen in de geharmoniseerde index vanaf januari 2000

Met ingang van januari 2000 is de dekking van de geharmoniseerde index uitgebreid. Daarbij is zowel het inbegrepen pakket goederen en diensten uitgebreid als de bevolking waarop de index betrekking heeft.

De volgende artikelen zijn toegevoegd:

- Afvalstoffenheffing en rioolrecht,
- Een deel van de gezondheidszorg. Inbegrepen waren al een aantal niet onder een verzekering vallende uitgaven. Daaraan zijn toegevoegd medische artikelen en diensten, welke zijn geconsumeerd door particulier verzekerden, ook als deze door de particuliere verzekeraar zijn vergoed. Niet inbegrepen zijn echter ziekenhuisdiensten. Ook is niet inbegrepen de medische consumptie van personen welke onder de Ziekenfondswet verzekerd zijn, en welke door het ziekenfonds wordt betaald.
- Collegegelden en les gelden,
- Eigen bijdragen aan de kinderopvang in crèches en dergelijke,
- Diensten van de ziektekostenverzekeraars,
- Schadeverzekeringen, maar geen levensverzekeringen.

De geharmoniseerde consumentenprijsindex heeft tot december betrekking gehad op de consumptie van Nederlandse ingezetenen binnen Nederland. Uitgesloten was de consumptie van bewoners van institutionele huishoudens. Ook consumptie in het buitenland is in de berekening uitgesloten. De dekking van de geharmoniseerde index is op twee punten uitgebreid:

- De consumptieve uitgaven van niet-ingezetenen, welke binnen Nederland worden gedaan, worden meegenomen. Bijvoorbeeld uitgaven van buitenlandse toeristen in Nederlandse hotels.
- De consumptieve uitgaven van bewoners van instellingen en tehuizen. Het gaat hierbij niet om de kosten van bijvoorbeeld de zorg die een bejaardentehuis aan de bewoners biedt, maar om de persoonlijke uitgaven voor goederen en diensten die niet door het tehuis worden verstrekt.

Wijzigingen in de geharmoniseerde index vanaf januari 2001

Per januari 2001 wordt de dekking van de geharmoniseerde index weer verder uitgebreid. De volgende artikelen zijn toegevoegd: Een deel van de gezondheidszorg, namelijk ziekenhuisdiensten.

- Een aantal niet onder een verzekering vallende uitgaven in verband met ziekte was al vanaf de start van de geharmoniseerde index daarbij inbegrepen. In januari 2000 zijn daar aan toegevoegd medische artikelen en diensten, welke zijn geconsumeerd door particulier verzekerden, ook als deze door de particuliere verzekeraar worden vergoed. Niet inbegrepen waren echter ziekenhuisdiensten. Deze zijn nu toegevoegd. De medische consumptie van mensen die onder de Ziekenfondswet verzekerd zijn en welke door het ziekenfonds wordt betaald, is niet inbegrepen in de geharmoniseerde index.
- Sociale bescherming. Hieronder worden verstaan allerlei soorten zorg voor ouderen, gehandicapten, kinderen en andere groepen. Meer concreet omvat het de eigen bijdragen die deze groepen betalen voor het verkrijgen van deze zorg, zoals ouderbijdragen voor kinderopvang, eigen bijdragen in de thuiszorg, en ook de eigen bijdragen die worden betaald door bewoners van verzorgingshuizen, verpleeghuizen en andere intramurale zorg.

Economische activiteit

De verzameling van werkzaamheden, gericht op de productie van goederen en diensten. Het gaat hierbij niet alleen om activiteiten van het bedrijfsleven, maar ook om activiteiten van niet op winst gerichte instellingen en de overheid.

Zie ook *Standaard bedrijfsindeling*.

Geregistreerde werkloosheid

Het CBS stelt sinds 1988 gegevens samen over de geregistreerde werkloosheid. De toegepaste methode staat beschreven in het artikel 'Hoe telt het CBS het aantal geregistreerde werklozen'. Dit artikel is opgenomen in de CBS-publicatie *Enquête beroepsbevolking 1994*. In dezelfde publicatie is ook het artikel 'Tijdreeksen geregistreerde werkloosheid en beroepsbevolking' opgenomen. Voor de jaren 1970–1994 vindt men hierin tijdreeksen van de werkzame en werkloze beroepsbevolking en van de geregistreerde werkloosheid. Geregistreerde werklozen zijn mensen die bij een arbeidsbureau staan ingeschreven, direct beschikbaar zijn voor een baan van minstens twaalf uur per week en geen werk hebben of werk van minder dan twaalf uur per week. De cijfers over de geregistreerde werkloosheid zijn gebaseerd op de registratie van de arbeidsbureaus en de *Enquête beroepsbevolking (EBB)* van het CBS. Voor de EBB wordt jaarlijks één op de honderd inwoners van Nederland geïnterviewd. De geregistreerde werkloosheidscijfers hebben een onnauwkeurigheidsmarge omdat ze gebaseerd zijn op een steekproefonderzoek. Alleen uit grote veranderingen of uit veranderingen die zich gedurende een langere periode aftekenen mogen conclusies worden getrokken over de tendens van de werkloosheid.

Loonkosten per voltijdwerknemer

Zie *'Arbeidsrekeningen'*.

Standaard bedrijfsindeling (SBI)

De indeling van bedrijven en instellingen naar hun economische activiteit. De indeling is overeenkomstig de *Standaard bedrijfsindeling 1993*. De SBI 1993 kent bedrijfstakken, die zijn onderverdeeld in bedrijfsklassen.

Zie ook *economische activiteit*.

Uitkeringen krachtens de Werkloosheidswet (WW)

Algemeen

In tabel 2.7.3 wordt informatie gegeven over het aantal uitkeringen krachtens de Werkloosheidswet. Het betreft de uitkeringen die aan het eind van de desbetreffende maanden niet waren beëindigd, de zogeheten lopende uitkeringen.

Populatie

Afhankelijk van de arbeidsmarktsituatie van een persoon voor de intrede van de volledige of gedeeltelijke werkloosheid kan aanspraak bestaan op meer dan een uitkering. Er is dan sprake van samenloop van uitkeringen. Het gaat hierbij om enkele duizendtallen. Bij een dergelijke samenloop zijn van elke uitkering de gegevens opgenomen. De tabel geeft dus geen informatie over het aantal mensen dat een of meer uitkeringen ontvangt, maar wel over het aantal werkloosheidsuitkeringen en de bijbehorende kenmerken van de uitkering of uitkeringontvanger.

Achtergrondvariabelen

De *leeftijd* in de tabel is de leeftijd aan het eind van het desbetreffende maand.

De *duur van de uitkering* geeft het aantal maanden of het aantal jaren weer dat is verstreken tussen de datum waarop het recht op een uitkering is aangevangen en de laatste dag van de maand

Uitkeringen krachtens de Arbeidsongeschiktheidsregelingen

Algemeen

In tabel 2.7.4 wordt informatie gegeven over het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen krachtens de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO), de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ) en de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong).

Deze regelingen zijn van kracht sedert de invoering op 1 januari 1998 van de Wet premiedifferentiatie en marktwerking bij arbeidsongeschiktheidsverzekeringen (PEMBA). Met de invoering van de Wet PEMBA is de Algemene Arbeidsongeschiktheidswet (AAW) ingetrokken. Personen die een AAW-uitkering ontvingen, hebben vanaf 1 januari 1998 recht op een uitkering krachtens de WAZ of Wajong. De WAO is van toepassing geworden op het overheids-personeel. Tot 1998 had het overheids-personeel recht op een aan de AAW gerelateerde uitkering. Bovendien kon men onder bepaalde voorwaarde aanspraak maken op een bovenwettelijke (aanvullende) uitkering.

Populatie

Afhankelijk van de arbeidsmarktsituatie voor de intrede van de volledige of gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid kan aanspraak bestaan op meer dan een uitkering. Er is dan sprake van samenloop van uitkeringen. Het gaat hierbij om meer dan tienduizend uitkeringen. Bij een dergelijke samenloop zijn van elke uitkering de gegevens opgenomen. De tabellen geven dus geen informatie over het aantal mensen dat een of meer uitkeringen ontvangt, maar wel over het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen en de bijbehorende kenmerken van de uitkering of uitkeringontvanger.

Nuluitkeringen

De gepubliceerde aantallen zijn inclusief nuluitkeringen. Nuluitkeringen zijn uitkeringen die niet tot uitbetaling komen door korting op de uitkering, sanctie of schorsing.

Korting op de uitkering leidend tot een nuluitkering wordt veroorzaakt doordat men voldoende inkomsten uit arbeid of een andere sociale zekerheidsuitkering heeft. Een sanctie kan worden opgelegd omdat men niet voldoet aan de voorschriften op grond waarvan voortzetting van de uitkering afhankelijk is. Een dergelijke sanctie wordt opgelegd in het kader van de Wet Boeten, Maatregelen en Terug- en invordering sociale zekerheid (wet BMT). Een uitkering kan worden geschorst op opgeschort als de uitvoeringinstelling sociale zekerheid aanwijzingen heeft dat aan het recht op een uitkering kan worden getwijfeld.

Uitkeringen krachtens de Algemene bijstandswet (ABW)

In tabel 2.7.5 wordt informatie gegeven over het aantal huishoudens met een uitkering krachtens de Algemene bijstandswet (ABW). De uitkomsten over de ABW hebben betrekking op thuiswonenden jonger dan 65 jaar met een periodieke algemene bijstandsuitkering. Dit is een uitkering om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te kunnen voorzien.

De resultaten van de ABW worden samengesteld op basis van waarneming van gegevens bij alle gemeenten. Deze gegevens worden vanaf 1996 maandelijks aan het CBS verstrekt.

De in deze tabellen gepubliceerde cijfers bevatten een correctie voor administratieve vertraging van drie maanden. Dat is nodig omdat uit onderzoek is gebleken dat een aanzienlijk deel van de instroom in de bijstand pas na enige tijd in de bijstandsadministratie wordt opgenomen. Het gevolg is dat pas na enkele maanden met voldoende volledigheid over een bepaalde verslagmaand gepubliceerd kan worden.

Uitkeringen worden toegekend aan huishoudens, waarbij één persoon als aanvrager wordt aangemerkt. Bij (echt)paren is dat in veel gevallen de man. Dit betekent dat de persoonskenmerken zoals als in de tabel opgenomen, in de meeste gevallen betrekking hebben op mannelijke aanvragers. Gegevens over de overige leden van het huishouden, meestal dus vrouwen en jongeren (kinderen) komen niet tot uitdrukking in de tabellen.

Vacatures

De tabellenreeks is enigszins gewijzigd ten opzichte van eerdere publicaties in de Sociaal-economische maandstatistiek. Tabellen 2.2.1–2.2.3 hebben nu betrekking op alle vacatures, dus inclusief de overheid. De tabellen zijn daarom ook uitgebreid met bedrijfstakken die voornamelijk betrekking hebben op de overheid, te weten 'Openbaar bestuur' en 'Onderwijs'. De bedrijfstak 'Onderwijs' omvat ook de vacatures bij private instellingen. Verder is, in het licht van de toegenomen belangstelling voor telecommunicatie, ook de bedrijfstak 'Post en telecommunicatie' opgenomen.

In de tabellen ontbreken de vacatures van de volgende groepen:

- personeel in dienst van huishoudens;
- internationale gemeenschapsorganen;
- beroepsmilitairen;
- WSW-werknemers;
- bedrijven en instellingen die volgens het Algemeen bedrijfsregister van het CBS geen werknemers in dienst hebben.

Het onderzoek naar vacatures wordt gehouden in de vorm van een kwartaalenquête. Ruim 26 duizend particuliere bedrijven en instellingen worden op steekproefbasis benaderd. De overheid wordt integraal geënuquêteerd (ruim 4 duizend overheidsinstellingen). De respons bij de particuliere bedrijven ligt op ongeveer 70 procent, bij de overheid op 80 procent. De resultaten worden opgehoofd tot 100 procent.

Onder een vacature wordt verstaan een arbeidsplaats waarvoor, binnen of buiten een onderneming of instelling, personeel wordt gezocht dat onmiddellijk of zo spoedig mogelijk geplaatst kan worden. Tot de vacatures worden ook gerekend:

- vacatures waarvoor zich reeds sollicitanten hebben gemeld (ook wanneer al gesprekken worden gevoerd met deze sollicitanten);
- vacatures waarvoor de sollicitatieprocedure zoveel tijd zal kosten dat de feitelijke indiensttreding niet op korte termijn valt te verwachten;
- vacatures waarvoor uitzendkrachten of ander tijdelijk personeel wordt gezocht;
- open plaatsen voor leerlingen en personen in opleiding, mits het daarbij gaat om een arbeidsovereenkomst (dus geen onbetaalde stageplaatsen).

Bij de ontstane en vervulde vacatures worden ook gerekend de vacatures die in het verslagkwartaal zowel ontstaan als inmiddels weer vervuld zijn.

Als bij reorganisaties of afslankingen een open plaats alleen mag worden bezet door medewerkers waarvan de arbeidsplaats verdwijnt, mag de open plaats niet als vacature meegeteld worden.

De detaillering van de uitkomsten naar economische activiteit is gebaseerd op de Standaard bedrijfsindeling 1993 (SBI 1993) van het CBS.

Vakverenigingen

De gegevens in tabel 2.8 zijn afkomstig van de vakcentrales FNV, CNV en Vakcentrale MHP. Deze gegevens worden éénmaal per kwartaal door het CBS gepubliceerd. Gegevens betreffende de ledentallen van vakverenigingen en overkoepelende organisaties die aangesloten zijn bij één van de drie vakcentrales zijn in Statline te vinden.

Daarnaast beschikt het CBS over gegevens over alle vakverenigingen, met een detaillering naar kenmerken van het ledenbestand, en over de organisatiegraad in Nederland. Deze gegevens zijn gebaseerd op de tweejaarlijkse structuurenquête van de Statistiek van de vakbeweging en op gegevens uit de Enquête beroepsbevolking. Over de structuurgegevens van het verslagjaar 2001 is een artikel gepubliceerd in de Sociaal-economische maandstatistiek van december 2001.

Gedetailleerde informatie over deze structuurgegevens is in Statline te vinden. De gegevens over vakbondsleden afkomstig uit de Enquête beroepsbevolking zijn voor de jaren 1992–1999 gepubliceerd in de Sociaal-economische maandstatistiek van oktober 2000.

Ziekteverzuim

De tabellen 2.7.1 en 2.7.2 hebben betrekking op het ziekteverzuim bij particuliere bedrijven. Het CBS publiceert ook gegevens over het ziekteverzuim bij de overheid in de publicatie 'Ziekteverzuim binnen de overheid'.

Met ingang van het vierde kwartaal van 1995 verricht het CBS ieder kwartaal onderzoek naar het ziekteverzuim bij particuliere bedrijven. Het onderzoek wordt gehouden in de vorm van een enquête bij bijna 17 duizend bedrijven en instellingen. Het kwartaalonderzoek is in de plaats gekomen van de jaaronderzoeken naar ziekteverzuim die het CBS over de jaren 1993 tot en met 1995 heeft gehouden.

Het onderzoek heeft betrekking op alle bedrijven en instellingen in Nederland met uitzondering van:

- overheidsinstellingen;
- personeel in dienst van huishoudens;
- internationale gemeenschapsorganen;
- bedrijven en instellingen die volgens het Algemeen bedrijfsregister van het CBS geen werknemers in dienst hebben.

Op het enquête-formulier worden vier vragen gesteld. Er wordt gevraagd naar de ziekteverzuimpercentages in- en exclusief zwangerschaps- en bevallingsverlof in het kwartaal, naar de volledigheid van de registratie en, vanaf het vierde kwartaal van 1996, de verzekeringsvorm.

Met de vraag naar de volledigheid van de registratie wordt getracht vast te stellen of opgegeven verzuimpercentages berekend zijn op basis van alle verzuimgevallen. Geeft een bedrijf aan dat niet al het verzuim geregistreerd wordt, dan wordt de opgave van dit bedrijf bij het samenstellen van de uitkomsten buiten beschouwing gelaten. Bij de vraag naar de verzekeringsvorm moet worden aangegeven hoe het bedrijf het recht op loondoorbetaling bij ziekte heeft geregeld:

- volledig eigen-risicodrager;
- loondoorbetaling gedeeltelijk herverzekerd (zogenaamde 'stop-lossverzekering');
- loondoorbetaling volledig herverzekerd (eventueel met een eigen risico in wachtdagen/ weken/ maanden).

Het percentage ziekteverzuim is in de toelichting bij het enquête-formulier als volgt omschreven:

'Het ziekteverzuimpercentage is het aantal door ziekte verzuimde dagen, in procenten van het totaal aantal beschikbare dagen van de werknemers in het kwartaal. Niet meegeteld moet worden het verzuim na een jaar ziekte.'

Bedrijven mogen het percentage ziekteverzuim zowel berekenen op basis van kalenderdagen als op basis van werkdagen.

Waarnemingsfouten zijn zo goed mogelijk gecorrigeerd in het controle-correctie proces. Het risico van waarnemingsfouten is het grootst bij bedrijven met 1 tot 10 werknemers. Het effect van waarnemingsfouten op het verzuimpercentage voor het totaal is overigens betrekkelijk gering omdat relatief weinig mensen werkzaam zijn bij deze kleine bedrijven.

Meer informatie over het Kwartaalonderzoek ziekteverzuim is opgenomen in het artikel 'Kwartaalonderzoek ziekteverzuim; methode en eerste uitkomsten'. Dit artikel is verschenen in de Sociaal-economische maandstatistiek van december 1996.

De detaillering van de uitkomsten naar economische activiteit is gebaseerd op de Standaard bedrijfsindeling 1993 van het CBS.

Nu en eerder verschenen

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.	Trefwoord	Bron tabellen	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Actieven <i>Zie: inkomen</i>					Loonkosten per fte/beloning werknemer naar bedrijfstak	AR	tabel	2002/1	66
Allochtonen <i>Zie: etniciteit</i>					Cao-lonen per uur/mnd, contract, loonkosten	CAO	tabel	2001/12	60–61
Arbeidsdeelname					Cao-lonen per uur/mnd, contract, loonkosten	CAO	tabel	2001/11	32–33
Banengroei vlak licht af in derde kwartaal	KWL	persbericht	2002/1	8	De ontwikkeling van de verdiende lonen in componenten, 1995–1999	EWL	artikel	2001/9	23–28
Werkgelegenheidsgroei in Utrecht blijft achter	EWL	webmag	2002/1	15	Incidentele loonontwikkeling van werknemers, 1995–1999	EWL	artikel	2001/6	23–29
De arbeidsmarkt in de vier grote steden	EWL	artikel	2002/1	23–25	Cao-lonen per uur/mnd, loonkosten, jaargegevens	CAO	tabel	2001/4	41–42
Banen en arbeidsvolume	EWL	tabel	2002/1	47	Cao-lonen per uur/mnd, loonkosten, def. geg. 2000	CAO	tabel	2001/4	43–45
Bij arbeidsbureau ingeschrevenen, 16–64 jaar	EBB	tabel	2002/1	53	CAO-lonen per uur/maand, contractuele loonkosten	CAO	tabellen	2000/12	97–98
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/4	DIV	artikel	2001/12	44–45	Arbeidsongeschiktheid				
Banengroei stabiel in het tweede kwartaal	AR	persbericht	2001/10	19–21	Uitkeringen WAO, Wajong, WAZ	SZ	tabel	2001/11	38–40
Betaald werk: verschillen tussen mannen en vrouwen kleiner	EBB	artikel	2001/9	29–31	Arbeidsongeschiktheid autochtonen en allochtonen	SOZ	persbericht	2000/12	17–18
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/3	DIV	artikel	2001/9	21–22	Vergelijkingsonderzoek arbeidsongeschiktheidsuitkeringen 1995	EBB	artikel	1998/1	25–42
Bij een arbeidsbureau ingeschrevenen	EBB	tabel	2001/8	28	<i>Zie ook: inkomen</i>				
Bevolkingsprognose 2000: kunnen in de toekomst meer arbeidsmigranten worden verwacht?		artikel	2001/7	20–24	<i>sociale zekerheid</i>				
Bij een arbeidsbureau ingeschrevenen van 16–64 jaar naar arbeidspositie vlgns	EBB	tabel	2001/5	26	Arbeidsvolumina				
EBB	EBB	persbericht	2001/3	10–12	<i>Zie: arbeidsjaren</i>				
Werkgelegenheid stijgt minder hard in 2000	EBB	artikel	2000/12	21–24	Banen				
Allochtonen op de arbeidsmarkt	EBB	tabellen	2000/12	29–36	Banengroei vlak licht af in derde kwartaal	KWL	persbericht	2002/1	8
(Beroeps)bevolking en werkloosheid	VAC	persbericht	2000/10	18–20	Werkgelegenheidsgroei in Utrecht blijft achter	EWL	webmag	2002/1	15
Aantal vacatures onverminderd hoog					De arbeidsmarkt in de vier grote steden	EWL	artikel	2002/1	23–25
Werkloze allochtonen op weg naar de arbeidsmarkt	SOZ	artikel	2000/10	21–27	Banen en arbeidsvolume	EWL	tabel	2002/1	47
Managers uit de VS en informatici uit India: de nieuwe gastarbeiders	DRV	artikel	2000/11	28–31	Arbeidsvolume van werknemers naar geslacht en bedrijfstak	EWL	tabel	2002/1	48
Arbeidsmarktpositie en opleidingsniveau van personen met een bijstandsuitkering in 1997	SOC	artikel	1999/12	20–32	Banen, lonen en arbeidsduur van werknemers, 1999–2000	EWL	artikel	2001/12	30–43
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	SSB	artikel	1999/9	22–29	Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/4	DIV	artikel	2001/12	44–45
Hoe komen baanvinders aan het werk?	SEP	artikel	1999/6	21–23	Banengroei stabiel in het tweede kwartaal	AR	persbericht	2001/10	19–21
Gesubsidieerde arbeid in de EBB 1997	EBB	artikel	1998/8	21–26	Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/3	DIV	artikel	2001/9	21–22
<i>Zie ook: beroepsbevolking</i>					Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/2	AR	artikel	2001/6	21–22
Arbeidsduur					Incidentele loonontwikkeling van werknemers, 1995–1999	EWL	artikel	2001/6	23–29
Banengroei vlak licht af in derde kwartaal	KWL	persbericht	2002/1	8	Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/1	AR	artikel	2001/3	25–26
Werkgelegenheidsgroei in Utrecht blijft achter	EWL	webmag	2002/1	15	Banen, uur-, maand- en jaarlonen werknemers, werknemers met loon rond min. loon, 1998 nader voorlopig en 1999 voorlopig	EWL	tabellen	2000/12	41–94
De arbeidsmarkt in de vier grote steden	EWL	artikel	2002/1	23–25	Banen, uurloon, jaarloon, minimumloon, 1997, 1998	EWL	tabel	2000/3	44–97
Banen en arbeidsvolume	EWL	tabel	2002/1	47	Uitkomsten over banen van werknemers bij bedrijven en instellingen, lonen en arbeidsduur	EWL	artikel	2000/4	19–49
Banen, lonen en arbeidsduur van werknemers, 1999–2000	EWL	artikel	2001/12	30–43	Ruim een half miljoen overwerkers	JWL	artikel	1997/7	21–24
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/4	DIV	artikel	2001/12	44–45	Arbeidsjaren				
Banengroei stabiel in het tweede kwartaal	AR	persbericht	2001/10	19–21	Banen en arbeidsvolume	EWL	tabel	2002/1	47
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/3	DIV	artikel	2001/9	21–22	Arbeidsvolume van werknemers naar geslacht en bedrijfstak	EWL	tabel	2002/1	48
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/2	AR	artikel	2001/6	21–22	Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/3	DIV	artikel	2001/9	21–22
Incidentele loonontwikkeling van werknemers, 1995–1999	EWL	artikel	2001/6	23–29	Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/2	AR	artikel	2001/6	21–22
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/1	AR	artikel	2001/3	25–26	Allochtonen op de arbeidsmarkt	EBB	artikel	2000/12	21–24
Banen, uur-, maand- en jaarlonen werknemers, werknemers met loon rond min. loon, 1998 nader voorlopig en 1999 voorlopig	EWL	tabellen	2000/12	41–94	Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2000/3	AR	artikel	2000/9	25–26
Loon naar opleidingsniveau en beroep: het Loonstructuuronderzoek 1997	EWL	artikel	2000/4	19–49	Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt	AR	artikel	2000/6	19–20
Banen, uurloon, jaarloon, minimumloon, 1997, 1998	EWL	tabel	2000/3	44–97	Hoe komen baanvinders aan het werk?	SEP	artikel	1999/6	21–23
<i>Zie ook: werkgelegenheid</i>					<i>Zie ook: werkgelegenheid</i>				
Arbeidskosten					Bedrijfsopleidingen				
Snelle stijging cao-lonen	CAO	webmag	2002/1	12–13	Steeds meer bedrijven leiden hun werknemers op	Bopl	artikel	2001/12	21–29
Cao-lonen per uur/mnd, contract, loonkosten	CAO	tabel	2002/1	54–55	Meer werknemers volgen bedrijfsopleidingen	Bopl	persbericht	2001/6	17–18
					Bedrijfstak en -klasse				
					<i>Zie: economische activiteit</i>				
					Beroep				
					Betaald werk: verschillen tussen mannen en vrouwen kleiner	EBB	artikel	2001/9	29–31
					Bij een arbeidsbureau ingeschrevenen van 16–64 jaar naar arbeidspositie vlgns	EBB	tabel	2001/5	26
					EBB	persbericht	2001/3	10–12	
					Werkbelasting, een top-10 van de zwaarste beroepen	EBB	artikel	2000/9	27–29

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	SSB	artikel	1999/9	22– 29
Hoe komen baanvinders aan het werk?	SEP	artikel	1999/6	21– 23
Stromen op de arbeidsmarkt werkzame beroepsbevolking	EBB	artikel	1996/12	24– 30
Arbeidsdeelname en plaats in het huishouden: uitkomsten 1981–1995	EBB	artikel	1996/11	29– 45
Tillen op het werk	EBB	artikel	1996/1	12– 15
Beroepsbevolking				
Beroepsbevolking, 2000	EBB	artikel	2002/1	16– 18
Bij arbeidsbureau ingeschrevenen, 16–64 jaar	EBB	tabel	2002/1	53
Banen, lonen en arbeidsduur van werknemers, 1999–2000	EWL	artikel	2001/12	30– 43
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/4	DIV	artikel	2001/12	44– 45
Betaald werk: verschillen tussen mannen en vrouwen kleiner	EBB	artikel	2001/9	29– 31
Bij een arbeidsbureau ingeschrevenen	EBB	tabel	2001/8	28
Bevolkingsprognose 2000: kunnen in de toekomst meer arbeidsmigranten worden verwacht?		artikel	2001/7	20– 24
Bij een arbeidsbureau ingeschrevenen van 16–64 jaar naar arbeidspositie vlgns EBB	EBB	tabel	2001/5	26
Werkgelegenheid stijgt minder hard in 2000	EBB	persbericht	2001/3	10– 12
Trends in de beroepsbevolking van de Europese Unie, 1985–2050 (Beroeps)bevolking en werkloosheid	Eurostat	artikel	2001/1	15– 19
Bij een arbeidsbureau ingeschrevenen van 16–64 jaar naar arbeidspositie vlgns EBB	EBB	tabellen	2000/12	29– 36
Banen werknemers	EBB	tabel	2000/11	40
Werkbelasting, een top-10 van de zwaarste beroepen	EWL	tabellen	2000/11	43– 51
Nieuwe standaarddefinitie voor alloctonen	EBB	artikel	2000/9	27– 29
Bij een arbeidsbureau ingeschrevenen van 16–64 jaar volgens de Enquête beroepsbevolking	EBB	artikel	2000/8	45– 48
Personeel in loondienst met een niet-Nederlandse nationaliteit, 31 maart 1998	SBW	tabel	2000/4	58– 60
Bevolking en beroepsbevolking van 15–64 jaar	EBB	tabel	1999/11	25– 27
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	SSB	artikel	1999/9	22– 29
Hoe komen baanvinders aan het werk?	SEP	artikel	1999/6	21– 23
Gesubsidieerde arbeid in de EBB 1997	EBB	artikel	1998/8	21– 26
Ouderschapsverlof	EBB	artikel	1998/5	31– 33
Werknemers met een tijdelijk contract van een jaar of langer	EBB	artikel	1997/11	22– 23
Kwartaalcijfers van de beroepsbevolking	EBB	artikel	1997/11	28– 30
Telt het CBS te weinig laag opgeleiden	EBB	artikel	1997/10	18– 21
Ziekteverzuim: uitkomsten van de EBB	EBB	artikel	1997/4	25– 33
Bestedingen				
Aankopen van huishoudens naar distributiekanaal, 1999	BO	tabel	2001/6	71– 72
Bestedingspatronen huishoudens, 1999	BO	tabel	2001/5	42– 44
Aankopen van huishoudens naar distributiekanaal, 1998	BO	tabel	2000/8	82– 83
Aankopen huishoudens, 1997	BO	tabel	2000/6	39– 40
Bestedingspatronen huishoudens, 1998	BO	tabel	2000/6	42
Bestedingen van huishoudens	BO	tabel	2000/6	43– 44
Bestedingen van huishoudens, 1997	BO	tabel	1999/12	53– 55
Bestedingspatronen van huishoudens naar verschillende kenmerken, 1997	BO	tabellen	1999/12	53– 56
Bestedingspatronen van huishoudens naar verschillende kenmerken, 1997	BO	tabellen	1999/12	53– 56
<i>Zie ook: consumptie</i>				
Bevolking				
Beroepsbevolking, 2000	EBB	artikel	2002/1	16– 18
Bevolkingsprognose 2000: kunnen in de toekomst meer arbeidsmigranten worden verwacht?		artikel	2001/7	20– 24
Bij een arbeidsbureau ingeschrevenen van 16–64 jaar naar arbeidspositie vlgns EBB	EBB	tabel	2001/5	26
Werkgelegenheid stijgt minder hard in 2000 (Beroeps)bevolking en werkloosheid	EBB	persbericht	2001/3	10– 12
Werkloze alloctonen op weg naar de arbeidsmarkt	EBB	tabellen	2000/12	29– 36
Managers uit de VS en informatici uit India: de nieuwe gastarbeiders	SOZ	artikel	2000/10	21– 27
Nieuwe standaarddefinitie voor alloctonen	DRV	artikel	2000/11	28– 31
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	EBB	artikel	2000/8	45– 48
Werknemers met een tijdelijk contract van een jaar of langer	SSB	artikel	1999/9	22– 29
Kwartaalcijfers van de beroepsbevolking	EBB	artikel	1997/11	22– 23
Arbeidsdeelname en plaats in het huishouden: uitkomsten 1981–1995	EBB	artikel	1997/11	28– 30
EBB	EBB	artikel	1996/11	29– 45

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Bijstand				
Personen met een uitkering naar herkomstgroepering, 1999	SZ	artikel	2002/1	26– 34
Uitkeringen WW, AO en Abw medio 2001	SZ	tabel	2002/1	61– 63
Daling bijstand en WW vlak af	SZ	persbericht	2001/11	16– 18
Uitkeringen Abw, loaw en loaz	SZ	tabel	2001/11	35– 36
Niet-westerse alloctonen tweemaal zo vaak een uitkering	SZW	persbericht	2001/9	18– 20
Daling bijstand en WW houdt aan	SZ	persbericht	2001/8	14– 16
Uitkeringen krachtens Abw, loaw en loaz	SZ	tabel	2001/6	58– 59
Minder uitkeringen voor bijstand en WW, meer voor arbeidsongeschiktheid	SZ	persbericht	2001/5	13– 15
Aantal bijstandsontvangers daalt nog steeds	EBB	persbericht	2001/3	7– 9
Huish. met Abw/IOAW/IOAZ-uitkering	SOZ	tabel	2001/3	39– 40
VUT, AOW, Anw, AKW, Abw	SOZ	tabellen	2000/12	99–108
ABW	SOZ	tabellen	2000/9	45– 46
Personen met een bijstandsuitkering in 1998	SOZ	artikel	2000/8	17– 44
Personen <65 jaar met bijstands-, ioaw-, ioaz-uitkering	SOZ	tabel	2000/6	31
Thuiswonenden, <65 jr. met bijstandsuitkering	SOZ	tabel	2000/6	32
ABW	SOZ	tabel	2000/3	107
Arbeidsmarktpositie en opleidingsniveau van personen met een bijstandsuitkering in 1997	SOC	artikel	1999/12	20– 32
Daling bijstand zet door	SOZ	persbericht	1999/10	16
Bijstandsfafhankelijkheid van autoctonen en alloctonen	SOZ	artikel	1999/10	18– 20
Langdurig in de bijstand	SSZ	artikel	1998/5	34– 38
<i>Zie ook: inkomen sociale zekerheid</i>				
CAO-lonen				
Snelle stijging cao-lonen	CAO	webmag	2002/1	12– 13
CAO-lonen per uur/mnd, contract. loonkosten	CAO	tabel	2002/1	54– 55
CAO-lonen per uur/mnd, contract. loonkosten	CAO	tabel	2001/12	60– 61
CAO-lonen per uur/mnd, contract. loonkosten	CAO	tabel	2001/11	32– 33
CAO-lonen per uur/mnd, loonkosten, jaargegevens	CAO	tabel	2001/4	41– 42
CAO-lonen per uur/mnd, loonkosten, def. geg. 2000	CAO	tabel	2001/4	43– 45
Nieuwe afbakening van de cao-sectoren particuliere bedrijven, gesubsidieerde sector en overheid; uitkomsten over werkgelegenheid en loon 1995–1998	CAO	artikel	2000/8	49– 65
Conjunctuuronderzoek				
<i>Zie: consumentenvertrouwen</i>				
Consumentenprijsindex				
Consumentenprijsindexcijfers	CPI	tabel	2002/1	57
Beduidend lagere inflatie	CPI	persbericht	2001/12	7– 12
Prijsindexcijfers woningbouw	CPI	tabel	2001/12	73
Consumentenprijsindexcijfers alle huishoudens, werknemers laag, werknemers hoog	CPI	tabel	2001/12	74– 75
Inflatie blijft hoog in september	CPI	persbericht	2001/11	7– 12
Inflatie in juli naar 4,6 procent	CPI	persbericht	2001/9	7– 13
Inflatie in juni gedaald	CPI	persbericht	2001/8	7– 13
Inflatie in mei onverminderd hoog	CPI	persbericht	2001/7	7– 13
Inflatie loopt in april verder op	CPI	persbericht	2001/6	7– 13
Inflatie naar 4,6 procent in maart	CPI	persbericht	2001/5	7– 12
Inflatie loopt in februari op naar 4,5 procent	CPI	persbericht	2001/4	7– 12
Inflatie in januari naar 4,2 procent	CPI	persbericht	2001/3	13– 19
Inflatie in 2000 gemiddeld 2,6%	CPI	persbericht	2001/2	10– 15
Inflatie in november iets afgevlakt	CPI	persbericht	2001/1	7– 11
Consumentenvertrouwen				
Stabilisatie consumentenvertrouwen	CCO	persbericht	2001/12	16– 18
Houdingen en verwachtingen consumenten, november 2001	CCO	tabel	2001/12	76– 77
Koopbereidheid bijna terug op niveau vóór aanslagen VS	CCO	persbericht	2001/11	19– 21
Consumentenvertrouwen fors gedaald na aanslagen VS	CCO	persbericht	2001/10	9– 11
Consumentenvertrouwen in augustus vrijwel stabiel	CCO	persbericht	2001/9	16– 17
Consumentenvertrouwen in augustus vrijwel stabiel	CCO	persbericht	2001/9	16– 17
Consumentenvertrouwen in juli stabiel	CCO	persbericht	2001/8	19– 21
Consumentenvertrouwen neemt verder af	CCO	persbericht	2001/7	18– 19
Vertrouwen consumenten niet verder gedaald	CCO	persbericht	2001/6	19– 20
Consumentenvertrouwen verder gedaald	CCO	persbericht	2001/5	19– 20
Consumentenvertrouwen verder gedaald	CCO	persbericht	2001/4	16– 17
Consumentenvertrouwen neemt verder af	CCO	persbericht	2001/3	23– 24
Consumentenvertrouwen gedaald	CCO	persbericht	2001/2	19– 20
Consumptie				
Bezit van duurzame consumptiegoederen	SEP	tabel	2000/1	37– 41
<i>Zie ook: bestedingen</i>				

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Economische activiteit				
Allochtonen op de arbeidsmarkt	EBB	artikel	2000/12	21– 24
Hoe komen baanvinders aan het werk?	SEP	artikel	1999/6	21– 23
Etniciteit				
Personen met een uitkering naar herkomstgroepering, 1999	SZ	artikel	2002/1	26– 34
Deelname van allochtonen aan de Wet Inschakeling Werkzoekenden	WIW	artikel	2002/1	35– 39
Niet-westerse allochtonen tweemaal zo vaak een uitkering	SZW	persbericht	2001/9	18– 20
Regionale spreiding van huishoudens met een min. inkomen en van huishoudens met langdurig laag inkomen, 1998	RIO	tabel	2001/6	61– 69
Arbeidsongeschiktheid autochtonen en allochtonen	SOZ	persbericht	2000/12	17– 18
Allochtonen op de arbeidsmarkt	EBB	artikel	2000/12	21– 24
Werkloze allochtonen op weg naar de arbeidsmarkt	SOZ	artikel	2000/10	21– 27
Managers uit de VS en informatici uit India: de nieuwe gastarbeiders	DRV	artikel	2000/11	28– 31
Nieuwe standaarddefinitie voor allochtonen	EBB	artikel	2000/8	45– 48
Personeel in loondienst met een niet-Nederlandse nationaliteit, 31 maart 1998	SBW	tabel	2000/4	58– 60
Besteedbaar inkomen allochtone en autochtone huishoudens	IPO	tabel	1999/11	44– 48
Inkomen van allochtonen	RIO	artikel	1999/8	22– 27
Besteedbaar inkomen van autochtone en allochtone bevolking 1996	RIO	tabel	1999/8	55– 59
Buitenlandse werknemers	AR	tabel	1999/3	42– 45
Flexibele arbeid				
Arbeidsdeelname en plaats in het huishouden: uitkomsten 1981–1995	EBB	artikel	1996/11	29– 45
<i>Zie ook: dienstverband</i>				
Gepremieerde en gesubsidieerde sector				
Snelle stijging cao-lonen	CAO	webmag	2002/1	12– 13
Cao-lonen per uur/mnd, contract. loonkosten	CAO	tabel	2002/1	54– 55
Cao-lonen per uur/mnd, contract. loonkosten	CAO	tabel	2001/12	60– 61
Cao-lonen per uur/mnd, contract. loonkosten	CAO	tabel	2001/12	13– 15
Cao-lonen per uur/mnd, loonkosten, jaargegevens	CAO	tabel	2001/4	41– 42
Cao-lonen per uur/mnd, loonkosten, def. geg. 2000	CAO	tabel	2001/4	43– 45
Geregistreerde werkloosheid				
Werkloosheid nog steeds stabiel	GW	persbericht	2002/1	9– 10
Geregistreerde werkloosheid, 2000	GW	artikel	2002/1	19– 22
Geregistreerde werklozen, 3-mnds gem	GW	tabel	2002/1	52
Geregistreerde werklozen, 16–64 jaar	GW	tabel	2002/1	52
Bij een arbeidsbureau ingeschrevenen, 16–64 jaar	EBB	tabel	2002/1	53
Werkloosheid stabiel	GW	persbericht	2001/12	13– 15
Geregistreerde werklozen, 3-mnd. gemiddelde	GW	tabel	2001/12	57
Werkloosheid stabiel	GW	persbericht	2001/11	13– 15
Geregistreerde werklozen, 3-mnd. gemiddelde, bij arbeidsbureau ingeschrevenen, naar landsdeel	GW	tabel	2001/11	27– 29
Minder dan 50 duizend langdurig werklozen	GW	persbericht	2001/10	7– 8
Werkloosheid mei–juli	GW	persbericht	2001/9	14– 15
Daling werkloosheid	GW	persbericht	2001/8	17– 18
Geregistreerde werklozen naar landsdeel	GW	tabel	2001/8	29
Bij een arbeidsbureau ingeschrevenen	EBB	tabel	2001/8	28
Verdere daling werkloosheid	GW	persbericht	2001/7	14– 15
Werkloosheid verder gedaald	GW	persbericht	2001/6	14– 16
Werkloosheid gedaald	GW	persbericht	2001/5	16– 18
Geregistreerde werklozen, 16–64 jr landsdeel	GW	tabel	2001/5	27
Werkloosheid stabiel	GW	persbericht	2001/4	13– 15
Werkloosheid stabiel	GW	persbericht	2001/3	20– 22
Werkloosheid stabiel op niveau	GW	persbericht	2001/2	16– 18
Geregistreerde werklozen van 16–64 jaar naar landsdeel en 4 grote gemeenten	GW	tabel	2001/2	27
Werkloosheid daalt niet meer	GW	persbericht	2001/1	12– 14
<i>Zie ook: werkloosheid</i>				
Grensarbeid				
Grensarbeidersverkeer tussen Nederland, België en Duitsland	SGA	tabellen	2001/4	27– 32
Grensarbeidersverkeer	SGA	tabel	2000/2	26– 33
Huisvesting				
<i>Zie: woningbehoefte</i>				
Industrie				
<i>Zie: economische activiteit</i>				
Inflatie				
<i>Zie: consumentenprijsindex</i>				

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Inkomens				
Vermogen fors gestegen	IPO	persbericht	2001/12	19– 20
Inkomen rond minimum en modaal, div. kenmerken	IPO	tabel	2001/12	68– 72
Inkomen particuliere huishoudens, div. kenmerken	IPO	tabel	2001/11	48– 52
Inkomen van AOW'ers 1999	IPO	artikel	2001/7	25– 29
Inkomen van AOW'ers, 1999	IPO	tabel	2001/7	55– 60
Incidentele loonontwikkeling van werknemers, 1995–1999	EWL	artikel	2001/6	23– 29
Regionale spreiding van huishoudens met een min. inkomen en van huishoudens met langdurig laag inkomen, 1998	RIO	tabel	2001/6	61– 69
Aantal, gemiddeld inkomen, inkomens-inkomensverdeling	IPO	tabellen	2001/4	47– 56
Dynamische koopkrachtontwikkeling '89–'99	IPO	tabellen	2001/4	59– 64
Regionale inkomensverdeling van huishoudens, 1998	IPO	tabellen	2000/12	110–117
Statische koopkrachtmeting	IPO	tabel	2000/8	79
Gecumuleerde statische koopkrachtontwikkeling	IPO	tabel	2000/8	80
Inkomens rond minimum en modaal, 1998	IPO	tabel	2000/7	36– 41
Lage inkomens, 1998	IPO	tabel	2000/7	43– 48
Inkomen van AOW'ers, 1998	IPO	tabel	2000/4	74– 77
Particuliere huishoudens naar hoogte inkomen, 1998	IPO	tabel	2000/4	77
Inkomen particuliere huishoudens, 1990–1998	IPO	tabel	2000/4	79
Inkomen een- en tweeverdieners en overige huishoudens, 1998	IPO	tabel	2000/4	80
Inkomen een- en tweeverdieners, 1998	IPO	tabel	2000/4	81– 82
Inkomensverdeling	IPO	tabel	2000/2	43– 53
Dynamische koopkrachtontwikkeling	IPO	tabel	2000/2	56– 61
Koopkracht sterk gestegen	IPO	persbericht	2000/1	7– 8
Regionale inkomensverdeling 1997	IPO	tabel	1999/12	57– 65
Besteedbaar inkomen allochtone en autochtone huishoudens	IPO	tabel	1999/11	44– 48
Aandeel langdurige minima gelijk gebleven	IPO	persbericht	1999/9	7– 9
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	SSB	artikel	1999/9	22– 29
Inkomen van allochtonen	RIO	artikel	1999/8	22– 27
Statische koopkrachtmutatie	IPO	tabel	1999/8	52
Gecumuleerde statische koopkrachtontwikkeling	IPO	tabel	1999/8	53
Besteedbaar inkomen van autochtone en allochtone bevolking 1996	RIO	tabel	1999/8	55– 59
Inkomen van een- en tweeverdieners, 1997	IPO	artikel	1999/4	24– 28
Inkomen van met AOW-ers 1997	IPO	tabel	1999/4	42– 46
Inkomensverdeling 1997	IPO	artikel	1999/3	23– 27
Een halve eeuw regionale inkomensontwikkeling	RIO	artikel	1999/3	28– 30
Dynamische koopkrachtontwikkeling 1992–1997	RIO	artikel	1999/3	31– 34
<i>Zie ook: koopkracht vermogen</i>				
Internationaal				
Werkzoekenden zonder baan	Eurostat	tabel	2002/1	53
Geharmoniseerde consumentenprijsindex	Eurostat	tabel	2002/1	58
Geharmoniseerde cpi	Eurostat	tabel	2001/12	79
Werkzoekenden zonder baan	Eurostat	tabel	2001/12	79
Geharmoniseerde cpi	Eurostat	tabel	2001/11	59
Werkzoekenden zonder baan	Eurostat	tabel	2001/11	59
Trends in de beroepsbevolking van de Europese Unie, 1985–2050	Eurostat	artikel	2001/01	15– 19
Koopkracht				
Vermogen fors gestegen	IPO	persbericht	2001/12	19– 20
Dynamische koopkrachtontwikkeling '89–'99	IPO	tabellen	2001/4	59– 64
Statische koopkrachtmeting	IPO	tabel	2000/8	79
Gecumuleerde statische koopkrachtontwikkeling	IPO	tabel	2000/8	80
Dynamische koopkrachtontwikkeling	IPO	tabel	2000/2	56– 61
Statische koopkrachtmutatie	IPO	tabel	1999/8	52
Gecumuleerde statische koopkrachtontwikkeling	IPO	tabel	1999/8	53
Dynamische koopkrachtontwikkeling 1992–1997	RIO	artikel	1999/3	31– 34
Welvaartsdynamiek 1991–1996*	IPO	artikel	1998/2	33– 36
<i>Zie ook: inkomen vermogen</i>				
Loonkosten				
<i>Zie: arbeidskosten</i>				
Meewerkende gezinsleden				
<i>Zie: positie in de werkring</i>				
Minimum(loon)				
Minimumloners: vooral vrouwen en jongeren	EWL	webmag	2002/1	14

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Banen, lonen en arbeidsduur van werknemers, 1999–2000	EWL	artikel	2001/12	30– 43
Regionale spreiding van huishoudens met een min. inkomen en van huishoudens met langdurig laag inkomen, 1998	RIO	tabel	2001/6	61– 69
Banen, uur-, maand- en jaarlonen werknemers, werknemers met loon rond min. loon, 1998 nader voorlopig en 1999 voorlopig	EWL	tabellen	2000/12	41– 94
Inkomens rond minimum en modaal, 1998	IPO	tabel	2000/7	43– 48
Aandeel langdurige minima gelijk gebleven Werknemers die het minimumloon verdienen 1969–1997	IPO	persbericht	1999/9	7– 9
	EWL	artikel	1999/2	18– 36
Onderwijs(niveau)				
Arbeidsmarktpositie en opleidingsniveau van personen met een bijstandsuitkering in 1997	SOC	artikel	1999/12	20– 32
Standaard onderwijsinstelling (SOI) 1998 en ISCED 1997	SOI	persbericht	1999/10	17
Standaard onderwijsindeling	SOI	artikel	1998/12	22
<i>Zie ook: economische activiteit schoolverlaters</i>				
Ontslag				
Ontslagaanvragen	SOZ	tabel	2000/7	27– 28
Ontslagaanvragen	SOZ	tabel	1999/8	42
Organisatiegraad				
<i>Zie: vakverenigingen</i>				
Overheid				
Snelle stijging cao-lonen	CAO	webmag	2002/1	12– 13
Cao-lonen per uur/mnd, contract. loonkosten	CAO	tabel	2002/1	54– 55
Cao-lonen per uur/mnd, contract. loonkosten	CAO	tabel	2001/11	32– 33
Cao-lonen per uur/mnd, loonkosten, jaargegevens	CAO	tabel	2001/4	41– 42
Cao-lonen per uur/mnd, loonkosten, def. geg. 2000	CAO	tabel	2001/4	43– 45
Pendel				
<i>Zie: woon-werkverkeer</i>				
Pensioen				
AOW, Anw	SOZ	tab	2001/7	51– 53
VUT-, AOW, Anw, AKW, Abw	SOZ	tabellen	2000/12	99–108
AOW, Anw, AKW	SOZ	tabellen	2000/11	63– 64
AOW, Anw, AKW	SOZ	tabel	2000/7	32– 33
AOW, Anw, AKW	SOZ	tabel	2000/2	39– 41
AOW, aantal personen en uitgekeerde bedragen	SOZ	tabel	1999/10	35
<i>Zie ook: inkomen sociale zekerheid</i>				
Prijzen				
<i>Zie: consumentenprijsindex</i>				
Regelingslonen				
<i>Zie ook: CAO-lonen</i>				
Regionaal				
Geregistreerde werklozen, 16–64 jaar	GW	tabel	2002/1	52
Geregistreerde werklozen, 16–64 jaar landsdeel	GW	tabel	2001/5	27
Arbeidsmarkt: verschil tussen Utrecht en Noorden van het land blijft groot	EBB	persbericht	2000/7	15– 16
Regionale inkomensverdeling 1997	IPO	tabel	1999/12	57– 65
Een halve eeuw regionale inkomensontwikkeling	RIO	artikel	1999/3	28– 30
Mensen met een WW-uitkering	SOZ	tabel	1999/4	38– 39
Schoolverlaters				
AOW, Anw, AKW	SOZ	tabel	2000/2	39– 41
Sociale zekerheid				
Personen met een uitkering naar herkomstgroepering, 1999	SZ	artikel	2002/1	26– 34
Ziekteverzuim excl./incl. zwangerschapsverlof, 2e kwartaal 2001	ZVZ	tabel	2002/1	59– 60
Uitkeringen WW, AO en Abw medio 2001	SZ	tabel	2002/1	61– 63
Uitkeringen AOW, Anw en AKW	SZ	tabel	2001/12	64– 65
Daling bijstand en WW vlak af	SZ	persbericht	2001/11	16– 18
Uitkeringen Abw, loaw en loaz	SZ	tabel	2001/11	35– 36
Uitkeringen WAO, Wajong, WAZ	SZ	tabel	2001/11	38– 40
Ziekteverzuim	SZ	tabel	2001/11	42– 43
Ziekteverzuim excl./incl. zwangerschapsverlof	SZ	tabel	2001/10	37– 38
Niet-westerse allochtonen tweemaal zo vaak een uitkering	SZW	persbericht	2001/9	18– 20
Daling bijstand en WW houdt aan	SZ	persbericht	2001/8	14– 16
Ziekteverzuim excl./incl. zwangerschapsverlof	SZ	tabel	2001/8	37– 38
WW-uitkeringen	SOZ	tabel	2001/7	44– 47

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, WAO, WAZ, Wajong	SOZ	tabel	2001/7	47– 51
AOW, Anw, AKW	SOZ	tabel	2001/7	51– 54
Arbeidspositie en opleidingsniveau van personen net een arbeidsongeschiktheidsuitkering, 1996–1997	SZ	artikel	2001/6	30– 43
Uitkeringen krachtens Abw, loaw en loaz	SZ	tabel	2001/6	58– 59
Minder uitkeringen voor bijstand en WW, meer voor arbeidsongeschiktheid	SZ	persbericht	2001/5	13– 15
Ziekteverzuim excl./incl. zwangerschapsverlof	SZ	tabel	2001/5	35– 36
Aantal bijstandsontvangers daalt nog steeds	SOZ	persbericht	2001/3	7– 9
Huishoudens met Abw/IOAW/IOAZ-uitkering	SOZ	tabel	2001/3	39– 40
Arbeidsongeschiktheid autochtonen en allochtonen	SOZ	persbericht	2000/12	17– 18
VUT, AOW, Anw, AKW, Abw	SOZ	tabellen	2000/12	99–108
Aantal vacatures onverminderd hoog	VAC	persbericht	2000/10	18– 20
AOW, Anw, AKW	SOZ	tabellen	2000/11	63– 64
ABW	SOZ	tabel	2000/9	45– 46
Personen met een bijstandsuitkering in 1998	SOZ	artikel	2000/8	17– 44
AOW, Anw, Akw	SOZ	tabel	2000/7	32– 33
Personen <65 jaar met bijstands-, ioaw-, ioaz-uitkering	SOZ	tabel	2000/6	31
Thuiswonenden, <65 jr. met bijstandsuitkering	SOZ	tabel	2000/6	32
Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen	SOZ	tabel	2000/6	34
WAO uitkeringen	SOZ	tabel	2000/6	35
WAZ uitkeringen	SOZ	tabel	2000/6	36
Wajong	SOZ	tabel	2000/6	37
Abw	SOZ	tabel	2000/3	107
AOW, Anw, AKW	SOZ	tabel	2000/2	39– 41
Arbeidsmarktpositie en opleidingsniveau van personen met een bijstandsuitkering in 1997	SOZ	artikel	1999/12	20– 32
Daling bijstand zet door	SOZ	persbericht	1999/10	16
Bijstandsafhankelijkheid van autochtonen en allochtonen	SOZ	artikel	1999/10	18– 20
AOW, aantal personen en uitgekeerde bedragen	SOZ	tabel	1999/10	35
Anw, aantal personen en uitgekeerde bedragen	SOZ	tabel	1999/10	35
AKW, ouders en (kinderbijslag) kinderen	SOZ	tabel	1999/10	36
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	SSB	artikel	1999/9	22– 29
Mensen met een VUT-uitkering 1998	VUT	tabel	1999/8	48– 49
Langdurig in de bijstand	SSZ	artikel	1998/5	34– 38
Vergelijkingsonderzoek arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, 1995	EBB	artikel	1998/1	25– 42
Gesubsidieerde arbeid 1990–1995	SSZ	artikel	1997/8	23– 31
Werken via de banenpoolregeling of de Jeugdwerkgarantiewet	EBB	artikel	1997/12	19– 24
<i>Zie ook: arbeidsongeschiktheid bijstand pensioen werkloosheid</i>				
Stakingen				
<i>Zie: werkstakingen</i>				
Standaard bedrijfsindeling				
<i>Zie: economische activiteit</i>				
Uitgaven				
<i>Zie: bestedingen</i>				
Uitkeringen				
<i>Zie: sociale zekerheid</i>				
Vacatures				
Vacatures naar econ. activiteit en bedrijfsgrootte	VAC	tabel	2002/1	49
Ontstane en vervulde vacatures	VAC	tabel	2002/1	50– 51
Aantal vacatures stabiel op hoog niveau	VAC	persbericht	2001/10	22– 25
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/3	DIV	artikel	2001/9	21– 22
Groei vacatures ten einde	VAC	persbericht	2001/7	16– 17
Vacatures particuliere bedrijven	VAC	tab	2001/7	36– 38
Vacatures overheid en onderwijs	VAC	tab	2001/7	39
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/2	AR	artikel	2001/6	21– 22
Groei vacatures zet nog steeds door	VAC	persbericht	2001/4	18– 19
Vacatures particuliere bedrijven	VAC	tabellen	2001/4	33– 35
Vacatures overheid en onderwijs	VAC	tabellen	2001/4	36
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/1	AR	artikel	2001/3	25– 26
Aantal vacatures onveranderd hoog	VAC	persbericht	2001/2	7– 9
Vacatures particuliere bedrijven, ontstane, vervulde. Historische reeks vacatures	VAC	tabel	2001/2	28– 30
Vacatures bij overheid en onderwijs, ontstane, vervulde	VAC	tabel	2001/2	31
Vakverenigingen				
Minder mannen en jongeren vakbondslid	VB	webmag	2002/1	11
Leden van vakcentrales	VB	tabel	2002/1	64
Daling ledental vakbeweging	VB	artikel	2001/12	46– 50
Ledentallen van vakverenigingen	VB	tabel	2001/8	34– 35

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Ledentallen FNV, CNV, VMHP	VB	tabel	2001/5	33
Ledentallen van vakverenigingen	VBW	tabel	2001/3	37– 38
Ledentallen vakver. FNV, CNV, MHP	VB	tabel	2000/7	29– 30
Ledentallen vakver, FNV, CNV en MHP	VB	tabel	2000/5	39– 40
Ledentallen FNV, CNV en VMHP	SVB	tabel	2000/1	29– 30
Verbruik				
<i>Zie: bestedingen</i>				
Verdiende lonen				
Minimumloners: vooral vrouwen en jongeren	EWL	webmag	2002/1	14
Werkgelegenheidsgroei in Utrecht blijft achter	EWL	webmag	2002/1	15
De ontwikkeling van de verdiende lonen in componenten, 1995–1999	EWL	artikel	2001/9	23– 28
Banen, uur-, maand- en jaarlonen werknemers, werknemers met loon rond min. loon, 1998 nader voorlopig en 1999 voorlopig	EWL	tabellen	2000/12	41– 94
Uurloon werknemers naar geslacht, december 1998	EWL	tabel	2000/4	29
Loon naar opleidingsniveau en beroep: het Loonstructuuronderzoek 1997	EWL	artikel	2000/4	19– 49
Banen van werknemers 31/12/97 en 31/12/98	EWL	tabel	2000/3	32– 40
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	SSB	artikel	1999/9	22– 29
Hoe komen baanvinders aan het werk?	SEP	artikel	1999/6	21– 23
Elektronische dataverzameling van arbeid- en loongegevens	EWL	artikel	1998/11	25– 28
Vermogen				
Vermogensverdeling 1997	IPO	artikel	1999/6	24– 27
Miljonairs per gemeente	IPO	artikel	1998/6	19– 20
Vermogensverdeling 1996*	IPO/SEP	artikel	1998/5	27– 30
Welvaart				
<i>Zie: inkomen vermogen koopkracht</i>				
Werkgelegenheid				
Banengroei vlak licht af in derde kwartaal	KWL	persbericht	2002/1	8
Minimumloners: vooral vrouwen en jongeren	EWL	Webmag	2002/1	14
Werkgelegenheidsgroei in Utrecht blijft achter	EWL	webmag	2002/1	15
Beroepsbevolking, 2000	EBB	artikel	2002/1	16– 18
De arbeidsmarkt in de vier grote steden	EWL	artikel	2002/1	23– 25
Banen en arbeidsvolume	EWL	tabel	2002/1	47
Arbeidsvolume van werknemers naar geslacht en bedrijfstak	EWL	tabel	2002/1	48
Banen, lonen en arbeidsduur van werknemers, 1999–2000	EWL	artikel	2001/12	30– 43
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/4	DIV	artikel	2001/12	44– 45
Banengroei stabiel in het tweede kwartaal	AR	persbericht	2001/10	19– 21
Aantal vacatures stabiel op hoog niveau	VAC	persbericht	2001/10	22– 25
De ontwikkeling van de verdiende lonen in componenten, 1995–1999	EWL	artikel	2001/9	23– 28
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/3	DIV	artikel	2001/9	21– 22
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/2	AR	artikel	2001/6	21– 22
Incidentele loonontwikkeling van werknemers, 1995–1999	EWL	artikel	2001/6	23– 29
Grensarbeidersverkeer tussen Nederland België en Duitsland	SGA	tabellen	2001/4	27– 32
Werkgelegenheid stijgt minder hard in 2000	EBB	persbericht	2001/3	10– 12
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/1	EBB	artikel	2001/3	25– 26
Trends in de beroepsbevolking van de Europese Unie, 1985–2050	Eurostat	artikel	2001/1	15– 19
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2000/4	AR	artikel	2000/12	19– 20
Allochtonen op de arbeidsmarkt (Beroeps)bevolking en werkloosheid	EBB	artikel	2000/12	21– 24
Banen, uur-, maand- en jaarlonen werknemers, werknemers met loon rond min. loon, 1998 nader voorlopig en 1999 voorlopig	EWL	tabellen	2000/12	41– 94
Banen werknemers	EWL	tabellen	2000/11	43– 51
Banen van werknemers naar regeling van de werktijden en overwerk, 31 december 1997	EWL	tabel	2000/5	27
Banen van werknemers: het aandeel van diverse groepen werknemers, 31 december 1997	EWL	tabel	2000/5	28
Personeel in loondienst met een niet-Nederlandse nationaliteit, 31 maart 1998	SBW	tabel	2000/4	58– 60
1999: werkgelegenheid groeit opnieuw met 200 duizend	EBB	persbericht	2000/3	7– 10
Banen van werknemers 31/12/97 en 31/12/98	EWL	tabel	2000/3	32– 40
Arbeidsmarktpositie en opleidingsniveau van personen met een bijsstandsuitkering in 1997	SOC	artikel	1999/12	20– 32
Hoe komen baanvinders aan het werk?	SEP	artikel	1999/6	21– 23

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Elektronische dataverzameling van arbeid- en loongegevens	EWL	artikel	1998/11	25– 28
Arbeidsmarkt in noorden ongunstig, in Utrecht gunstig	EBB	artikel	1997/3	16– 17
In 1996 ruim honderdduizend mensen meer aan het werk	EBB	artikel	1997/2	17– 19
<i>Zie ook: arbeidsjaren arbeidsvolumina banen</i>				
Werkloosheid				
Werkloosheid nog steeds stabiel	GW	persbericht	2002/1	9– 10
Geregisteerde werkloosheid, 2000	GW	artikel	2002/1	19– 22
Deelname van allochtonen aan de Wet	WIW	artikel	2002/1	35– 39
Inschakeling Werkzoekenden	GW	artikel	2002/1	52
Geregisteerde werklozen, 3-mnds gem	GW	tabel	2002/1	52
Geregisteerde werklozen, 16–64 jaar	GW	tabel	2002/1	52
Bij een arbeidsbureau ingeschrevenen, 16–64 jaar	EBB	tabel	2002/1	53
Werkloosheid stabiel	GW	persbericht	2001/12	13– 15
Geregisteerde werklozen, 3-mnd. gemiddelde	GW	tabel	2001/12	57
Werkloosheid stabiel	GW	persbericht	2001/11	13– 15
Geregisteerde werklozen, 3-mnd. gemiddelde, bij arbeidsbureau ingeschrevenen, naar landsdeel	GW	tabel	2001/11	27– 29
Daling bijstand en WW vlak af	SZ	persbericht	2001/11	16– 18
Minder dan 50 duizend langdurig werklozen	GW	persbericht	2001/10	7– 8
Werkloosheid mei–juli	GW	persbericht	2001/9	14– 15
Daling bijstand en WW houdt aan	SZ	persbericht	2001/8	14– 16
Daling werkloosheid	GW	persbericht	2001/8	17– 18
Geregisteerde werklozen naar landsdeel	GW	tabel	2001/8	29
Verdere daling werkloosheid	GW	persbericht	2001/7	14– 15
Werkloosheid verder gedaald	GW	persbericht	2001/6	14– 16
Werkloosheid gedaald	GW	persbericht	2001/5	16– 18
Werkloosheid stabiel	GW	persbericht	2001/4	13– 15
Werkloosheid stabiel	GW	persbericht	2001/3	20– 22
Bij een arbeidsbureau ingeschrevenen van 16–64 jaar naar arbeidspositie volgens Ebb	GW	tabel	2001/2	26
Geregisteerde werklozen van 16–64 jaar naar landsdeel en 4 grote gemeenten	GW	tabel	2001/2	27
Werkloosheid daalt niet meer	GW	persbericht	2001/1	12– 14
Arbeidsmarkt: verschil tussen Utrecht en Noorden van het land blijft groot	EBB	persbericht	2000/7	15– 16
Geregisteerde werkloosheid en werkloosheidsuitkeringen 1993–1995: een onderzoek naar het verschil in ontwikkeling	GW	artikel	1997/10	22– 27
<i>Zie ook: geregisteerde werkloosheid inkomen sociale zekerheid</i>				
Werkloze beroepsbevolking				
<i>Zie: beroepsbevolking</i>				
Werknemers				
Banengroei vlak licht af in derde kwartaal	KWL	persbericht	2002/1	8
Loonkosten per fte/beloning werknemer naar bedrijfstak	AR	tabel	2002/1	66
Banen, lonen en arbeidsduur van werknemers, 1999–2000	EWL	artikel	2001/12	30– 43
De ontwikkeling van de verdiende lonen in componenten, 1995–1999	EWL	artikel	2001/9	23– 28
Incidentele loonontwikkeling van werknemers, 1995–1999	EWL	artikel	2001/6	23– 29
Banen, uur-, maand- en jaarlonen werknemers, werknemers met loon rond min. loon, 1998 nader voorlopig en 1999 voorlopig	EWL	tabellen	2000/12	41– 94
Banen werknemers	EWL	tabellen	2000/11	43– 51
Personeel in loondienst met een niet-Nederlandse nationaliteit, 31 maart 1998	SBW	tabel	2000/4	58– 60
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	SSB	artikel	1999/9	22– 29
Hoe komen baanvinders aan het werk?	SEP	artikel	1999/6	21– 23
Werknemersgegevens uit de verzekerden-administratie: een eerste analyse	JWL	artikel	1997/11	24– 27
<i>Zie ook: banen</i>				
Werkstakingen				
Werkstakingen	WS	tabel	2000/6	54– 56
Werkstakingen	WS	tabel	2000/4	70– 71
Werkzame beroepsbevolking				
Beroepsbevolking, 2000	EBB	artikel	2002/1	16– 18
Betaald werk: verschillen tussen mannen en vrouwen kleiner	EBB	artikel	2001/9	29– 31
Werkgelegenheid stijgt minder hard in 2000	EBB	persbericht	2001/3	10– 12
(Beroeps)bevolking en werkloosheid	EBB	tabellen	2000/12	29– 36
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	SSB	artikel	1999/9	22– 29
Hoe komen baanvinders aan het werk?	SEP	artikel	1999/6	21– 23
<i>Zie ook: beroepsbevolking</i>				

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Werkzame personen				
<i>Zie: beroepsbevolking werkgelegenheid</i>				
Zelfstandigen				
<i>Zie: inkomen positie in de werkring</i>				
Ziekteverzuim				
Ziekteverzuim excl./incl. zwangerschaps- verlof, 2e kwartaal 2001	ZVZ	tabel	2002/1	59– 60
Ziekteverzuim	ZVZ	tabel	2001/11	42– 43

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Ziekteverzuim excl./incl. zwangerschaps- verlof	SZ	tabel	2001/10	37– 38
Ziekteverzuim excl./incl. zwangerschaps- verlof	SZ	tabel	2001/8	37– 38
Ziekteverzuim excl./incl. zwangerschaps- verlof	SZ	tabel	2001/5	35– 36
Ziekteverzuim incl. en excl. zwangerschap	ZVZ	tabellen	2001/2	37– 38
Ziekteverzuim excl/incl zwangerschap enz.	SOZ	tabellen	2000/11	66– 67
Ziekteverzuim incl./excl. zwangerschaps- verlof (exclusief overheid)	ZVZ	tabel	2000/9	48– 49
Ziekteverzuim verder toegenomen	ZVZ	persbericht	2000/6	7– 8
Kerncijfers ziekteverzuim overheid 1997	ZVZ	artikel	1999/10	21– 24

Enkele afzonderlijke publicaties

Arbeid

Enquête beroepsbevolking 1999	(€ 13,16)
Arbeidsrekeningen 1996–1997	(€ 22,69)
Nationale rekeningen 2000 (waarin arbeidsrekeningen)	(€ 38,57)
Arbeidsrekeningen, kern van het statistisch systeem over arbeid	(€ 31,76)
Tijdreeksen arbeidsrekeningen 1969–1993:	
– 25 jaar banen en arbeidsduur van werknemers	(€ 20,42)
– Ramingen van het opleidingsniveau, een tussenbestand	(€ 15,88)
Regionale gegevens over arbeid, onderwijs en sociale zekerheid 1998	(€ 15,66)
Databank RARBON (arbeid, onderwijs en sociale zekerheid) opgenomen in Statline (CBS databank)	
los	(€ 10,00)
abonnement	
10 updates p.j.	(€ 80,00)
Werken en leren 2000–2001 ¹⁾	(€ 20,42)
Arbeid en lonen van werknemers 1994	(€ 27,00)
Beroepsbevolking en werkloosheid per gemeente 1997/1999	(€ 11,34)
Sociaal-economische Dynamiek 2000	(€ 13,39)

Inkomen en vermogen

Jaarboek welvaartsverdeling 2000	(€ 15,66)
Regionale inkomensverdeling 1996, kerncijfers	(€ 17,47)
Regionale vermogensverdeling 1996, cd-rom	(€ 58,99)

Onderwijs en sociale zekerheid

Onderwijsrekeningen 1998/99	(€ 11,34)
Jaarboek onderwijs 2000 ¹⁾	
los	(€ 25,41)
abonnement	(€ 23,14)
Bedrijfsopleidingen 1993	(€ 20,42)
Nascholing in de onderwijssector 1994/95	(€ 9,08)
Standaard onderwijsindeling, editie 2000/01, cd-rom	(€ 22,69)

Consumptie en sparen

Woningbehoeftenonderzoek 1999, kernpublicatie	(€ 15,88)
Budgetonderzoek:	
– Gebruikershandboek 1996	(€ 17,92)
– Kerncijfers 1999	(€ 10,21)
Sparen en lenen 2000	(€ 20,42)

De publicaties van het CBS kunnen besteld worden bij de bestelservice van het CBS te Heerlen, tel. (045) 570 70 70, fax (045) 570 62 68 of e-mail verkoop@cbs.nl, of via de boekhandel.

Alle publicaties zijn ter inzage of kunnen in bruikleen worden verkregen bij de bibliotheek van ons Bureau in beide vestigingen. Tevens is in beide vestigingen een 'boekwinkel' waar alle publicaties tegen contante betaling kunnen worden gekocht.

¹⁾ Te bestellen bij Samsom Klantenservice tel. (0172) 46 66 66, fax (0172) 46 67 69.